

องค์ความรู้ผลการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

จากการดำเนินกระบวนการทางวิชาการและประเมินผล
การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
ปีงบประมาณ 2562

โดย ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

ร่วมกับ

รองศาสตราจารย์ ดร.อริศรา เล็กสรรเสริญ และคณะ
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำนำ

จากการที่รัฐบาลมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประกอบกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564 เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ทำให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริม เชื่อมประสานการรวมพลังกลุ่มเครือข่ายทุกภาคส่วนของสังคม ในการพัฒนาสื่อ องค์กรความรู้ นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ให้จัดสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นเวทีกลางของการเชื่อมโยงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กร ภาคี เครือข่ายคุณธรรมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยให้มีการขยายผลอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม

สำหรับในปีงบประมาณ 2562 นี้ เป็นการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย และนำเสนอผลเชิงรูปธรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน องค์กร ภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงสร้างกระแสให้เกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม ภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” และเพื่อให้การจัดงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์การจัดงาน จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการทางวิชาการในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนวันงานและในวันงาน รวมทั้งการสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเข้าสู่เวทีของการจัดงาน และดำเนินการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการดำเนินกระบวนการทางวิชาการ และประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ปีงบประมาณ 2562 โดยเป็นเอกสารสรุปผลกระบวนการ และประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และการตัดสินใจในการที่จะพัฒนาและยกระดับการจัดงานสมัชชาคุณธรรมต่อไปในอนาคต โดยการจัดทำเอกสารรายงานฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะกรรมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) บุคลากรของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) องค์กรภาคี และกลุ่มเครือข่ายที่ร่วมเวทีเตรียมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ทางทีมวิชาการขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และหวังว่ารายงานฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมในระยะต่อไป

ทีมวิชาการมหาวิทยาลัยมหิดล

สิงหาคม 2562

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ปีงบประมาณ 2562 ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการร่วมกับองค์กรภาคี รวม 132 องค์กร ภายใต้แนวคิดหลัก “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากฐานข้อมูลการลงทะเบียนเข้าร่วมงานฯ พบว่ามีภาคีองค์กรร่วมจัดงานทั้งสิ้น 132 หน่วยงาน มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจาก 6 ภาคีเครือข่าย ทั้งเครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายองค์กรภาคการศึกษา เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เครือข่ายองค์กรภาคศาสนา เครือข่ายองค์กรภาคสื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป ทั้งสองวันจำนวน 4,086 คน จาก 937 หน่วยงาน โดยมีภาคีเครือข่ายร่วมจัดแสดงนิทรรศการ ที่มีเนื้อหาด้านกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม และนำเสนอผลงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจำนวน 87 บูธ

การประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงาน และผลลัพธ์ของการจัดงาน ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านความสำเร็จ และด้านคุณค่าของงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การประเมินผลครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ร่วมกับการสังเกตการจัดนิทรรศการ จำนวน 5 โชน และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 35 คน สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ร้อยละ 56.89 ไม่เคยเข้าร่วมงาน ร้อยละ 58.44 ผู้ที่เคยเข้าร่วมงานมีการนำความรู้จากการร่วมงานไปใช้ประโยชน์ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมหรือหน่วยงานมอบหมาย

ในการเข้าร่วมงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” มากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย สำหรับผู้ที่เข้าร่วมในแต่ละกิจกรรม เห็นว่าทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมของกระบวนการจัดกิจกรรมและการนำไปใช้

ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งกิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนกิจกรรมการจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

สำหรับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในภาพรวมนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ในด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในประเด็นการจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ การเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย

ในด้านคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานฯ พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าคุณค่าที่เกิดขึ้นในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยคุณค่าที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

2. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

2.1. สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน

1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน

1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ในภาพรวมด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประเด็นเนื้อหาของกิจกรรมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยการจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

1.2 การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก

ภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน

2.1 ด้านประสิทธิภาพ

การจัดงานครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค้ำกับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน

2.2 ด้านประสิทธิผล

2.2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่ากิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าระดับความเหมาะสมขององค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม

โดยภาพรวมผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.4 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความสำเร็จ

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน

ระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงานมีผลการประเมิน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. คุณค่าของคุณค่าของงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

การจัดงานครั้งนี้ คุณค่าของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีคุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

4. เปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พบว่าทุกประเด็นหลักผลการประเมินมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่าผลลัพธ์ของการจัดงานในด้านประสิทธิผล ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด โดยที่ด้านประสิทธิผลประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่ายมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาพรวมของการจัดงาน มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) เพื่อให้การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เป็นงานในระดับชาติที่ทุกภาคีเครือข่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการร่วมกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมงานอาจต้องมีความหลากหลายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของงาน ซึ่งควรมีการกระจายในทุกภาคส่วน โดยกลุ่มคนที่ร่วมขับเคลื่อนควรมีทุกระดับ

2) ออกแบบการจัดกิจกรรมให้มีกระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม และการเสริมพลังเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างเครือข่าย การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครือข่าย และสานพลังของภาคีเครือข่าย

3) การพัฒนารูปแบบการจัดงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทุกกิจกรรมควรต้องสามารถสื่อสารและเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดหลักของการจัดงานได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมาร่วมเป็นกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม การติดตามประเมินผล และขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการยกระดับการจัดงานให้เกิดคุณค่าของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

4) ควรสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ และสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ ต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย

2. ด้านกิจกรรมวิชาการและการจัดนิทรรศการ มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) สถานที่จัดงาน ควรมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมงานวิชาการ “สมัชชาคุณธรรม” และงานแสดงผลงาน “ตลาดนัดคุณธรรม” และควรเป็นสถานที่ที่บุคคลทั่วไป ทั้งเด็ก และเยาวชน สามารถเข้าถึงได้ง่ายต่อการเข้าร่วมกิจกรรม และการเดินทางมาร่วมงานได้สะดวก

2) การยกระดับกิจกรรม ควรมีการนำเสนอผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมวิชาการมีกระบวนการรายงานอย่างเป็นระบบ โดยแสดงผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ร่วมกับประเด็นของการได้รับการตอบสนองจากรัฐบาล

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการประเมิน	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	4
แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ	4
สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม	8
การทบทวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการประเมิน	38
รูปแบบการประเมินผล	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	39
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการประเมิน	43
ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	63
1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	71
ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการประเมิน	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก 1	
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	98
ภาคผนวก 2	
เอกสารการประชุมสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10	107
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการประเมิน	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	4
แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ	4
สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม	8
การทบทวนการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการประเมิน	38
รูปแบบการประเมินผล	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	39
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการประเมิน	43
ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	63
1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	71
ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการประเมิน	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก 1	
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	98
ภาคผนวก 2	
เอกสารการประชุมสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10	107
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	

องค์ความรู้ผลการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

จากการดำเนินกระบวนการทางวิชาการและประเมินผล
การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
ปีงบประมาณ 2562

โดย ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

ร่วมกับ

รองศาสตราจารย์ ดร.อริศรา เล็กสรรเสริญ และคณะ
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำนำ

จากการที่รัฐบาลมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประกอบกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564 เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ทำให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริม เชื่อมประสานการรวมพลังกลุ่มเครือข่ายทุกภาคส่วนของสังคม ในการพัฒนาสื่อ องค์ความรู้ นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ให้จัดสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นเวทีกลางของการเชื่อมโยงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กร ภาคี เครือข่ายคุณธรรมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยให้มีการขยายผลอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม

สำหรับในปีงบประมาณ 2562 นี้ เป็นการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย และนำเสนอผลเชิงรูปธรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน องค์กร ภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงสร้างกระแสให้เกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม ภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” และเพื่อให้การจัดงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์การจัดงาน จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการทางวิชาการในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนวันงานและในวันงาน รวมทั้งการสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเข้าสู่เวทีของการจัดงาน และดำเนินการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการดำเนินกระบวนการทางวิชาการ และประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ปีงบประมาณ 2562 โดยเป็นเอกสารสรุปผลกระบวนการ และประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และการตัดสินใจในการที่จะพัฒนาและยกระดับการจัดงานสมัชชาคุณธรรมต่อไปในอนาคต โดยการจัดทำเอกสารรายงานฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะกรรมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) บุคลากรของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) องค์กรภาคี และกลุ่มเครือข่ายที่ร่วมเวทีเตรียมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ทางทีมวิชาการขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และหวังว่ารายงานฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมในระยะต่อไป

ทีมวิชาการมหาวิทยาลัยมหิดล

สิงหาคม 2562

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ปีงบประมาณ 2562 ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการร่วมกับองค์กรภาคี รวม 132 องค์กร ภายใต้แนวคิดหลัก “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากฐานข้อมูลการลงทะเบียนเข้าร่วมงานฯ พบว่ามีภาคีองค์กรร่วมจัดงานทั้งสิ้น 132 หน่วยงาน มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจาก 6 ภาคีเครือข่าย ทั้งเครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายองค์กรภาคการศึกษา เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เครือข่ายองค์กรภาคศาสนา เครือข่ายองค์กรภาคสื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป ทั้งสองวันจำนวน 4,086 คน จาก 937 หน่วยงาน โดยมีภาคีเครือข่ายร่วมจัดแสดงนิทรรศการ ที่มีเนื้อหาด้านกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม และนำเสนอผลงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจำนวน 87 บูธ

การประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงาน และผลลัพธ์ของการจัดงาน ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านความสำเร็จ และด้านคุณค่าของงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การประเมินผลครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ร่วมกับการสังเกตการจัดนิทรรศการ จำนวน 5 โชน และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 35 คน สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ร้อยละ 56.89 ไม่เคยเข้าร่วมงาน ร้อยละ 58.44 ผู้ที่เคยเข้าร่วมงานมีการนำความรู้จากการร่วมงานไปใช้ประโยชน์ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมหรือหน่วยงานมอบหมาย

ในการเข้าร่วมงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” มากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย สำหรับผู้ที่เข้าร่วมในแต่ละกิจกรรม เห็นว่าทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมของกระบวนการจัดกิจกรรมและการนำไปใช้

ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งกิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนกิจกรรมการจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

สำหรับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในภาพรวมนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ในด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในประเด็นการจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ การเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย

ในด้านคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานฯ พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าคุณค่าที่เกิดขึ้นในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยคุณค่าที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

2. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

2.1. สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน

1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน

1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ในภาพรวมด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประเด็นเนื้อหาของกิจกรรมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยการจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

1.2 การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก

ภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน

2.1 ด้านประสิทธิภาพ

การจัดงานครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค้ำกับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน

2.2 ด้านประสิทธิผล

2.2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่ากิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าระดับความเหมาะสมขององค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม

โดยภาพรวมผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.4 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความสำเร็จ

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน

ระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงานมีผลการประเมิน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. คุณค่าของคุณค่าของงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

การจัดงานครั้งนี้ คุณค่าของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีคุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

4. เปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พบว่าทุกประเด็นหลักผลการประเมินมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่าผลลัพธ์ของการจัดงานในด้านประสิทธิผล ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด โดยที่ด้านประสิทธิผลประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่ายมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาพรวมของการจัดงาน มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) เพื่อให้การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เป็นงานในระดับชาติที่ทุกภาคีเครือข่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการร่วมกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมงานอาจต้องมีความหลากหลายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของงาน ซึ่งควรมีการกระจายในทุกภาคส่วน โดยกลุ่มคนที่ร่วมขับเคลื่อนควรมีทุกระดับ

2) ออกแบบการจัดกิจกรรมให้มีกระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม และการเสริมพลังเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างเครือข่าย การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครือข่าย และสานพลังของภาคีเครือข่าย

3) การพัฒนารูปแบบการจัดงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทุกกิจกรรมควรต้องสามารถสื่อสารและเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดหลักของการจัดงานได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมาร่วมเป็นกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม การติดตามประเมินผล และขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการยกระดับการจัดงานให้เกิดคุณค่าของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

4) ควรสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ และสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ ต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย

2. ด้านกิจกรรมวิชาการและการจัดนิทรรศการ มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) สถานที่จัดงาน ควรมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมงานวิชาการ “สมัชชาคุณธรรม” และงานแสดงผลงาน “ตลาดนัดคุณธรรม” และควรเป็นสถานที่ที่บุคคลทั่วไป ทั้งเด็ก และเยาวชน สามารถเข้าถึงได้ง่ายต่อการเข้าร่วมกิจกรรม และการเดินทางมาร่วมงานได้สะดวก

2) การยกระดับกิจกรรม ควรมีการนำเสนอผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมวิชาการมีกระบวนการรายงานอย่างเป็นระบบ โดยแสดงผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ร่วมกับประเด็นของการได้รับการตอบสนองจากรัฐบาล

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการประเมิน	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	4
แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ	4
สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม	8
การทบทวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการประเมิน	38
รูปแบบการประเมินผล	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	39
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการประเมิน	43
ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	63
1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	71
ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการประเมิน	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก 1	
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	98
ภาคผนวก 2	
เอกสารการประชุมสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10	107
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการประเมิน	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	4
แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ	4
สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม	8
การทบทวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการประเมิน	38
รูปแบบการประเมินผล	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	39
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการประเมิน	43
ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	63
1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	71
ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการประเมิน	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก 1	
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	98
ภาคผนวก 2	
เอกสารการประชุมสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10	107
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	

คำนำ

จากการที่รัฐบาลมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประกอบกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559-2564 เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ทำให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริม เชื่อมประสานการรวมพลังกลุ่มเครือข่ายทุกภาคส่วนของสังคม ในการพัฒนาสื่อ องค์ความรู้ นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ให้จัดสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นเวทีกลางของการเชื่อมโยงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กร ภาคี เครือข่ายคุณธรรมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยให้มีการขยายผลอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม

สำหรับในปีงบประมาณ 2562 นี้ เป็นการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย และนำเสนอผลเชิงรูปธรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน องค์กร ภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงสร้างกระแสให้เกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม ภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” และเพื่อให้การจัดงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์การจัดงาน จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการทางวิชาการในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนวันงานและในวันงาน รวมทั้งการสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเข้าสู่เวทีของการจัดงาน และดำเนินการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการดำเนินกระบวนการทางวิชาการ และประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ปีงบประมาณ 2562 โดยเป็นเอกสารสรุปผลกระบวนการ และประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และการตัดสินใจในการที่จะพัฒนาและยกระดับการจัดงานสมัชชาคุณธรรมต่อไปในอนาคต โดยการจัดทำเอกสารรายงานฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากคณะกรรมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) บุคลากรของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) องค์กรภาคี และกลุ่มเครือข่ายที่ร่วมเวทีเตรียมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ทางทีมวิชาการขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และหวังว่ารายงานฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมในระยะต่อไป

ทีมวิชาการมหาวิทยาลัยมหิดล

สิงหาคม 2562

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ปีงบประมาณ 2562 ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการร่วมกับองค์กรภาคี รวม 132 องค์กร ภายใต้แนวคิดหลัก “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากฐานข้อมูลการลงทะเบียนเข้าร่วมงานฯ พบว่ามีภาคีองค์กรร่วมจัดงานทั้งสิ้น 132 หน่วยงาน มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจาก 6 ภาคีเครือข่าย ทั้งเครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายองค์กรภาคการศึกษา เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เครือข่ายองค์กรภาคศาสนา เครือข่ายองค์กรภาคสื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป ทั้งสองวันจำนวน 4,086 คน จาก 937 หน่วยงาน โดยมีภาคีเครือข่ายร่วมจัดแสดงนิทรรศการ ที่มีเนื้อหาด้านกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม และนำเสนอผลงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจำนวน 87 บูธ

การประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงาน และผลลัพธ์ของการจัดงาน ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านความสำเร็จ และด้านคุณค่าของงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การประเมินผลครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ร่วมกับการสังเกตการจัดนิทรรศการ จำนวน 5 โชน และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 35 คน สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ร้อยละ 56.89 ไม่เคยเข้าร่วมงาน ร้อยละ 58.44 ผู้ที่เคยเข้าร่วมงานมีการนำความรู้จากการร่วมงานไปใช้ประโยชน์ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมหรือหน่วยงานมอบหมาย

ในการเข้าร่วมงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” มากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย สำหรับผู้ที่เข้าร่วมในแต่ละกิจกรรม เห็นว่าทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมของกระบวนการจัดกิจกรรมและการนำไปใช้

ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งกิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีการจัดการที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนกิจกรรมการจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

สำหรับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในภาพรวมนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ในด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในประเด็นการจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ การเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย

ในด้านคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานฯ พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าคุณค่าที่เกิดขึ้นในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก โดยคุณค่าที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

2. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

2.1. สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน

1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน

1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ในภาพรวมด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประเด็นเนื้อหาของกิจกรรมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดงาน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยการจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

1.2 การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก

ภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน

2.1 ด้านประสิทธิภาพ

การจัดงานครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค้ำกับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน

2.2 ด้านประสิทธิผล

2.2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่ากิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าระดับความเหมาะสมขององค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม

โดยภาพรวมผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2.4 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความสำเร็จ

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน

ระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงานมีผลการประเมิน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. คุณค่าของคุณค่าของงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

การจัดงานครั้งนี้ คุณค่าของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีคุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

4. เปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พบว่าทุกประเด็นหลักผลการประเมินมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่าผลลัพธ์ของการจัดงานในด้านประสิทธิผล ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด โดยที่ด้านประสิทธิผลประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่ายมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาพรวมของการจัดงาน มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) เพื่อให้การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เป็นงานในระดับชาติที่ทุกภาคีเครือข่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการร่วมกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมงานอาจต้องมีความหลากหลายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของงาน ซึ่งควรมีการกระจายในทุกภาคส่วน โดยกลุ่มคนที่ร่วมขับเคลื่อนควรมีทุกระดับ

2) ออกแบบการจัดกิจกรรมให้มีกระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม และการเสริมพลังเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างเครือข่าย การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครือข่าย และสานพลังของภาคีเครือข่าย

3) การพัฒนารูปแบบการจัดงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทุกกิจกรรมควรต้องสามารถสื่อสารและเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดหลักของการจัดงานได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมาร่วมเป็นกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม การติดตามประเมินผล และขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการยกระดับการจัดงานให้เกิดคุณค่าของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

4) ควรสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ และสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ ต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย

2. ด้านกิจกรรมวิชาการและการจัดนิทรรศการ มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) สถานที่จัดงาน ควรมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมงานวิชาการ “สมัชชาคุณธรรม” และงานแสดงผลงาน “ตลาดนัดคุณธรรม” และควรเป็นสถานที่ที่บุคคลทั่วไป ทั้งเด็ก และเยาวชน สามารถเข้าถึงได้ง่ายต่อการเข้าร่วมกิจกรรม และการเดินทางมาร่วมงานได้สะดวก

2) การยกระดับกิจกรรม ควรมีการนำเสนอผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมวิชาการมีกระบวนการรายงานอย่างเป็นระบบ โดยแสดงผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ร่วมกับประเด็นของการได้รับการตอบสนองจากรัฐบาล

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตของการประเมิน	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	4
แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ	4
สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม	8
การทบทวนการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการประเมิน	38
รูปแบบการประเมินผล	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	39
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการประเมิน	43
ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	44
1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	63
1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	71
ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการประเมิน	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก 1	
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	98
ภาคผนวก 2	
เอกสารการประชุมสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10	107
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปจำนวนผู้เข้าร่วมและองค์กรร่วมจัดสมัชชาคุณธรรมภูมิภาค	15
2	สรุปกรอบการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	36
3	เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการจัดงาน	39
4	แสดงรายละเอียดแผนการเก็บข้อมูล	40
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	44
6	จำนวนและร้อยละ จำแนกผู้แทนเครือข่าย/หน่วยงานที่เข้าร่วมงาน	45
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อเหตุผลสำคัญของการเข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 จำแนกตามประเภทผู้แทนเครือข่าย/หน่วยงาน	46
8	จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมเวทีสมัชชาคุณธรรมในปีที่ผ่านมาและการนำไปใช้ประโยชน์	46
9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามประเภทกิจกรรม	48
10	คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อระดับความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม จำแนกตามประเภทกิจกรรม	49
11	คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามประเภทของกิจกรรม	51
12	คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย	53
13	คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย	55
14	คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย	56
15	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อประเด็นความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม ผลลัพธ์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานในภาพรวมของกลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐ กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ และกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม	58
16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม/แนวทางในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม	59
17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อเสนอแนะต่อประเด็นที่ต้องปรับปรุงต่อการจัดงานในภาพรวม	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	77
19	ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดของการจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่และการอำนวยความสะดวก	78
20	ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพ	80
21	ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย	81
22	ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนด แนวทาง และรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ	82
23	ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม	83
24	ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย	84
25	ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านความสำเร็จในประเด็นความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน	85
26	ผลการประเมินคุณค่าของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดด้านคุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	86
27	ผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	87

สารบัญญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎีระบบ (system theory)	5
2	กรอบการประเมินผล	35

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากการที่รัฐบาลมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ประกอบกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564 เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ทำให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมเชื่อมประสานการรวมพลังกลุ่มเครือข่ายทุกภาคส่วนของสังคมในการพัฒนาสื่อ องค์ความรู้ นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ให้จัดสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นเวทีกลางของการเชื่อมโยงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายคุณธรรมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ทั้งในทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยให้มีการขยายผลอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม

การดำเนินกระบวนการสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ถือเป็นกลไกหนึ่งที่สนับสนุนการขับเคลื่อนคุณธรรมของประเทศ โดยยึดหลักความสอดคล้องตามนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งที่ผ่านมา ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติมาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 9 ครั้ง

จากสถานการณ์คุณธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย พบว่าคุณธรรมความมีวินัยเป็นคุณธรรมที่ภาคส่วนต่าง ๆ เห็นว่าควรมีการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นสังคมไทย การเสริมพลังทางบวกในการสร้างวินัยให้เกิดเป็นคุณธรรมของคนในชาติ น่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาวิกฤติคุณธรรม และจากการข้อมูลแนวโน้มสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งทางนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทั้งในด้านบวกและลบ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันบนฐานคุณธรรมของสังคมไทยโดย “ยึดมั่นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน” โดยในปี 2562 จึงได้มีการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ภายใต้กรอบแนวคิดและรูปแบบการจัดงาน เพื่อสร้างความเข้าใจพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กำหนดเป้าหมายร่วม และข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมตามประเด็นคุณธรรมด้านวินัยและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมในมิติเครือข่าย ซึ่งประกอบไปด้วย 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 5) เครือข่ายองค์กรศาสนา และ 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และ

เด็กและเยาวชน รวมถึงการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมสำคัญให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างกว้างขวาง ตามกรอบแนวทางแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กำหนดจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ภายใต้แนวคิดหลักการจัดงาน “1 ทศวรรษ รวมพลังสร้างสรรค์ สังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” เพื่อส่งเสริมและรณรงค์ให้เครือข่าย หน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนคุณธรรมในการสร้างภูมิคุ้มกันด้านคุณธรรมแก่ประชาชนรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่จะเกิดขึ้น และเป็นการนำเสนอผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ในช่วงที่ผ่านมาเพื่อส่งมอบให้แก่รัฐบาล ผ่านกระบวนการสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2562 ในระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้ ดังนี้

- 1) เพื่อเป็นเวทีกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายและนำเสนอผลเชิงรูปธรรม ด้านการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายทางสังคม รวมถึงสร้างกระแสให้เกิดความตระหนักและตื่นตัวในการ ขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย
- 2) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564 และยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม ในการนำเสนอความก้าวหน้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการขับเคลื่อนของหน่วยงาน องค์กร ในระดับกระทรวง และระดับจังหวัด เพื่อสร้างการรับรู้และขยายผลในวงกว้าง
- 3) เพื่อติดตาม รายงานผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา การขยายผลสู่การปฏิบัติในระดับภูมิภาค และกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในปีต่อไป

กิจกรรมหลักในการจัดงานครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเวทีการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ การแลกเปลี่ยนของหน่วยงานเชิงนโยบายด้านคุณธรรม เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย หาด้านทามติ และเพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กร ภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอทางนโยบายในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในระยะต่อไป ในรูปแบบ “สมัชชาคุณธรรม” 2) กิจกรรมเวทีทางวิชาการ ได้แก่ การรายงานสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย การเสวนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นคุณธรรม อาทิ นำเสนอกระบวนการหรือเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรมใน บริบทต่าง ๆ นำเสนอบทเรียนความสำเร็จชุมชน องค์กรคุณธรรม อำเภอ จังหวัด คุณธรรม และการขับเคลื่อนคุณธรรมในกลุ่มเครือข่าย 6 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน เครือข่ายองค์กรการศึกษา เครือข่ายองค์กรศาสนา เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เป็นต้น 3) กิจกรรมการยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรมความดีของสังคมไทย และเป็นที่ประจักษ์ในกลุ่มต่าง ๆ เช่น บุคคล องค์กร ชุมชน จังหวัดต้นแบบด้านคุณธรรม เป็นต้น 4) กิจกรรม กิจกรรมสาระบันเทิงที่สอดแทรกด้านคุณธรรม อาทิ การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศิลปิน ดารา ผู้มีชื่อเสียงทางสังคม

บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมของประชาชนทุกช่วงวัย การแสดงศิลปวัฒนธรรมที่สื่อถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากฐานคุณธรรมของสังคมไทย 5) กิจกรรมการจัดนิทรรศการ องค์กรความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม และกรณีต้นแบบชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม อำเภอคุณธรรม และจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมของภาคีเครือข่ายคุณธรรม 6 เครือข่าย ในรูปแบบ “ตลาดนัดคุณธรรม” อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุประสิทธิผลและประสิทธิภาพหรือไม่จำเป็นต้องอาศัยการติดตามและการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงในทุกด้าน กล่าวคือ ผลของการติดตามจะทำให้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของการดำเนินงาน คำตอบเหล่านี้สามารถได้จากการประเมินผล การประเมินผลจึงนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของงาน ดังนั้นการจัดงานครั้งนี้จึงได้จัดให้มีการประเมินผลการจัดงานขึ้น เพื่อนำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการจัดงานและใช้เป็นบทเรียนเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาสำหรับการจัดงานในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
2. เพื่อประเมินผลลัพท์ของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านความสำเร็จ และด้านคุณค่า
3. เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะของแต่ละกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม หรือปรับปรุงกิจกรรมในการจัดงานสมัชชาคุณธรรมให้โอกาสต่อไปให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการประเมิน

การประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงานฯ ซึ่งได้แก่ กิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย กิจกรรมการยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ และผลลัพท์ของการจัดงาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ที่เข้าร่วมงานในระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมนี้เป็นการทบทวนแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากรอบการประเมินการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ
2. สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม
3. การทบทวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

1. แนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบันและอนาคต โดยเป็นทั้งเครื่องมือหนึ่งในการบริหารโครงการไปสู่เป้าหมาย และเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (accountability) ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (non-profit organization) ที่ใช้ทรัพยากรสาธารณะในการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่สังคม จำเป็นต้องแสดงถึงความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรสาธารณะในการดำเนินงาน ตลอดจนองค์กรสมัยใหม่ที่เป็นองค์กรเรียนรู้ (learning organization) จะใช้การประเมินผลเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างการเรียนรู้และพัฒนางานของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง

การประเมินผลการจัดงานคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีลักษณะแตกต่างจากการประเมินทั่วไป เพราะการจัดงานฯ ประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลาย โดยมีกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย กิจกรรมการยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ เป็นกิจกรรมสำคัญ การประเมินจึงควรดูทั้งกระบวนการ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมหลักที่สำคัญในระยะต่อไป

การประเมินผลการจัดงานคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 สามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการมาประยุกต์ใช้ได้ โดยรูปแบบที่ใช้ในการประเมินโครงการมีอยู่หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย การประเมินโครงการจึงมีอาจใช้การประเมินแบบใดเพียงแบบเดียว แต่ควรนำจุดเด่นของการประเมินแต่ละแบบมาบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อให้การประเมินสอดคล้องกับธรรมชาติของโครงการและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพของโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่องครบถ้วนทุกมิติ (Office of Medical Education, 2004)

จุดเด่นที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินแบบบูรณาการอยู่ที่การบูรณาการเพื่อประโยชน์สูงสุดของการประเมินโครงการ ซึ่งอาจแบ่งลักษณะการบูรณาการได้เป็นการบูรณาการวิธีการประเมิน การบูรณาการบุคลากรในการประเมิน และการบูรณาการทรัพยากรในการประเมิน นอกจากนี้การประเมินแบบบูรณาการยังมีจุดเด่นที่การให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ธรรมชาติของโครงการอีกด้วย

การประเมินแบบบูรณาการมีขั้นตอนการประเมินเช่นเดียวกับการประเมินทั่วไป มีส่วนต่างที่ต้องมีการสร้างโมเดลตรรกะ (logic model) ที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินแบบบูรณาการ โมเดลตรรกะแบบบูรณาการเปรียบเสมือนแผนที่สำหรับนักประเมินได้เรียนรู้ธรรมชาติของโครงการที่มุ่งประเมิน เป็นโมเดลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยของโครงการ เช่น เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กิจกรรมและผลผลิตของโครงการ ซึ่งช่วยให้นักประเมินสามารถกำหนดรูปแบบการประเมิน แหล่งข้อมูล และวิธีการรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการประเมิน

ในส่วนของเนื้อหาต่อไปนี้จะทบทวนถึงแนวคิดที่ใช้ในการประเมินในบางประเด็นที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10 เพื่อเป็นการประมวลความคิดในการพัฒนากรอบแนวคิดในการประเมินผลต่อไป โดยแนวคิดการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10 ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีระบบ (system theory)
2. แนวความคิดการประเมินผลตามเป้าหมาย (goal based evaluation)
3. แนวความคิดการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม (participatory evaluation)

1. ทฤษฎีระบบ (system theory) (Huse & Bowditch, 1977)

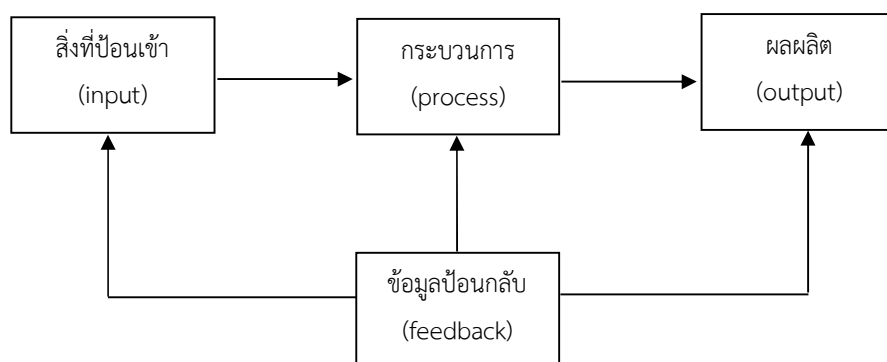
1.1 ระบบ (system) คือ ภาพส่วนรวมของโครงสร้างหรือของขบวนการอย่างหนึ่งที่มีการจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่รวมกันอยู่ในโครงการหรือขบวนการนั้น

1.2 ระบบ (system) เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการวางแผนและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วิธีการระบบมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) สิ่งที่ป้อนเข้า (input)
- 2) กระบวนการ (process)
- 3) ผลผลิต (output)
- 4) การตรวจผลย้อนกลับ (feedback)

องค์ประกอบทั้ง 4 ส่วนนี้ จะมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังแผนภาพ 1

แผนภาพ 1 องค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎีระบบ (system theory)

วิธีการระบบที่ดีจะต้องเป็นการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างประหยัดและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ถ้าระบบใดมีผลผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพมากกว่าข้อมูล วัตถุดิบที่ป้อนเข้าไป ก็ถือได้ว่าเป็นระบบที่มีคุณภาพ ในทางตรงข้ามถ้าระบบมีผลผลิตที่ต่ำกว่าข้อมูลวัตถุดิบที่ใช้ไป ถือว่าระบบนั้นมีประสิทธิภาพต่ำ

สิ่งที่ป้อนเข้าไป (input) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการหรือโครงการต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ เป็นต้น

กระบวนการหรือการดำเนินงาน (process) หมายถึง การนำเอาสิ่งที่ป้อนเข้าไปมาจัดกระทำให้เกิดผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น กิจกรรม หรือกระบวนการในโครงการ เป็นต้น

ผลผลิต (output) หมายถึง ผลที่ได้จากการกระทำ เช่น ผลการให้รางวัล ผลงานหรือผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นต้น

ทฤษฎีระบบนี้ได้นำมาใช้เพื่อการอธิบายว่ามีผลลัพธ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 และจากผลลัพธ์ดังกล่าวมีปัจจัยเงื่อนไขที่เป็นเหตุให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าวอะไรบ้าง ทั้งสิ่งที่ป้อนเข้าไปในโครงการ (input) กระบวนการที่ใช้ในโครงการ (process) รวมทั้งบริบทของสิ่งแวดล้อม (context) ที่อาจมีผลกับโครงการได้ทั้งทางบวกและทางลบ

2. แนวความคิดการประเมินผลตามเป้าหมาย (goal based evaluation)

Tyler เป็นนักประเมินรุ่นแรก ๆ ในปี ค.ศ.1930 และเป็นนักประเมินรุ่นแรก ๆ และเป็นผู้ที่เริ่มต้นบุกเบิกแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการ โดยมีความเห็นว่า “การประเมินคือการเปรียบเทียบพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้” โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง จากคำจำกัดความของการประเมินดังกล่าวมีแนวความคิดว่าโครงการจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น แนวความคิดในลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า “แบบจำลองที่ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model or Objective) หรือเรียกว่า Tyler’s Goal Attainment Model”

ซึ่งต่อมาในปี 1950 ได้มีการนำรูปแบบมาใช้เป็นกระบวนการตัดสินใจการบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน (Tyler, 1950) โดยเรียกว่า “Triple Ps Model” ดังนี้

P-Philosophy & Purpose - ปรัชญา/จุดมุ่งหมาย

P-Process - กระบวนการ

P-Product - ผลผลิต

ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการทำได้โดยการประเมินความสัมพันธ์ของทั้ง 3 องค์ประกอบว่าปรัชญา/จุดมุ่งหมายของโครงการมีความสัมพันธ์กับกระบวนการและผลผลิตหรือไม่ ถ้าประเมินเป็นส่วน ๆ ก็จะประเมินในด้านประสิทธิภาพของปรัชญา/จุดมุ่งหมายและกระบวนการประเมิน ประสิทธิภาพของผลผลิตว่าตรงกับปรัชญา/จุดมุ่งหมายหรือไม่ มีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นต้น

3. แนวคิดการประเมินแบบมีส่วนร่วม (participatory evaluation)

การประเมินผลแบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้นภายใต้มนทัศน์ที่คู่ขนานกันกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research - PAR) กล่าวคือ ต่างก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากการวิจัยหรือการประเมินผลตามแนวกระแสหลักของปรัชญาเชิงปฏิฐานนิยม (positivism) ที่ศึกษากลุ่มเป้าหมายโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก อาทิ การทดสอบ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การประเมินผลแบบมีส่วนร่วมเห็นว่าการที่บุคคลภายนอกเข้าไปศึกษาโครงการหนึ่ง ๆ ตามแนวคิดเชิงปฏิฐานนิยมนั้นเป็นการศึกษาที่มองเห็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา เป็น “ผู้ถูกทดลองหรือทดสอบ (subject)” ผู้วิจัยหรือผู้ประเมินเป็นบุคคลภายนอกที่มาเก็บข้อมูลไป เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบ “เหนือกว่า” ทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกว่าเขา “ด้อยกว่า” และ “ถูกกระทำ” นอกจากนี้ผลการประเมินส่วนใหญ่ไม่ได้กลับมาเสริมพลังหรือสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชนหรือกลุ่มผู้ปฏิบัติในโครงการโดยตรง หากแต่เป็นผลงานเชิงวิชาการที่เผยแพร่ให้แก่บุคคลอื่น

การประเมินแบบมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญต่อกลุ่มผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ (recipients) เป็นอย่างมาก โดยมุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้พวกเขาสามารถบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนาาร่วมกันได้

Guba and Lincoln (1989) ได้พัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยและการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมขึ้น โดยเสนอการประเมินผลเชิงตอบสนองแบบสร้างสรรค์นิยม (responsive and constructivist evaluation) กล่าวคือ เป็นการประเมินที่จะรวมเอาความคิดเห็นที่หลากหลาย (multiple) ซึ่งถูกสร้างขึ้น (construct) โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละคนหรือกลุ่มซึ่งแตกต่างกันออกไป มาสังเคราะห์ขึ้นมาใหม่ (reconstruct) ในลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Deakin University, 2002)

Barry Macdonalds ได้เสนอการประเมินผลเชิงประชาธิปไตย (democratic evaluation) ในปี ค.ศ.1987 ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยการให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุด มโนทัศน์หลักของการประเมินผลเชิงประชาธิปไตย คือ “ความไว้วางใจ เปิดเผย ความลับต่อกัน (confidentiality)” “การต่อรองประสานความเข้าใจ (negotiation)” และ “การสามารถเข้าถึงได้ (accessibility)” โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนมโนทัศน์ในเรื่อง “สิทธิที่จะรู้ (the right to know)” ทั้งนี้ Macdonalds เห็นว่าการประเมินผลในรูปแบบก่อนหน้านี้ เป็นการประเมินผลเพื่อรับใช้อำนาจของรัฐ โดยเป็นการตรวจสอบจากบนลงล่าง และไม่ได้มีความเป็นประชาธิปไตยมากพอ (McBride & Schostak, 2002)

Patton ได้เสนอการประเมินผลเชิงพัฒนา (developmental evaluation) ในปี ค.ศ.1996 ซึ่งเป็นการใช้กระบวนการประเมินผลในลักษณะของการตั้งคำถามเชิงประเมินผล และการประยุกต์ตรรกะของการประเมินผล เพื่อใช้ในการพัฒนาโครงการหรือองค์กร ผู้ประเมินผลจะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและร่วมกัน กำหนดมโนทัศน์ ออกแบบ และวัด วิธีการปฏิบัติการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงโครงการอย่างต่อเนื่อง ผู้ประเมินในการประเมินผลเชิงพัฒนา ทำหน้าที่เสมือน “ที่ปรึกษาการพัฒนา (development consultant)” ของโครงการหรือองค์กรมากกว่าที่จะพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมิน (Owen & Rogers, 1999)

จะเห็นได้ว่าการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมเป็นโมเดลการประเมินผลที่มีพัฒนาการในรายละเอียดแตกต่างกันออกไปบ้างในหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตามโดยพื้นฐานหลักแล้วพอจะสรุปได้ว่าการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม เป็นการประเมินผลที่ให้ความสำคัญแก่ทุกฝ่ายที่เข้าร่วมในโครงการมากขึ้น ผู้ประเมินผลจะทำหน้าที่ร่วมขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของกลุ่มนอกเหนือจากการทำหน้าที่ประเมินผลเป็นหลักเช่นที่ผ่านมา

กล่าวโดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินจากการทบทวนดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ที่มีลักษณะของการดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายจากหลายภาคส่วน เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและการเรียนรู้ รวมทั้งนำไปสู่การพัฒนากรอบแนวคิดในการประเมินการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ซึ่งแนวคิดหลักในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การประเมินใช้แบบพหุวิธีที่เหมาะสมกับธรรมชาติของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ
2. การประเมินเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้
3. การประเมินโดยให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในโครงการเข้ามามีส่วนร่วม
4. การประเมินเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโครงการไม่ใช่เพื่อการตัดสินโครงการ

2. สถานการณ์คุณธรรมและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม

ก่อนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ภายใต้แนวคิดหลักการจัดงาน “1 ทศวรรษร่วมพลังสร้างสรรค์ สังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” นั้น ได้มีการศึกษาถึงสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย และยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม รวมทั้งได้มีการจัดเวทีสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค ทำให้เห็นถึงสถานการณ์คุณธรรมตามการรับรู้ของกลุ่มเครือข่ายในภูมิภาคต่าง ๆ และได้นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อหาฉันทามติเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในเวทีสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย

1) จากการสำรวจสถานการณ์คุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ปี 2561 ที่จัดทำโดยความร่วมมือของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กระทรวงวัฒนธรรม และบริษัท อิมเมจพลัส ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรมในระดับภูมิภาค ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ที่เข้าร่วมงานงานสมัชชาคุณธรรมภาคกลาง ภาคเหนือ และสอบถามทางไปรษณีย์ในภูมิภาคที่ยังไม่ได้มีการจัดงาน คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 608 คน

ผลการสำรวจพบว่าปัญหาที่มีความรุนแรงสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ ปัญหาความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน (ค่าเฉลี่ย 4.13) รองลงมา คือ ปัญหาด้านจิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม (ค่าเฉลี่ย 3.95) ปัญหาพฤติกรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยมไม่มีความพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 3.91) ปัญหาขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกติกา กฎหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.82) ปัญหา

ขาดความสามัคคีเกิดความขัดแย้งในสังคม และปัญหาคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยมีสัมมาคารวะ ไม่เคารพผู้ใหญ่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับที่ 3.73)

สำหรับคุณธรรม 5 อันดับแรก ที่ควรได้รับการส่งเสริมในสังคมไทย พบว่าคุณธรรมที่ควรส่งเสริมมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้องต่อหน้าที่และบุคคลทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 4.36) รองลงมา คือ ความมีวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.27) การปฏิบัติตามกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.24) การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 4.23) และความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.20) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในปี 2560 นั้น 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในความถูกต้องต่อหน้าที่และบุคคลทั่วไป ความพอเพียงในการดำรงชีวิต จิตสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามัคคี ความมีวินัยต่อตนเอง และต่อสังคม จิตสำนึกในคุณธรรมจริยธรรม จะเห็นได้ว่าประเด็นความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความพอเพียง จิตสำนึกสาธารณะ ยังคงเป็นลำดับต้นของคุณธรรมที่ควรส่งเสริม แต่ในปี 2561 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพฤติกรรมด้านวินัย ทั้งวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม การปฏิบัติตามกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม เป็นประเด็นที่ควรส่งเสริมมากขึ้นกว่าในปี 2560 และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ในปี 2562

คุณธรรมที่ควรปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (ร้อยละ 24.90, 20.19 และ 10.34 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในปี 2560 ที่จัด 5 ลำดับของคุณธรรมที่ควรปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน ได้แก่ ความมีระเบียบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที และมีความขยันหมั่นเพียร โดยพบว่าหลักคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน/ท้องถิ่น 3 อันดับแรก ได้แก่ ความมีวินัยเคารพในกติกา ความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจต่อกัน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาในปี 2560 พบว่ามีความแตกต่างกันในบางประเด็น โดยในปี 2560 หลักคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกัน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสามัคคีความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความมีระเบียบวินัย

2) จากการที่ศูนย์คุณธรรมได้ร่วมกับองค์กรภาคีทุกภาคส่วนดำเนินกระบวนการสมัชชาคุณธรรมเพื่อการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรมทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2562 ได้จัดเวทีสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค ทำให้เห็นถึงสถานการณ์คุณธรรมตามการรับรู้ของกลุ่มเครือข่ายในภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาคเหนือ

ในปีงบประมาณ 2562 ได้มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสมัชชาคุณธรรมเพื่อมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคุณธรรมภาคเหนือ จำนวน 5 เวที เกิดการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานส่งเสริมคุณธรรมร่วมกัน รวมทั้งได้มีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุอันภาพสังคมภาคเหนือที่ต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไข โดยพบปัญหาใน 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้คือ

1) ประเด็นจิตสำนึกพลเมือง ด้านวินัย พอเพียง สุจริต จิตอาสา และรับผิดชอบ โดยเฉพาะปัญหาการขาดวินัยทั้งต่อตนเอง ชุมชน องค์กร สังคมและสิ่งแวดล้อม ประเด็นวินัยจราจร และวินัยการจัดการขยะ และปัญหาขาดความซื่อสัตย์สุจริตในทุกระดับทั้งต่อตนเองและองค์กร

2) ประเด็นเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น ครอบครัวขาดความเข้มแข็ง/ปัญหาเด็กติดเกมส์ สื่อสังคมออนไลน์/การใช้ความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น

3) ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม-ปัญหาการถือครองที่ดิน น้ำ ป่า/ขาดความมั่นคงในที่ดิน ที่อยู่อาศัย/ความยากจน ปัญหาด้านยาเสพติดและอาชญากรรม

นอกจากนี้ที่ประชุมได้ร่วมกันค้นหาต้นทุนคุณธรรมและแนวทางการร่วมมือการจัดสมัชชาคุณธรรม พบว่าพื้นที่ภาคเหนือมีต้นทุนคุณธรรมที่สำคัญและเข้มแข็ง คือ มรดกแห่งภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ที่โยงใยความร่วมมือของพี่น้องภาคเหนืออย่างเข้มแข็ง โดยมีการนำประเด็นปัญหาด้านทุนคุณธรรมมาถ่วงน้ำหนักการแก้ไขปัญหาหารือร่วมกัน และจัดทำร่างประกาศเจตนารมณ์/ข้อเสนอเชิงนโยบายจากความเห็นร่วมของทุกภาคส่วน และมีการจัดเวทีสมัชชาคุณธรรมระดับภูมิภาคขึ้นระหว่างวันที่ 24-25 มกราคม 2562 ณ หอประชุมวรรณกลาง สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ในงานมีกิจกรรมทั้งด้านวิชาการและตลาดนัดคุณธรรมเพื่อขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมที่สอดคล้องตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) ซึ่งเป็นเวทีที่ทำให้เครือข่ายสมัชชาคุณธรรมได้มาชม แשר ช่วย และเชื่อมความดีของเพื่อนในเครือข่ายร่วมกัน มีการนำเสนอและถอดองค์ความรู้ของเครือข่ายคุณธรรมต้นแบบ เป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นคุณธรรมตามมติ/ประกาศเจตนารมณ์ของสมัชชาคุณธรรมภาคเหนือสู่การปฏิบัติในระดับองค์กร จังหวัด ภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง และเกิดการวิเคราะห์ผลการดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมตามประกาศเจตนารมณ์เพื่อเป็นข้อมูลนำเข้ากระบวนการสมัชชาคุณธรรมระดับชาติ

จากกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสมัชชาคุณธรรมภาคเหนือทั้ง 5 ครั้งที่ผ่านมา (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2561-มกราคม 2562) ภาคเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมภาคเหนือได้ร่วมระดมความเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนประเด็นสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่ภาคเหนือ พบประเด็นที่สำคัญในพื้นที่โดยภาคสมัชชาคุณธรรมเห็นตรงกันว่าประเด็นด้านวินัย เป็นปัญหาสำคัญที่จะร่วมแก้ไขก่อนเป็นอันดับแรกในพื้นที่ภาคเหนือ เนื่องด้วยสถานการณ์ปัญหาด้านวินัยมีความรุนแรงถึงขั้นวิกฤติ พบว่าปัญหาขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกติกา กฎหมาย เป็น 1 ใน 5 ปัญหาคุณธรรมที่มีความรุนแรงและควรได้รับการส่งเสริมในสังคมไทย จากการสำรวจความคิดเห็นสถานการณ์คุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ปี 2561 ด้านวินัยจราจร พบว่าประเทศไทย เป็นอันดับ 1 ของโลกที่มีอุบัติเหตุบนท้องถนนสูงที่สุด มีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 36.2 ต่อแสนประชากร และสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง คือ พฤติกรรมการขับขี่ การไม่เคารพกฎกติกา มารยาท และการไม่มีน้ำใจในการใช้ถนนกับผู้ร่วมทาง ซึ่งคนไทยยังไม่ตระหนักในความสำคัญนี้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับความปลอดภัย สำหรับวินัยด้านการจัดการขยะ พบว่าการจัดการขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การพัฒนาเทคโนโลยี เศรษฐกิจ

อุตสาหกรรม และการบริโภค โดยภาพรวมของประเทศในปี 2559 ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 27.06 ล้านตันต่อปี หรือประมาณ 74,073 ตันต่อวัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2558 ประมาณ 190,000 ตัน โดยเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร ประมาณ 4.2 ล้านตันต่อปี และเป็นขยะรวมในทุกจังหวัดอีกประมาณ 22.84 ล้านตัน และเนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การพัฒนาเทคโนโลยี เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและการบริโภค ปัจจุบันพบว่ากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยยังประสบปัญหาการจัดการที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยก การนำกลับไปใช้ประโยชน์ การกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยตกค้าง

โดยที่ผ่านมามีการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยจราจรและการจัดการขยะในสังคมไทย ผ่านการบังคับใช้กฎหมายและการมีนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และเพื่อให้การขับเคลื่อนคุณธรรมเกิดความยั่งยืน ทุกภาคส่วนได้ให้ข้อเสนอต่อทิศทาง/เป้าหมายร่วมในการขับเคลื่อนคุณธรรมประเด็นวินัยจราจรและการจัดการขยะ โดยเห็นว่าควรมีการรณรงค์สร้างกระแสจิตสำนึกให้เกิดเป็นค่านิยมที่ดีต่อวินัยการจราจรกับการจัดการขยะอย่างต่อเนื่องและการปลูกจิตสำนึกการมีวินัยในตนเองแก่เด็กและเยาวชนและนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัวเป็นอันดับแรก

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปีงบประมาณ 2562 ได้มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสมัชชาคุณธรรมเพื่อมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคุณธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 เวที เกิดการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงาน ส่งเสริมคุณธรรมร่วมกัน รวมทั้งได้มีการวิเคราะห์ปัญหาสะท้อนภาพสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไข โดยพบปัญหาใน 3 ประเด็นสำคัญ คือ

ประเด็นปัญหาที่ 1: ปัญหาด้านวินัย (การจัดการขยะ และการจราจร)

ประเด็นปัญหาที่ 2: ปัญหาเยาวชนและครอบครัว (ปัญหาเด็กแว้น ยาเสพติด เด็กติดเกมส์ และความรุนแรงในครอบครัว)

ประเด็นปัญหาที่ 3: ปัญหาด้านความพอเพียง (ใช้เงินฟุ่มเฟือยซึ่งเชื่อมโยงไปสู่ความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่)

ภาคีสมัชชาคุณธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ร่วมกันระดมความคิดต่อสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่ และเห็นควรให้ลงรายละเอียดในประเด็นปัญหาเฉพาะเพื่อเร่งแก้ไขก่อน และมีข้อเสนอต่อแนวทางการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในด้านต่าง ๆ โดยมีแนวทางแก้ปัญหาด้านวินัย ดังนี้

- วินัยการจัดการขยะ

- ขยายผลโมเดลการจัดตั้งธนาคารขยะ (กรณีตัวอย่างจังหวัดร้อยเอ็ด) โดยนำขยะมาทำสิ่งของใหม่ ๆ เปลี่ยนขยะให้มีมูลค่า เปิดให้ชาวบ้านเอาขยะมาแลกเป็นเงิน ถือเป็น การลดขยะที่ดี และพัฒนาให้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน สร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนช่วยลดขยะได้

- หน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคประชาชน บูรณาการร่วมกันแก้ไขปัญหา
วางระบบการจัดการขยะอย่างจริงจัง ร่วมหาวิธีการกำจัดขยะที่เกิดขึ้นได้จริง นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ใน
ระบบการจัดการขยะที่ทันสมัย

- การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะในเชิงนโยบาย ควรประกาศเป็นวาระของจังหวัด เพื่อรณรงค์
การคัดแยกขยะและการกำจัดขยะที่ถูกต้อง รวมทั้งกำหนดมาตรการ บทลงโทษการทิ้งขยะไม่เป็นที่อย่าง
จริงจัง

- ตั้งชุดวิทยากรในทุกระดับ ทั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับชุมชน เพื่อสร้างกระบวนการ
และความเข้าใจให้แก่ประชาชนสร้างตระหนักถึงปัญหา และให้ทุกคนมองว่าเรื่องการจัดการขยะเป็นเรื่อง
สำคัญ มีความรุนแรง และหาแนวทางการร่วมมือของประชาชนในการจัดการขยะต่อไป

- **วินัยการจราจร**

- ปัญหาด้านวินัยจราจร ควรมุ่งแก้ปัญหาด้วยการสร้างจิตสำนึกของประชาชน ผู้ขับขี่ต้องคำนึงถึง
ชีวิตตัวเองและผู้อื่น

- ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจกฎจราจร ทั้งป้ายบอกทาง และกฎหมายสำหรับประชาชน จึง
ควรสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อสร้างวินัยจราจรตั้งแต่ระดับเด็กเล็ก เยาวชน เพื่อให้เกิดการซึมซับอย่าง
แท้จริง

- หน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกันรณรงค์และสร้างความเข้าใจให้คนในชุมชนหรือสังคม รับรู้
และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากการขาดจิตสำนึกด้านวินัยว่าเป็นปัญหาสำคัญที่มีความรุนแรงต่อชีวิตของ
พวกเขา สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน สังคม ให้เกิดกิจกรรมทำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการออกใบอนุญาต ต้องมีมาตรการทางกฎหมายอนุญาตให้ผู้ซื้อรถ
ต้องผ่านการสอบและมีใบขับขี่ ระบุชื่อผู้ขับขี่และกระจ่ายนโยบายเชิงปฏิบัติสู่ท้องถิ่นและท้องที่เพื่อการมี
ส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน

- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เปลี่ยนจากบทลงโทษเป็นการทำความดีเพื่อสังคมหรือตามแต่ละ
ชุมชนเห็นพ้อง และต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อเนื่อง

- มีการวางนโยบาย การกำหนดหน่วยงานดูแลเรื่องการกำกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรมด้าน
การจราจร ทั้งในระดับท้องถิ่น ท้องที่ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. ภาคใต้

ในปีงบประมาณ 2562 ได้มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสมัชชาคุณธรรมเพื่อมุ่งสร้างการมีส่วนร่วม
ร่วมของภาคีเครือข่ายคุณธรรมภาคใต้ จำนวน 5 เวทีเกิดการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจ
กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานส่งเสริมคุณธรรม
ร่วมกัน รวมทั้งได้มีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุอันภาพสังคมภาคเหนือที่ต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไข โดย
พบปัญหาใน 3 ประเด็นสำคัญ คือ

ประเด็นปัญหาที่ 1: ปัญหาด้านวินัย (การจราจร การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม วินัยในการ
ร่วมกันลดปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ครอบครัว ชุมชน วินัยด้านความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
ภาครัฐ และวินัยส่วนบุคคลในการออม วินัยในการใช้สื่อ ฯลฯ)

ประเด็นปัญหาที่ 2: ปัญหาด้านระบบการดำเนินงาน ได้แก่ ขาดการบูรณาการร่วมกัน ต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำ ขาดเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจน

ประเด็นปัญหาที่ 3: ปัญหาขาดจิตสำนึกสาธารณะ เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ไม่ตรงต่อเวลา ขาดการแยกแยะถูกผิด

ภาคีเครือข่ายได้ระดมต้นทุนคุณธรรม โดยเห็นร่วมกันว่าในพื้นที่มีต้นทุนคุณธรรมที่สำคัญ คือ การเมืองการหรือสถานที่ต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ มีบุคคลต้นแบบ มีคนดี มีองค์กรดี มีเครือข่ายภาคประชาสังคมจิตอาสา มีพหุวัฒนธรรม และมีพลัง “บวร, บรม” ที่ช่วยบ่มเพาะปลูกฝังคุณธรรมความดี รวมทั้งการที่คนได้มีจุดยืนที่ชัดเจนจึงทำให้เป็นจุดเด่นของภาคได้

สมัชชาคุณธรรมภาคใต้ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 28-29 มีนาคม 2562 ภายใต้แนวคิด “ขับเคลื่อนสังคมพหุวัฒนธรรม ด้วยคุณธรรมความดี พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ณ หอประชุมศาลาประชาคม โรงละคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลจากการจัดงานพบว่า คุณธรรมที่คนภาคใต้ให้ความสำคัญ คือ คุณธรรมด้านวินัย เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อาทิ วินัยจราจร วินัยส่วนรวมในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม วินัยในการลดปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ครอบครัว ชุมชน วินัยด้านความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาครัฐ และวินัยส่วนบุคคลในการออม วินัยในการเฝ้าระวังสื่ออย่างสร้างสรรค์ ต้องมีการบูรณาการร่วมกันโดยมีทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งเน้นสร้างจิตสำนึกส่วนบุคคลให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความซื่อสัตย์ตรงต่อเวลา ตระหนักในคุณงามความดี มีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม และมีทุนความดีด้านสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ คือ บริบทของชุมชนและสังคมภาคใต้ โดยรวมยังยึดวิถีพหุวัฒนธรรมซึ่งมีองค์กร สถานที่/แหล่งเรียนรู้หรือบุคคลต้นแบบที่พร้อมแก่การเรียนรู้ มีเครือข่ายภาคประชาสังคมที่เป็นเครือข่ายจิตอาสาในระดับมหภาคในทุก ๆ ด้าน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุกคนมีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ต่างร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกัน ทำให้คนสามัคคีกัน มีผู้นำชุมชนที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนในชุมชน มีผู้นำทางศาสนาเป็นผู้นำทางด้านจิตใจในระดับของชุมชนและหมู่บ้าน มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและอาชีพของตน มีวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีการขับเคลื่อนสังคมด้วยพลัง “บวร ธรรมบุญความดี ธรรมบุญหมู่บ้าน” ที่ช่วยบ่มเพาะปลูกฝังคุณธรรมความดี

4. ภาคกลาง

ในปีงบประมาณ 2562 ได้มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสมัชชาคุณธรรมเพื่อมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคุณธรรมภาคกลาง จำนวน 3 เวที เกิดการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานส่งเสริมคุณธรรมร่วมกัน รวมทั้งได้มีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุอันภาพสังคมภาคกลางที่ต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไขผลจากการระดมความเห็นด้านความเสี่ยงด้านสถานการณ์ปัญหาด้านคุณธรรมของคนในพื้นที่ภาคกลาง พบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัญหาด้านวินัย ทั้งวินัยจราจร และวินัยการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ขาดความรับผิดชอบ ปัญหาด้าน

เยาวชน ครอบครัว และสังคม ทั้งปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การมั่วสุมยาเสพติดและการพนัน การไม่มีสัมมาคารวะ ฯลฯ และปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน

สำหรับทุนความดีในพื้นที่ ได้แก่ ทุนทางศิลปวัฒนธรรม ที่มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ มีกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมให้เด็กเยาวชนและคนในชุมชนได้เข้าร่วม ทุนมนุษย์ ได้แก่ การมีต้นแบบที่ดีทั้งตัวบุคคลในชุมชนและบุคคลสำคัญในอดีต เช่น สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 19, ร.2, พันท้ายนรสิงห์ เป็นต้น ทุนทางสังคม ได้แก่ เมืองศีลต้นแบบ เช่น วัด โรงเรียน ชุมชน หน่วยงานหมู่บ้านรักษาศีล 5

จากการหารือพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมในพื้นที่ภาคกลาง ทั้งการส่งเสริมพัฒนา แก้ไขปัญหาคุณธรรมของภาคกลางในประเด็นวินัย ประเด็นปัญหาเด็ก ครอบครัว สังคม และประเด็นสุจริต และร่วมยกร่างประกาศเจตนารมณ์และข้อเสนอเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นประเด็นการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรมในสมัชชาคุณธรรมภาคกลาง รวมถึงการหารือเตรียมความพร้อมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมภาคกลาง ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 21-22 มีนาคม 2562 ณ หอประชุมสนามกีฬา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างไรก็ตามเมื่อรัฐบาลได้ประกาศให้มียกเลิกเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มีนาคม 2562 ทั่วประเทศนั้น ซึ่งเป็นระยะเดียวกันกับการกำหนดจัดสมัชชาคุณธรรมภาคกลาง ในวันที่ 21-22 มีนาคม 2562 ซึ่งตามข้อเสนอแนะของ กกต. ให้งดกิจกรรมฝึกอบรม ประชุมสัมมนา 10 วัน ก่อนเลือกตั้ง ดังนั้นผู้บริหารศูนย์คุณธรรมได้หารือในประเด็นดังกล่าวข้างต้น และมีมติให้เลื่อนจัดสมัชชาคุณธรรมภาคกลางออกไปก่อน จึงส่งผลให้ไม่มีการจัดงานสมัชชาคุณธรรมภาคกลาง ในช่วงเวลาดังกล่าว

แม้สมัชชาคุณธรรมภาคกลางจะไม่ได้จัดขึ้น แต่ประเด็นด้านคุณธรรมที่สำคัญภายในพื้นที่ภาคกลาง ก็เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องขับเคลื่อนต่อไปทั้งปัญหาด้านวินัย โดยเฉพาะวินัยจราจร วินัยการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม การขาดความรับผิดชอบ ปัญหาด้านเยาวชน ครอบครัว และสังคม ทั้งปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การมั่วสุมยาเสพติดและการพนัน การไม่มีสัมมาคารวะ ฯลฯ และปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยปัญหาดังกล่าวควรนำเข้าสู่เพื่อยกระดับสู่สมัชชาคุณธรรมระดับชาติ ครั้งที่ 10 ต่อไป

จากการจัดสมัชชาคุณธรรมภูมิภาคใน 3 ภูมิภาค สรุปจำนวนผู้เข้าร่วมและองค์กรร่วมจัดสมัชชาคุณธรรมภูมิภาคได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนผู้เข้าร่วมและองค์กรร่วมจัดสมัชชาคุณธรรมภูมิภาค

ภูมิภาค	สถานที่จัด/จังหวัด	จำนวนผู้เข้าร่วมงาน (คน)	องค์กรร่วมจัด (หน่วย)
ภาคเหนือ	สถาบันการพลศึกษาวิทยา เขตสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	1,952	88
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี	2,500	110
ภาคใต้	ศาลาประชาคมโรงละคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราช	1,040	65
รวม		5,492	263

ผลจากการจัดงานทำให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรม ต่างได้รับความรู้ความเข้าใจต่อแนวทางการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมสู่การปฏิบัติ เกิดการรวมพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสาสู่สังคม ได้เห็นโมเดลการส่งเสริมคุณธรรมในระดับชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัด รวมถึงองค์ความรู้ด้านการสร้างระบบนิเวศน์เพื่อการพัฒนาคุณธรรม และขับเคลื่อนแนวคิดพลังต้นทุนชีวิตสู่การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม โดยเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค ต่างเห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัย” โดยเฉพาะวินัยในการจัดการขยะ วินัยจราจรก่อน เป็นอันดับแรก รวมถึงเห็นควรส่งเสริมคุณธรรมความพอเพียงและความสุจริตด้วย พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมในเยาวชนและครอบครัว เพื่อสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและคนในครอบครัวรู้เท่าทันปัญหาต่าง ๆ และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ดังแนวทางและข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมที่กล่าวไว้ข้างต้น

สามารถกล่าวได้ว่าผลจากการดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมทั้ง 4 ภูมิภาค ได้ส่งผลให้องค์กรทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสื่อมวลชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และเครือข่ายเด็กและเยาวชนต่างร่วมมือผนึกพลังขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม โดยเน้นปลูกฝังคุณธรรมที่พึงประสงค์ 4 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา มีการคัดเลือกชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรมต้นแบบในทุกพื้นที่ และมีการประชุมติดตามการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ใน 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ มีการเชื่อมโยงองค์กรภาคีสมัชชาคุณธรรมที่เป็นกลไกคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด โดยร่วมกันสร้างพันธะสัญญาของภาคีเครือข่าย ในการประกาศตัวแสดงพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมผ่านการประกาศเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นของเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมร่วมกันในการส่งเสริมพัฒนาหน่วยงาน องค์กร ชุมชน อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม เพื่อให้ตนเองและประชาชนมีพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรม เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์

ส่วนตน และร่วมกันทำงานส่งเสริมคุณธรรมตามบทบาทหน้าที่และภารกิจขององค์กรอย่างเต็มกำลัง พร้อมทั้งประสานเชื่อมโยงความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันศาสนา ประชาชน และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ในการวิเคราะห์สถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่ จัดกระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายต่าง ๆ และติดตามประเมินผลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในองค์กร และในระดับพื้นที่ต่อไป

2.2 การขับเคลื่อนคุณธรรม“วินัยคนสะท้อนวินัยชาติ”

ความหมายและความเข้าใจเรื่องวินัย

ความหมาย: การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อปฏิบัติ การยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ทั้งวินัยต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อสังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณ และเคารพต่อกฎหมาย ถือเป็นพื้นฐานและเครื่องมือในการพัฒนาคน

จากความหมายของคุณธรรม “วินัย” ข้างต้นจะเห็นลักษณะของวินัย ดังนี้

- 1) มีระเบียบและจริยธรรมปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดี
- 2) ปฏิบัติตนตามกติกาขององค์กรและสังคมที่กำหนด
- 3) ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 4) เคารพต่อกฎหมาย

ความสำคัญ

“วินัย” เป็นคุณธรรมที่มีหน้าที่กำกับและส่งเสริมให้บุคคลสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ความมีวินัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน และเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ในหลายประเทศขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติมาก แต่สามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ประชาชนกินดีอยู่ดีได้ เพราะมีประชาชนที่มีวินัย เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฯลฯ วินัยจึงมีความจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกสังคม และทุกประเทศ

วินัย เป็นคุณธรรมหลักที่มีความเชื่อมโยงกับคุณธรรมอื่น ได้แก่ ความซื่อตรง คนที่มีวินัยเป็นคุณธรรม จะทำด้วยความวิริยะอุตสาหะจนกลายเป็นความเคยชินและเป็นชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะมีความเห็นหรือไม่ก็ตามเป็นพฤติกรรมที่อยู่บนความสำนึก “รับผิดชอบ” ผู้มีวินัยจะเป็นผู้รับผิดชอบชั่วดีรู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ และมีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

สถานการณ์คุณธรรม “วินัยคนสะท้อนวินัยชาติ”

1. ผลการสำรวจโดยศูนย์คุณธรรม ปี 2561 ต่อปัญหาวิกฤตทางด้านคุณธรรมที่มีความรุนแรงในสังคมไทย 5 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน จิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม พฤติกรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยม ไม่มีความพอ ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกติกา ขาดความสามัคคีเกิดความขัดแย้งในสังคม

2. จากการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรม ในปี 2562 ผ่านเวทีสัปดาห์คุณธรรมใน 4 ภูมิภาค ทำให้เห็นถึงสถานการณ์คุณธรรมตามการรับรู้ของกลุ่มเครือข่ายในภูมิภาคต่าง ๆ พบว่าคุณธรรมที่ควรได้รับ

การส่งเสริมในสังคมไทยมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้อง ความมีวินัยทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม การปฏิบัติตนตามกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม พบว่ามีแนวโน้มเรื่องวินัยที่คนในสังคมให้ความสำคัญมากขึ้น

จากการจัดสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค พบว่าประเด็นวินัย เป็นประเด็นที่ภาคีเครือข่ายให้ความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีประเด็นย่อย ได้แก่ ประเด็นด้านวินัยการจัดการขยะ วินัยจราจร การออม และวินัยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

1) กลุ่มที่มีปัญหาด้านวินัยมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนทั่วไป เด็ก เยาวชน และครอบครัว

2) ลักษณะของกลุ่ม โดยกลุ่มเหล่านี้มีแนวโน้มขาดวินัยทั้งต่อตนเอง ชุมชน องค์กร และสังคมมากขึ้น ไม่สามารถบริหารจัดการเวลาของตนเองได้ ขาดวินัยในตนเอง และไม่เคารพกฎระเบียบขององค์กร

3. “10 ปรากฏการณ์ คุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย” ซึ่งเป็นการศึกษา รวบรวม สังเคราะห์ ข้อมูลจากประเด็นสถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2562 จากแหล่งข่าวที่มีความหลากหลาย ทั้งจากเว็บไซต์ข่าว และสื่อสังคมออนไลน์ ได้สะท้อนสถานการณ์คุณธรรมด้านวินัย ดังนี้

1) “**ขยะล้นเมือง**” ปัญหาสำคัญ คือ “การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะ” ทั้งจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบริโภคอย่างมหาศาล รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม ทำให้เกิดขยะมูลฝอยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น นำมาสู่ปัญหาด้านการจัดการ และกำจัดอย่างถูกวิธี

สถานการณ์ขยะในประเทศไทย

จากการสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยเมื่อปี 2561 โดยกรมควบคุมมลพิษ พบว่ามีขยะมูลฝอย เกิดขึ้นประมาณ 27.82 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560

- ร้อยละ 1.64 ถูกคัดแยก และนำกลับไปใช้ประโยชน์
- ร้อยละ 34 ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง
- ร้อยละ 39 กำจัดไม่ถูกต้อง

ทั้งนี้ข้อมูลที่น่าสนใจ คือ จำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจะเป็นขยะพลาสติกประมาณ 2 ล้านตัน และมีการนำกลับมาใช้ใหม่เพียง 0.5 ล้านตัน นอกจากนี้ยังพบว่าของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้น 638,000 ตัน

- ร้อยละ 65 เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและขยะอิเล็กทรอนิกส์จำนวนถึง 414,600 ตัน
- ร้อยละ 35 เป็นขยะอันตรายประเภทอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี

กระป๋องสเปรย์ 223,400 ตัน ในจำนวนนี้ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพียงร้อยละ 13 หรือประมาณ 83,600 ตัน

ประเทศไทยยังไม่มีกฎระเบียบที่จะคัดแยกของเสียอันตรายออกจากขยะทั่วไป และกฎหมายในการกำกับดูแลให้ผู้ผลิตหรือภาคเอกชนรับผิดชอบในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ สัตว์ทะเลพิการและตายจากขยะพลาสติก เช่น กรณีที่สัตว์แพทย์ประจำศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยฝั่งตะวันออกผ่าชันสูตรซากเต่าตนุ พบว่ามีขยะในท้องสะสมอยู่เป็นจำนวนมากทำให้อุดตันระบบทางเดินอาหารจนตาย และกรณีวาฬนำร่องครีบสั้นที่เกยตื้นบริเวณคลองนาทับ จังหวัดสงขลา มีขยะในท้อง 85 ชิ้น น้ำหนัก 8 กิโลกรัม

กระบวนการมีส่วนร่วมต่อการจัดการปัญหาขยะ ภาครัฐได้มีการกำหนดภาระและหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะมีการรวบรวมโดยรถขนขยะ เพื่อนำไปคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ ขยะอินทรีย์ ขยะอันตราย ฯลฯ ตามวิธีการของแต่ละหน่วยงานท้องถิ่นนั้น ๆ แต่พบว่ายังคงประสบปัญหาในกระบวนการจัดการ ทั้งพื้นที่รองรับ การกำจัดที่เหมาะสม หรือแม้กระทั่งข้อจำกัดด้านงบประมาณ

นอกจากหน่วยงานท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญแล้ว ในระดับนโยบายมีหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน และยังมีกฎหมายและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องอีก เช่น พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และแผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ รวมถึงการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในอนาคต ที่มีการจัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก (พ.ศ.2562-2570) โดยให้ลด เลิกใช้พลาสติก 7 ชนิด ภายในปี 2565 ได้แก่ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมสารประเภทอ็อกโซ่ ไมโครพีดจากพลาสติก ถุงพลาสติกหูหิ้วอย่างหนา กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วน้ำพลาสติก และหลอดพลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียว) นอกจากนี้ยังมีมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบปัญหาการจัดการอย่างไม่ถูกต้อง การเข้มงวดในการติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติกที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

ส่วนภาคเอกชน ได้มีการรณรงค์ “งดใช้ถุงพลาสติก” บริษัทต่าง ๆ ร้านสะดวกซื้อ และห้างสรรพสินค้าพร้อมใจกัน “งด” ให้บริการถุงพลาสติก และพร้อมรณรงค์ให้ประชาชนพกถุงผ้าหรือตะกร้าไปใส่สินค้าทดแทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อร่วมกันลดปริมาณขยะถุงพลาสติก

สำหรับการดำเนินงานในภาคประชาสังคม และประชาชน กับกระแสรณรงค์ “เก็บขยะ” เช่น

- กลุ่มจัดการขยะ Trash Hero Thailand เป็นนักเคลื่อนไหวทางสังคมที่สร้างจิตสำนึก ความสำเร็จ กระทั่งแรงบันดาลใจ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเรื่องขยะ ให้สาธารณชนเกิดจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดให้กับพื้นที่สาธารณะ ได้ทำกิจกรรมเก็บขยะอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 จนถึงปัจจุบัน
- เว็บไซต์ Change.org หรือเว็บไซต์รณรงค์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม ได้มีผู้ตั้งแคมเปญเรียกร้องให้ธุรกิจห้างร้านรายใหญ่เลิกการแจกถุงพลาสติกใช้ครั้งเดียว หากลูกค้าต้องการถุงก็ให้คิดเงินค่าถุงในราคาที่เหมาะสม
- กิจกรรมทำเก็บขยะในโซเซียลมีเดีย (Viral) โดยมีการกำหนดแฮชแทคต่าง ๆ ได้แก่ #trashtag#challengeforchange #BasuraChallenge/#cleanupChallenge หรือ #ChallengeforChange ทำให้ประชาชนชาวไทยที่รับทราบถึงกระแสแคมเปญนี้ ได้ลงมือ

เก็บขยะพร้อมถ่ายภาพพื้นที่ก่อนและหลังเก็บขยะ โดยสิ่งที่ทำให้ Viral นี้ประสบความสำเร็จ คือ การกระตุ้นให้ทำความดี มีความสนุกและการแข่งขันแทรกอยู่ ซึ่งเป็นการร่วมสร้างจิตสำนึกในการช่วยกันเก็บขยะ ใช้ของจนเต็มประสิทธิภาพหรือนำกลับใช้ใหม่ จะเป็นการแบ่งเบาภาระการย่อยสลายตามธรรมชาติที่โลกต้องแบกรับ และลดเงินที่ใช้กำจัดขยะในแต่ละปี

ปัญหาขยะล้นเมือง เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ทั้งด้านการจัดการ งบประมาณ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะอย่างถูกต้องให้กับประชาชน รวมถึงประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้ไม่สามารถกำจัดขยะจำนวนมหาศาลโดยเฉพาะในพื้นที่เมืองใหญ่ แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะล้นเมืองที่สำคัญที่นับได้ว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด คือ การลดการผลิตขยะจากต้นทางในระดับบุคคล และครัวเรือน รวมถึงการแยกขยะเพื่อลดภาระการจัดเก็บ ดังนั้นการรณรงค์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติเพื่อความสมดุลพอดีในการบริโภคของทุกคนทุกครัวเรือนในสังคมไทย ลดการผลิตขยะที่ไม่จำเป็น และการสร้างวินัยในการจัดการขยะจากครัวเรือน เพื่อลดผลกระทบและภาระในการรวบรวมจัดเก็บขยะของท้องถิ่น และสามารถจัดการขยะล้นเมืองที่สะสมอย่างยาวนานได้ในที่สุด

2) “วินัยจราจร สะท้อนวินัยชาติ” อุบัติเหตุ แม้จะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดเดาได้แต่หลายเหตุการณ์ก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากความประมาทและสามารถป้องกันการเกิดเหตุได้ อย่งในกรณีของอุบัติเหตุบนท้องถนนที่ส่วนใหญ่มีสาเหตุสำคัญมาจาก “การขาดวินัยจราจร” ที่รวมถึงปัญหาเมาแล้วขับ จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาและต้นตอที่เกิดขึ้นตั้งแต่การมีปากเสียง ความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาท ไปจนถึงการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน

ประเทศไทยในช่วงเทศกาลสำคัญ เช่น เทศกาลปีใหม่ และประเพณีสงกรานต์ ที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน มักเป็นช่วงที่หน่วยงานภาครัฐได้มีการประกาศสถิติการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาล เช่น “7 วันอันตราย” เพื่อเป็นช่วงของการเฝ้าระวังและปฏิบัติการในการลดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ และการสูญเสียชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะอุบัติเหตุทางท้องถนน โดยใช้มาตรการต่าง ๆ เป็นตัวช่วยกำกับ เช่น การกวดขันวินัยจราจร การตั้งจุดพักรถ การรณรงค์ลดอุบัติเหตุ การจับกุมผู้กระทำความผิด เป็นต้น

ผลกระทบและความสูญเสียจากอุบัติเหตุ

ประเทศไทยกับการติดตามข่าวสรุปสถิติ ทั้งที่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์ ได้รับความสนใจทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เมื่อต้นปี 2562 ได้มีการรณรงค์และสรุปสถิติ ระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2561-2 มกราคม 2562 พบว่าเกิดอุบัติเหตุรวม 3,791 ครั้ง ผู้เสียชีวิต 463 คน ผู้บาดเจ็บ 3,892 คน ซึ่งแม้จะมีจังหวัดที่ไม่มีผู้เสียชีวิตใน 4 จังหวัดด้วยกัน คือ ตาก แพร่ สตูล และสมุทรสงคราม แต่ในจังหวัดใหญ่หรือจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภูมิภาค อย่างเช่นจังหวัด นครศรีธรรมราช มีอุบัติเหตุสะสมสูงสุดถึง 118 ครั้ง และมีผู้บาดเจ็บสูงสุดถึง 137 คน ในขณะที่จังหวัด นครราชสีมา มีผู้เสียชีวิตสูงถึง 25 คน

ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจนนำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ การดื่มแล้วขับ ร้อยละ 40.39 การขับรถเร็วเกินกำหนด ร้อยละ 28.30 ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 79.64 รถปิกอัพ ร้อยละ 6.95 แต่สถิติที่น่าสนใจอีกอย่าง คือ ส่วนใหญ่เกิดในเส้นทางตรง ร้อยละ 64.89 บนถนนกรมทางหลวง ร้อยละ 39.30 ถนนใน อบต./หมู่บ้าน ร้อยละ 34.90 เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติช่วงการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ในปี 2561 ที่มีอุบัติเหตุสะสมจำนวน 3,841 ครั้ง มีผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวน 4,005 คน และผู้เสียชีวิต จำนวน 423 คน ซึ่งแม้ว่าจะมีจำนวนอุบัติเหตุลดลง แต่กลับมีจำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นถึง 40 คน

ถัดมาในช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่มีการสรุปสถิติ 5 วันอันตราย ระหว่างวันที่ 11-16 เมษายน 2562 ของศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (ศปถ.) โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่ามีจำนวนอุบัติเหตุสะสมสูงถึง 2,702 ครั้ง ผู้เสียชีวิตรวม 297 คน มีผู้บาดเจ็บสะสม 2,807 คน ซึ่งจังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดและบาดเจ็บสูงสุด ยังคงเป็นเมืองใหญ่อย่างจังหวัดเชียงใหม่ โดยอุตรธานี เป็นจังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุด จำนวน 14 คน และพบว่าอุบัติเหตุที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดบนถนนกรมทางหลวง ร้อยละ 59.85 โดยส่วนใหญ่เกิดบนเส้นทางตรง ร้อยละ 66.54 อย่างไรก็ตามสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากการขับรถเร็ว ร้อยละ 43.4

“ทะเลาะวิวาท” ปัญหาใหญ่ผู้ใช้รถ

นอกจากสาเหตุการเมาแล้วขับ ขับรถผิดกฎหมาย การขาดวินัยจราจร หรือสภาพถนนหนทางที่ไม่ได้มาตรฐานแล้ว ยังพบว่าการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนนั้นมีส่วนเกิดมาจากอารมณ์ร้อนของผู้ขับขี่ หรือการขาดการควบคุมอารมณ์โกรธทำให้เกิดอุบัติเหตุ และเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทต่าง ๆ ตามมา โดยสถานที่ที่มักเกิดการทะเลาะวิวาท อาจเกิดบริเวณท้องถนนที่สามารถใช้ความเร็วสูงเพราะความต้องการที่เร่งรีบ และกลุ่มเสี่ยงที่มักก่อให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทบนท้องถนนมากที่สุด คือ กลุ่มวัยรุ่น โดยสำนักพัฒนาสุขภาพจิตได้กล่าวถึงสาเหตุที่ปัญหาการทะเลาะวิวาทมักจะเป็นเพศชาย เนื่องจากเพศชายมีความรุนแรงทางอารมณ์สูงในตัวอยู่แล้ว นอกจากนั้นยังมีความหุนหัน ขับขี่ด้วยความเร็ว ยังไม่มีประสบการณ์ในการขับขี่เท่าที่ควร และไม่เข้าใจกฎจราจรหรือปฏิบัติได้อย่างเคร่งครัดเท่ากับผู้ใหญ่หรือผู้ใช้รถมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้นทางออกที่ดีคือ “การฝึกสติ” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับขี่ยานพาหนะ หากขาดสติก็จะขาดการยับยั้งอารมณ์ นำมาซึ่งการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งการระบายอารมณ์ด้วยความรุนแรง อาจทำได้โดยการด่าทอ กดแตรเร่งเครื่อง ใช้กำลัง ชกตอย รวมไปถึงใช้อาวุธทำร้ายร่างกายกัน

ตัวอย่างการทะเลาะวิวาท ที่เป็นข่าวดังบนโลกออนไลน์

- “หนุ่มใหญ่ นั่งซิลบนหลังคาบีเอ็ม รอประกันฯ” คลิปดังที่เกิดการตั้งข้อสงสัยของสังคมออนไลน์ว่า ทำไมหนุ่มใหญ่ถึงนั่งอยู่บนหลังคาของรถ เพื่อรอประกันมาดูแลค่าใช้จ่าย โดยสาเหตุหลักเกิดจากหนุ่มใหญ่ไม่พอใจระหว่างคู่กรณีที่มีการขับขี่ด้วยโทสะ ปาดหน้ากันจนก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ส่งผลให้ผู้ขับขี่บนท้องถนนรายอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุไปด้วย

- “อั้นแน่!! จากความไม่พอใจบนท้องถนนสู่การทะเลาะวิวาท” ที่กลายเป็นวลีเด็ด อั้นแน่ ในโลกออนไลน์ เกิดการนำมาตัดต่อ ล้อเลียนมากมาย แต่เบื้องหลังของปัญหา เกิดจากการกระทบกระทั่งด่าทอระหว่างผู้ใช้รถใช้ถนนจนนำมาสู่การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายกัน โดยเริ่มต้นมาจากความเข้าใจผิดกันในเรื่องการเร่งเครื่องรถจักรยานยนต์
- เสียเมาแล้วขับ สร้างความย่อยยับให้ผู้อื่น จากกรณีของนักธุรกิจรายหนึ่ง ได้ขับรถมินิมาจากการดื่มสุรา ทำให้เกิดอุบัติเหตุชนตำรวจนายหนึ่งเสียชีวิต เหตุการณ์นั้นได้ส่งผลให้ครอบครัวของตำรวจนายนั้น ต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและเสาหลักของครอบครัวไป แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม รับบุตรสาวคนเล็กพร้อมภรรยา ไว้เป็นคนใช้ในพระราชานุเคราะห์

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นทั้งการกระทำความผิดกฎจราจร ความขัดแย้งในการใช้รถใช้ถนน ตลอดจนปัญหาเมาแล้วขับ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ใช้รถใช้ถนน อันส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายและสังคมในวงกว้าง ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญทางสังคมในการกำหนดสุขภาพ เนื่องจากก่อให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งส่วนใหญ่เกิดเหตุการณ์ในช่วงเทศกาลสำคัญ ที่ควรจะเป็นเทศกาลที่นำความสุขมาสู่คนไทย อย่างเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์

จากสถานการณ์ด้านคุณธรรมในสังคมไทย พบว่าคุณธรรมความมีวินัยเป็นคุณธรรมที่ภาคส่วนต่าง ๆ เห็นว่าควรมีการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นสังคมไทย และเห็นว่าวินัยเป็นเครื่องช่วยเหนี่ยวรั้งไม่ให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ไม่ดี และช่วยส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ตรงเวลา ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง รับผิดชอบต่อหน้าที่ พึ่งตนเอง ประหยัด อดออม ฯลฯ

“วินัย” เครื่องมือสร้างความปกติสุขของคนในชาติ

คำว่า วินัยจราจร สะท้อนวินัยชาติ ยังเป็นข้อเท็จจริงในสังคมไทยเพราะการมีวินัยหมายถึงการให้ความสำคัญกับกฎ ระเบียบ หรือกติกาของสังคม และประเทศที่จะทำให้ประเทศเกิดความสงบสุข และอยู่ร่วมกันโดยปกติสุข การมีวินัยของคนในสังคมแม้ว่าจะจะเป็นสิ่งที่ต้องเกิดจากการปฏิบัติโดยตนเอง แต่ก็ เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคมโดยรวมได้ จากสถานการณ์คุณธรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นและย้ำเตือนซ้ำ ๆ ในช่วงเทศกาลต่อเทศกาล หรือแม้กระทั่งเหตุการณ์กระทบกระทั่งบนท้องถนนที่มักพบเห็นได้เป็นประจำ ที่มีความรุนแรงตั้งแต่การด่าทอด้วยคำพูด การทะเลาะวิวาท การเกิดอุบัติเหตุ การสูญเสียทรัพย์สิน การบาดเจ็บ และที่ร้ายแรงที่สุด คือ การสูญเสียชีวิต ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่คั่นทั้งประเทศ ทั้งรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนต่างให้ความตระหนัก รวมถึงมีการออกมาตรการต่าง ๆ ดังกล่าว เข้าควบคุมสถานการณ์ และการรณรงค์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น เมาไม่ขับ ง่วงนอนพัก การตั้งสถานที่พัก ฯลฯ แต่จะพบว่าการเสริมพลังทางบวกในการสร้างวินัยให้เกิดเป็นคุณธรรมของคนในชาติ น่าจะเป็นการแก้ไขปัญหามาระยะยาว และมีความจำเป็นอย่างยิ่งวด ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในพิธีพระราชทานกระบี่ โรงเรียนนาย

ร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ณ สวนอัมพร เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2543 ความว่า

“วินัยนี้เป็นสิ่งที่ยั่งยืนทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม กล่าวคือ ในส่วนบุคคล วินัยจะทำให้บุคคลสามารถใช้ความรู้ความสามารถและประพฤติปฏิบัติตน ปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในส่วนรวม วินัยจะทำให้หน่วยงาน สังคม ตลอดจนชาติบ้านเมือง มีความแข็งแกร่ง สามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ร่วมกันได้อย่างเป็นเอกภาพ วินัยจึงเป็นปัจจัยหรือพลังอย่างสำคัญ ในการสร้างสรรค์ความเป็นปกติเรียบร้อย และความเจริญมั่นคงให้แก่บุคคลและส่วนรวม” ซึ่งจะทำให้คนไทยสามารถเรียนรู้เรื่องวินัยจากพระองค์ท่านเพื่อร่วมสร้างสรรค์ให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณธรรมต่อไป

2.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านคุณธรรมต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย

2.3.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติมีความยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยพบว่ายุทธศาสตร์ที่เป็นกรอบในการส่งเสริมการสร้างคุณธรรมในสังคมไทย คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมาย คือ 1) เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 หมายถึงคนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ภูมิใจในชาติมีจิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์รับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ เชี่ยวชาญตามความถนัดของตนสามารถสร้างสรรค์ต่อยอดนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คนไทยเกิดความรอบรู้ และพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดี

2) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

โดยการบรรลุเป้าหมายของการให้ทุกช่วงวัยเป็นคนดีคนเก่ง ที่เชื่อมโยงไปสู่การวางฐานรากของการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย คือ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคม

ร่วมปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่พึงประสงค์โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรม ในลักษณะที่เป็น “วิถี” การดำเนินชีวิต มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1. การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มัชยสัส อุดม ซื่อสัตย์ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

2. การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรมจริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรมจริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและ ประเพณีอันดีงาม

3. การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดีงามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนา ผู้เผยแพร่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตามคำสอนที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4. การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้ เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัด กิจกรรมสาธารณประโยชน์การจัดระเบียบสังคม และการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

5. การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนทุกคน ในบริษัททั้งพนักงานและลูกค้า ปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

6. การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การจัดเวลา และพื้นที่ออกอากาศ ให้แก่สื่อสร้างสรรค์ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

7. การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดีและส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงาน เพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมายของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

2.3.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้ เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างเหมาะสม

จากยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน พบว่ายุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย การพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติ และพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาพที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ

2. พัฒนาศักยภาพคนให้มีความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อาทิ ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนา ทักษะทางสมองและทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

4. ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย และภาษี ในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ

5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพ ภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ

6. พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย อาทิ ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

7. ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง อาทิ กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้

2.3.3 แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564)

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้จัดแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นแผนแม่บทระดับชาติ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 เพื่อเป็นกลไกเครื่องมือในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในประเทศไทย โดยทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มาร่วมกันดำเนินงานอย่างบูรณาการ โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับจิตใจประชาชนให้มีคุณธรรม ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามด้วยหลักธรรมทางศาสนา มีความมุ่งมั่น ยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อสร้างคุณธรรมในสังคมไทย และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกและเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย โดยให้ความสำคัญกับการสืบสานความเป็นไทยและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีภูมิคุ้มกันที่ดี เน้นในจริยธรรมสากลของความเป็นมนุษย์ เป็นคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ที่เป็นข้อห้ามทำและข้อควรทำ โดยยึดความถูกต้องของส่วนรวมเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติตนในการดำรงชีวิต ประกอบสัมมาอาชีพ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Sustainable Development)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านส่งเสริมคุณธรรมให้มีความเข้มแข็งการพัฒนาระบบบริหารจัดการการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่วัฒนธรรมไทยด้วยคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม โดยให้ความสำคัญกับการผนึกกำลังทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในสังคมใหม่ ซึ่งเป็นสังคมยุคดิจิทัล เร็ว แรง และเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมในทุกกลุ่มเป้าหมายในกลุ่มเด็ก วัยรุ่น ผู้สูงอายุ ตลอดจนสร้างบุคคลต้นแบบที่เป็นแกนนำขับเคลื่อน และขยายภาคีเครือข่ายคุณธรรมในสังคมใหม่ให้เพิ่มมากขึ้น

เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในมิติของชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีคณะกรรมการประสานความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมอย่างชัดเจนเพื่อทำหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง รวดเร็วและยืดหยุ่น มุ่งสู่ผลสำเร็จเป็นสำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างในการสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก

กระบวนการขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ใช้กลไกภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชน บูรณาการทั้งแนวราบและแนวตั้ง เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

1. สร้างความรู้ความเข้าใจในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยจัดประชุมสัมมนาหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. สร้างความเชื่อมโยงกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) และแผนระดับอื่น ๆ
3. สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ
4. การเพิ่มความรับผิดชอบและการยอมรับบรรจุเป็นงานสำคัญ
5. จัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรมรองรับแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ภายใต้งบประมาณของหน่วยงาน

หลักการในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ หลักการพื้นฐานในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) สู่การปฏิบัติ มีแผนดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมคุณธรรม มุ่งบูรณาการเชื่อมโยงแผนแม่บทฯ ในทุกภาคส่วนของสังคม ดังนี้

1. ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับ โดยมีแผนแม่บทฯ เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และสร้างการมีส่วนร่วมในภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน
2. กระจายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักพัฒนาพื้นที่ตามภารกิจและการมีส่วนร่วม ให้กระทรวงและจังหวัดเป็นพื้นที่ในการขับเคลื่อนเชื่อมโยงจากระดับประเทศสู่ระดับพื้นที่
3. ใช้องค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่าย เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในทุกระดับ
4. ยึดถือข้อปฏิบัติหลัก 3 ประการ ในการเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จ ได้แก่ 1) ความศรัทธายึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา 2) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และ 3) การรักษาสืบสานประเพณีและวัฒนธรรม

2.3.4 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564)

จากสถานการณ์การทุจริตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง และบทเรียนที่ได้รับจากการแปลงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งสองฉบับที่ผ่านมาสู่การปฏิบัติ จึงได้มีการริเริ่มแนวคิดในการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยจะต้องสามารถตอบโจทย์ต่อปัญหาหรือสถานการณ์การทุจริตที่ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ต้องเผชิญอยู่จริง ต้องมีการคำนึงถึงบทบาทของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนภาควิชาการ องค์กรสาธารณณะ สื่อมวลชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ การแปลงยุทธศาสตร์ชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ การติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ให้รัฐสภาและสาธารณชนได้รับทราบในทุกปีงบประมาณ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าสากล

จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต และการวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ตลอดจนทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม รวมถึงวิเคราะห์วงล้ออนาคต (Future Wheel Analysis) และการฉายภาพอนาคต (Future Scenario Analysis) ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการนำมาประมวลผลเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)”

คำอธิบายวิสัยทัศน์

ประเทศไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้าจะมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม เป็นสังคมใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบโดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชนในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชนเพื่อให้ประเทศไทยมีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิในด้านความโปร่งใสทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ

พันธกิจ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล”

คำอธิบายพันธกิจ

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระยะ 5 ปีข้างหน้าจะเป็นการปฏิรูปกระบวนการดำเนินงานจากเดิมไปสู่กระบวนการทำงานแบบบูรณาการทั้งระบบ โดยเริ่มจากการวางรากฐานทางความคิดของประชาชนที่นอกจากตนเองจะไม่กระทำการทุจริตแล้ว จะต้องไม่อดทนต่อการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอีกต่อไป ประชาชนไทยต้องก้าวข้ามค่านิยมอุปถัมภ์และความเพิกเฉยต่อการทุจริตประพหุมิติ

ชอบ เจตจำนงทางการเมืองของประชาชนที่ต้องการสร้างชาติที่สะอาดปราศจากการทุจริต จะต้องได้รับการสานต่อจากฝ่ายการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ การขับเคลื่อนนโยบายที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องเป็นที่ได้รับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นจากประชาชนว่าจะสามารถเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาติและประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสของประเทศไทยในทุกมิติให้มีมาตรฐานตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003 (United Nations Convention against Corruption: UNCAC)ภายในปี พ.ศ.2564

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ 50

วัตถุประสงค์หลัก

- 1) สังคมมีพฤติกรรมร่วมด้านการทุจริตในวงกว้าง
- 2) เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) มุ่งด้านการทุจริตในทุกภาคส่วน
- 3) การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยวัฒนธรรมกลไกป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- 4) การปราบปรามการทุจริตและการบังคับใช้กฎหมาย มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และได้รับความร่วมมือจากประชาชน
- 5) ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทยมีค่าคะแนนในระดับที่สูงขึ้น

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์มีความครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 “พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 “ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต”
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย”

3. การทบทวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

“สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ” เป็นเวทีกลางของเครือข่ายที่ขับเคลื่อนคุณธรรมความดีทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ และประชาชน เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามความก้าวหน้า กำหนดทิศทาง และพัฒนานโยบายสาธารณะในการขับเคลื่อนวาระด้านคุณธรรมความดี ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแห่งชาติ และรณรงค์สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย

ที่ผ่านมาศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ร่วมกับองค์กรภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ร่วมกันจัดสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ และสมัชชาคุณธรรมระดับพื้นที่ เพื่อการขับเคลื่อนงานคุณธรรมทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2548 ภายใต้แนวคิดหลัก “ร่วมแรงแข่งขัน ร่วมกันทำดี” ในกรอบประเด็นเรื่องการส่งเสริมระบบอาสาสมัคร ผลจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรม ทำให้เกิดคำประกาศเจตนารมณ์ 10 ข้อ และมีมติคณะรัฐมนตรี ออกระเบียบให้ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐไปเป็นอาสาสมัครได้เป็นเวลา 5 วัน ทำการโดยไม่มีถือเป็นวันลา

ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2549 ภายใต้แนวคิดหลัก “ถึงเวลา...คุณธรรมนำสังคมไทย” จัดระดับจังหวัด และระดับภาค 4 ภาค 36 จังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือ 9 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ภาคกลาง 5 จังหวัด และภาคใต้ 11 จังหวัด ในกรอบประเด็นเรื่องคุณธรรมความดี และได้มีมติคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานราชการส่งผู้บริหารระดับสูง เข้ารับการฝึกอบรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมของศูนย์คุณธรรม สมัชชาคุณธรรมระดับภูมิภาค เป็นการจัดเวทีในระดับจังหวัดและระดับภาค ในปี พ.ศ.2550 ภายใต้แนวคิดหลัก “การสร้างสังคม รู้ รัก สามัคคี อยู่ดีมีสุข” ในกรอบประเด็นเรื่องแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริม การร่วมสร้าง มีจังหวัดเข้าร่วม 73 จังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือ 15 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด ภาคกลาง 28 จังหวัด และภาคใต้ 11 จังหวัด ทำให้เกิดปฏิญญาคุณธรรมระดับจังหวัด และระดับภาค 4 ภูมิภาค

ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ.2551 ภายใต้แนวคิดหลัก “ร่วมสร้างสังคม รู้ รัก สามัคคี วิถีไทย” โดยมี 12 ประเด็นย่อย ได้แก่ ครอบครัว เด็กและเยาวชน ชุมชนท้องถิ่น สื่อมวลชน การเกษตร ศาสนิกสัมพันธ์ การศึกษา สิ่งแวดล้อมและสมัชชาคุณธรรม การเมือง ภาคประชาชน ธุรกิจคุณธรรม และความเสมอภาค ทำให้เกิดปฏิญญาคุณธรรม 9 ข้อ และเกิดเป็นแผนการสนับสนุนการดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมครอบครัวอบอุ่นส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้คุณธรรมเชิงบูรณาการ

ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ.2552 ภายใต้แนวคิดหลัก “ฝ่าวิกฤต ด้วยธุรกิจคุณธรรม” ในประเด็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้สร้างธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจอย่างยั่งยืน ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือ Corporate Social Responsibility (CSR) มีหน่วยงานองค์กรเข้าร่วมกว่า 81 องค์กร ทำให้เกิดปฏิญญาคุณธรรม 4 ข้อ และเกิดมีมติเห็นชอบ (ร่าง)ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2553 หรือธุรกิจเพื่อสังคมคุณธรรม (Social Enterprise) และต่อมาได้มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (ส.ก.ส.) ให้เป็นหน่วยงานย่อยภายใน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อขับเคลื่อนงานสร้างเสริมกิจการเพื่อสังคมต่อไป สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติระดับภาคในปี พ.ศ.2553 จัดขึ้น ภายใต้แนวคิดหลัก“ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความพอเพียง” ในประเด็นเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต จัดในระดับภาคใน 7 ประเด็น คือ ประเด็นการศึกษา ประเด็นชุมชน ประเด็นศาสนา ประเด็นธุรกิจ ประเด็นสื่อมวลชน ประเด็นการเมือง และประเด็นข้าราชการ ทำให้เกิดปฏิญญาคุณธรรมรายประเด็น ในระดับภาค เกิดแผนพัฒนาความซื่อตรงในภาครัฐและเกิดองค์กรต้นแบบความซื่อตรงภาครัฐ 26 องค์กร โดยมีการเข้าร่วมเป็นภาคีกับ “องค์กรต่อต้านคอร์ปชั่น”

ครั้งที่ 5 ในปี พ.ศ.2554 จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “สร้างชาติโปร่งใส สร้างไทยซื่อตรง” มีหน่วยงานองค์กรภาคีร่วมจัด จำนวน 22 องค์กร เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานร่วมกันจนเกิดเป็นแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 (แผน 5 ปี) ที่มาจากเวทีระดมความคิดเห็นของเครือข่ายองค์กรภาคี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนคุณธรรมความซื่อตรงของสังคมไทยที่มีแผนงานและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนสามารถแปลงสู่การปฏิบัติได้ในกลุ่มเครือข่ายหลักทางสังคม 7 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายการเมือง เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายการศึกษา เครือข่ายศาสนา เครือข่ายสื่อมวลชน เครือข่ายชุมชน และเครือข่ายธุรกิจ โดยได้มีการส่งมอบข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ ให้กับผู้แทนรัฐบาลในขณะนั้น ในปี 2555 มีการขยายผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 สู่การปฏิบัติใน 7 กลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม และมีการจัดกิจกรรม“สัปดาห์ธรรมาภิบาลความซื่อตรงของสังคมไทย” ช่วงระหว่างวันที่ 16-22 กรกฎาคม 2555 พร้อมกัน 13 จังหวัดทั่วประเทศ และในวันที่ 22 กรกฎาคม 2555 มีการจัดเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “แก้วิกฤติไทย ด้วยใจซื่อตรง” ที่กรุงเทพมหานคร ตามเจตนารมณ์ของประกาศปฏิญญาสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา กำหนดให้วันที่ 22 กรกฎาคมของทุกปีเป็นวันธรรมาภิบาลความซื่อตรงของสังคมไทย

ครั้งที่ 6 ในปี พ.ศ.2556 จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “สร้างชาติโปร่งใส สร้างไทยซื่อตรง” โดยมีหน่วยงานร่วมจัด จำนวน 25 องค์กรใน 7 เครือข่าย คือ เครือข่ายข้าราชการ เครือข่ายการเมือง เครือข่ายการศึกษา เครือข่ายศาสนา เครือข่ายชุมชน เครือข่ายสื่อ และเครือข่ายธุรกิจ ทำให้เกิดปฏิญญาคุณธรรมรายประเด็น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเกิดแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ ฉบับทบทวน พ.ศ.2557-2559 สมัชชาคุณธรรมเชิงประเด็นระดับภาค ในปี พ.ศ.2557 จัดขึ้นโดยความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายหลัก 7 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายสื่อมวลชน เครือข่ายศาสนา เครือข่ายชุมชน เครือข่ายธุรกิจ เครือข่ายการเมือง เครือข่ายองค์กรภาครัฐ และเครือข่ายการศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมสมัชชาคุณธรรมในจังหวัดน่าน 12 จังหวัด 4 ภูมิภาค ได้แก่ เชียงใหม่ อุดรธานี พิษณุโลก เลย ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา สุพรรณบุรี ตรัง สุราษฎร์ธานี และยะลา องค์กรที่เป็นภาคีร่วมขับเคลื่อนงาน รวม 270 องค์กร ทำให้เกิดปฏิญญาคุณธรรม 6 ข้อ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 5 ข้อ

ครั้งที่ 7 ในปี พ.ศ.2558 กระบวนการสมัชชาคุณธรรมได้มีบทบาทในการผลักดันนโยบายด้านคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ด้านการเสริมสร้างค่านิยม 12

ประการ และแนวทางการปฏิรูปประเทศไทย ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งศูนย์คุณธรรมได้เข้าไปมีบทบาท เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลของสังคมไทย สภาปฏิรูปแห่งชาติ ผลักดันร่าง “พ.ร.บ.สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ” และบรรจุอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญในหลายมาตรา โดยศูนย์คุณธรรมและองค์กรภาคร่วมจัดงานสมัชชาคุณธรรมประเทศไทย ครั้งที่ 7 จำนวน 52 องค์กร กำหนดประเด็นหลักการจัดงานภายใต้แนวคิด “รวมพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม สู่การปฏิรูปประเทศไทย” จัดสมัชชาคุณธรรมประเทศไทยครั้งที่ 7 “รวมพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม สู่การปฏิรูปประเทศไทย” เมื่อวันที่ 25-26 มีนาคม 2558 ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ มีกิจกรรมในเชิงวิชาการ เสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลาย การแสดงนิทรรศการนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ มีผู้แทนหน่วยงานองค์กรภาคีทุกภาคส่วน เครือข่ายคุณธรรมในพื้นที่จังหวัดคุณธรรมนาร่อง 10 จังหวัด และประชาชนทั่วไปเข้าร่วม 341 องค์กร มีการรายงานสถานการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย องค์กรเครือข่ายรับรองข้อเสนอการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในระยะเปลี่ยนผ่าน มีการประกาศเจตนารมณ์การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย (ในระยะเร่งด่วน 1 ปี 3 ข้อ และในระยะยาว 10 ข้อ) การส่งมอบข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล และการขับเคลื่อน “สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ” ต่อรัฐบาล (6 ข้อ) ได้ข้อสรุปทิศทางการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม โดยอาศัยพลังของเครือข่ายทุกภาคส่วน และพลังสื่อสังคมให้เกิดกระแสความตื่นตัวของประชาชนคนไทยในด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลอย่างมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมร่วมกันในอนาคต

ครั้งที่ 8 ในปี พ.ศ.2559 คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี พลเอก ณะศักดิ์ ปุณนิมาประกร เป็นประธานกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบกรอบแนวทางการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ภายใต้แนวคิด “รวมพลังประชารัฐ ขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม” และเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ 70 ปี และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา 12 สิงหาคม 2559 ไปในคราวเดียวกัน

ครั้งที่ 9 ในปี พ.ศ.2561 เป็นการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ภายใต้แนวคิด “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางของเครือข่ายคุณธรรมทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การสร้างความเข้าใจ พร้อมทั้งต่อยอดแนวคิด “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม” ให้เกิดเป็นกระแส สร้างความตระหนัก และตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม มุ่งเน้นการส่งเสริมจิตสำนึกคุณธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็ก เยาวชน ครอบครัว และประชาชน ในด้านความพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน วินัย ประชาชนสะท้อนวินัยชาติ ร่วมสร้างสังคมสุจริต และมีจิตอาสา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนโดยได้จัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ด้วยกัน คือ ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับการเสวนาการขับเคลื่อนเชิงนโยบายด้านคุณธรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปาฐกถาพิเศษ เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และฉันทามติ การประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอทางนโยบายในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในระยะต่อไปในรูปแบบ “สมัชชา

คุณธรรม” โดยเรียนเชิญผู้แทนจากรัฐบาล ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจนเครือข่ายเด็ก เยาวชนและครอบครัวเข้าร่วม ส่วนที่ 2 การจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ อาทิ การส่งเสริมและ รับรองมาตรฐานองค์กรคุณธรรม การนำเสนอกระบวนการ หรือเครื่องมือการส่งเสริมคุณธรรมในบริบท ต่าง ๆ การนำเสนอบทเรียนความสำเร็จชุมชน องค์กรคุณธรรม เป็นต้น ส่วนที่ 3 เป็นการจัดแสดง นิทรรศการ นำเสนอผลงานองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมและกรณีต้นแบบ ชุมชน คุณธรรม องค์กรคุณธรรม อำเภอคุณธรรม และจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม ของภาคีเครือข่ายคุณธรรมภาค ส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบ “ตลาดนัดคุณธรรม” ส่วนที่ 4 การยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างใน ด้านคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และส่วนที่ 5 กิจกรรมสาระบันเทิง ที่สอดแทรกด้านคุณธรรม

จากการทบทวนรูปแบบการจัดงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติที่ผ่านมาจนถึงการจัดงานในครั้งที่ 9 พบว่ามีรูปแบบของการจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) กิจกรรมด้านวิชาการ “สัปดาห์คุณธรรม” ประกอบด้วย เวทีนโยบายและเวทีทางวิชาการ ได้แก่ การปาฐกถาพิเศษ เวทีแลกเปลี่ยนของหน่วยงานเชิงนโยบายด้านคุณธรรม เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และหาฉันทามติเพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอทางนโยบาย ในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในระยะต่อไป การเสวนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นคุณธรรม อาทิ นำเสนอกระบวนการหรือเครื่องมือในการ ส่งเสริมคุณธรรมใน บริบทต่าง ๆ นำเสนอบทเรียนความสำเร็จชุมชน องค์กรคุณธรรม อำเภอ จังหวัด คุณธรรม และการขับเคลื่อนคุณธรรมในกลุ่มเครือข่าย

2) กิจกรรมด้านนิทรรศการ การแสดงผลงาน “ตลาดนัดคุณธรรม” การแสดงผลงานเชิงรูปธรรม ด้านการส่งเสริมคุณธรรมของเครือข่ายองค์กรคุณธรรมจากทุกภาคส่วน และทุกกลุ่มเครือข่าย และ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ณ เวทีกลาง

ซึ่งจากรูปแบบการจัดงานทั้ง 2 ส่วนนี้ ผู้จัดงานคาดหวัง ผลลัพธ์จากการจัดสัปดาห์คุณธรรม ดังนี้

1) เพื่อสร้างกระแสให้เกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม 4 ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

2) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

3) การเสริมศักยภาพและขยายเครือข่ายคุณธรรมและหาแนวร่วมในการขับเคลื่อนคุณธรรมในอนาคต

4) เพื่อสนับสนุนและติดตามความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม ผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ของภาคี เครือข่ายสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา

สำหรับการจัดงานในครั้งที่ 10 มีรูปแบบคล้ายคลึงกับการจัดงานที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์และ กิจกรรมหลักของการจัดงาน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การจัดงาน

1) หน่วยงานองค์กรเครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายทางสังคมในการขับเคลื่อนคุณธรรมพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ตามบริบทของตนเอง

2) หน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การส่งเสริมคุณธรรมจากการปฏิบัติจริง เกิดการรับรู้ มีความเข้าใจในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงาน องค์กรเพิ่มขึ้น

3) เกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ นำสู่การพัฒนา ต่อยอด และขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

4) องค์กรเครือข่ายทางสังคมที่เข้าร่วมสมัชชาคุณธรรมเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

2. กิจกรรมหลักภายในงาน

ภาพรวมการจัดงาน แบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ งานวิชาการ “สมัชชาคุณธรรม” และงานแสดงผลงาน “ตลาดนัดคุณธรรม” โดยมีรูปแบบการนำเสนอ ดังนี้

1) กิจกรรมเวทีการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ การแลกเปลี่ยนของหน่วยงานเชิงนโยบายด้านคุณธรรม เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และหาฉันทามติเพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอทางนโยบาย ในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในระยะต่อไปในรูปแบบ “สมัชชาคุณธรรม”

2) กิจกรรมเวทีทางวิชาการ ได้แก่ การรายงานสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย การเสวนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นคุณธรรม อาทิ นำเสนอกระบวนการหรือเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรมในบริบทต่าง ๆ นำเสนอบทเรียนความสำเร็จชุมชน องค์กรคุณธรรม อำเภอ จังหวัดคุณธรรม และการขับเคลื่อนคุณธรรมในกลุ่มเครือข่าย 6 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน เครือข่ายองค์กรการศึกษา เครือข่ายองค์กรศาสนา เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เป็นต้น

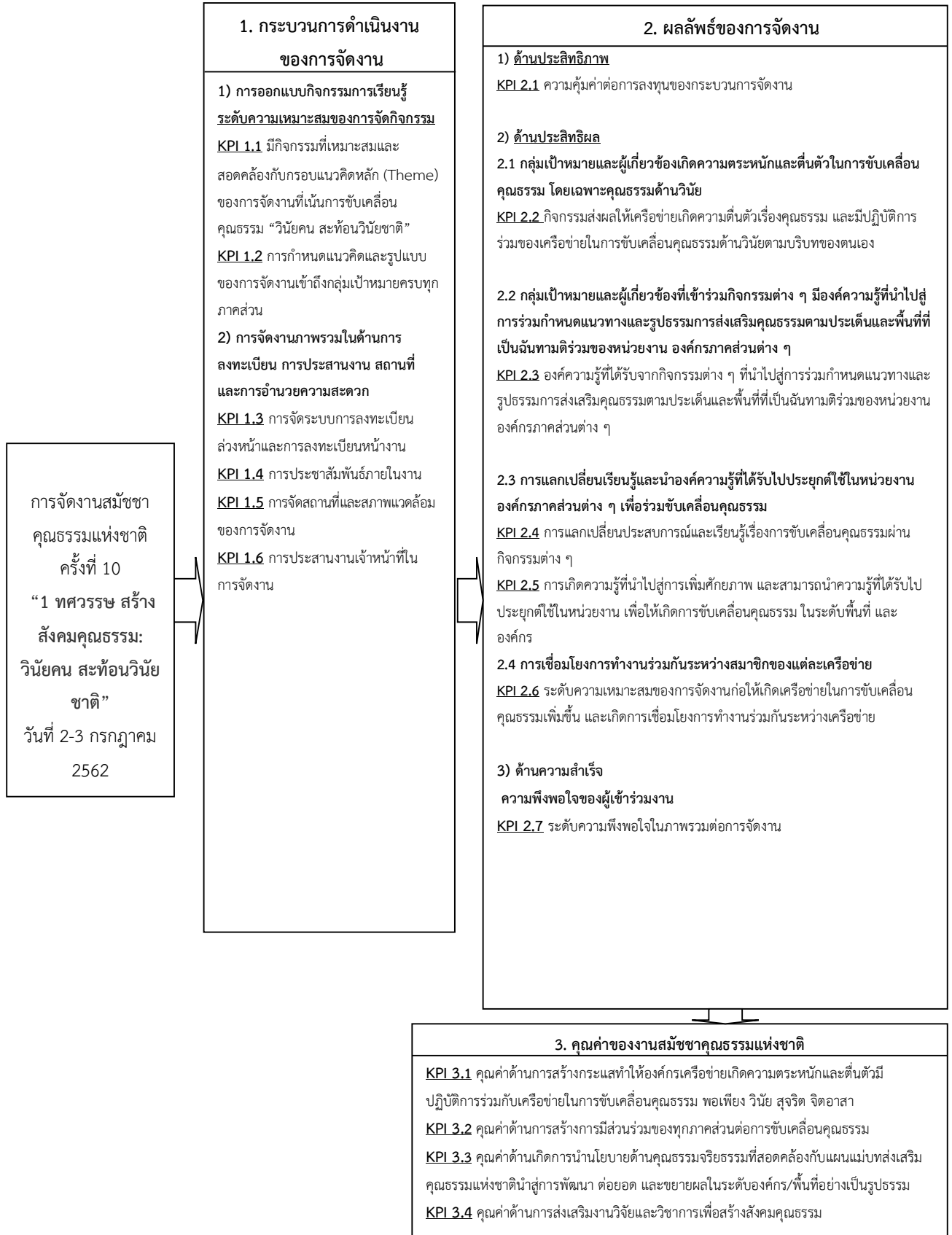
3) กิจกรรมการยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม ความดีของสังคมไทย และเป็นที่ประจักษ์ในกลุ่มต่าง ๆ เช่น บุคคล องค์กร ชุมชน จังหวัดต้นแบบด้านคุณธรรม เป็นต้น

4) กิจกรรม กิจกรรมสาระบันเทิงที่สอดแทรกด้านคุณธรรม อาทิ การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศิลปิน ดารา ผู้มีชื่อเสียงทางสังคม บุคคลที่เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมของประชาชนทุกช่วงวัย การแสดงศิลปวัฒนธรรมที่สื่อถึงวิถีชีวิตอันเป็นรากฐานคุณธรรมของสังคมไทย

5) กิจกรรมการจัดนิทรรศการ องค์กรความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม และกรณีต้นแบบชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม อำเภอคุณธรรม และจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม ของภาคีเครือข่ายคุณธรรม 6 เครือข่ายในรูปแบบ “ตลาดนัดคุณธรรม”

จากการทบทวนแนวคิดและตัวแบบการประเมินโครงการรวมทั้งรูปแบบการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติที่ผ่านมา นำไปสู่การกำหนดกรอบของการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการประเมิน โดยมุ่งตอบวัตถุประสงค์ของโครงการและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ด้วยการประเมินแบบยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและกิจกรรมหลักของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยการใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการประเมินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานของการจัดงานฯ ในโอกาสต่อไป

กรอบการประเมินผล

แผนภาพ 2 กรอบการประเมินผล

ตารางที่ 2 สรุปกรอบการประเมินผลการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

องค์ประกอบ/มิติการประเมิน และตัวชี้วัด (KPI)	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การตัดสิน
1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน			
1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้			
KPI 1.1 มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ กรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคนสะท้อนวินัยชาติ”	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่นำไปสู่การได้รับความรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการจัดงาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 9 (1)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 1.2 การกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 9 (2)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
2) การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก			
KPI 1.3 การจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 9 (3)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 1.4 การประชาสัมพันธ์ภายในงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการประชาสัมพันธ์ภายในงาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 9 (4)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 1.5 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมล้อมของการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมล้อมของการจัดงาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 9 (5)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 1.6 การประสานงานเจ้าหน้าที่ในการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการประสานงานเจ้าหน้าที่ในการจัดงาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 9 (6)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน			
1) ด้านประสิทธิภาพ			
KPI 2.1 ความคุ้มค่าต่อการลงทุนของกระบวนการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (1)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
2) ด้านประสิทธิผล			
2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย			
KPI 2.2 กิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยตามบริบทของตนเอง	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม ที่ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (3)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
2.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่			

ตารางที่ 2 สรุปกรอบการประเมินผลการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ/มิติการประเมิน และตัวชี้วัด (KPI)	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การตัดสิน
เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ			
KPI 2.3 องค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของกิจกรรมทำให้ได้รับทราบทิศทาง/ข้อตกลงร่วม ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนในสังคมไทย	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (2)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม			
KPI 2.4 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้เรื่องการขับเคลื่อนคุณธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้เรื่องสมัชชาคุณธรรมในการทำงานผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (4)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 2.5 การเกิดความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม ในระดับพื้นที่ และองค์กร	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการเกิดความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม ในระดับพื้นที่ และองค์กร	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (5 และ 6)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
2.4 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย			
KPI 2.6 ระดับความเหมาะสมของการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของกิจกรรมก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (7)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
3) ด้านความสำเร็จ			
ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน			
KPI 2.7 ระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 10 (8)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
3. คุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ			
KPI 3.1 คุณค่าด้านการสร้างกระแสทำให้องค์กรเครือข่ายเกิดความตระหนักและตื่นตัว มีปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อคุณค่าในด้านการสร้างกระแสทำให้องค์กรเครือข่ายเกิดความตระหนักและตื่นตัวมีปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 11 (1)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 3.2 คุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อคุณค่าในด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 11 (2)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 3.3 คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอด และขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อคุณค่าในด้านการการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 11 (3)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)
KPI 3.4 คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อคุณค่าในด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม	*แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงาน ข้อ 11 (4)	- ระดับมาก ($\bar{X} \geq 3.41$)

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการประเมิน

รูปแบบการประเมินผล

การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินด้วยวิธีสำรวจเชิงตัดขวาง (Cross-Sectional Study Design) เก็บข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิโดยการสุ่มสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย กิจกรรมการยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ร่วมกับการข้อมูลในเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินในด้านกระบวนการของการจัดกิจกรรมและผลลัพธ์ของการจัดงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. เชิงปริมาณ สอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อภาพรวมของการจัดงาน

1.1 ประชากรในการวิจัย คำนวณจากยอดประมาณการผู้เข้าร่วมกิจกรรมในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 จำนวน 2,600 คน ประกอบไปด้วย

- 1) กลุ่มเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์/นโยบายและผู้ทรงคุณวุฒิ
- 2) กลุ่มเป้าหมายหน่วยงานกลไกแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
- 3) กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเครือข่ายทางสังคมภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 4) กลุ่มเป้าหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ สมาคม/สมาคมด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัดและภูมิภาค
- 5) กลุ่มเป้าหมายทั่วไป

1.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 335 คน ซึ่งเป็นขนาดตัวอย่างขั้นต่ำในการเก็บรวบรวมข้อมูล คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) เป็นผู้ที่เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่จัดงาน และเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ณ ช่วงเวลาเก็บข้อมูล (สอบถามความคิดเห็นต่อภาพรวมของการจัดงาน และการเข้าร่วมแต่ละกิจกรรมหลัก)

2) มีความพร้อมที่จะสามารถให้ข้อมูลได้

3) ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3-5 นาที

โดยการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ได้มีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่สมบูรณ์ขึ้น โดยสามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ได้จำนวน 450 คน จากการตั้งเป้าหมายการเก็บข้อมูล จำนวน 500 คน

2. เชิงคุณภาพ

1) กลุ่มที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ที่เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยคัดเลือกจากผู้ร่วมงานที่มีความพร้อมที่จะสามารถให้ข้อมูลได้ในขณะที่ขอสัมภาษณ์ จำนวน 35 คน ร่วมกับการสุ่มคูหา นิทรรศการเพื่อรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึกและแบบสังเกต ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ครอบคลุมรายละเอียดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลประกอบไปด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ดังนี้

ตารางที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการจัดงาน

จุดมุ่งหมายของการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ประเมินการจัดกิจกรรมในภาพรวม (กระบวนการจัดงานในกิจกรรมต่าง ๆ) และผลลัพธ์ คุณค่าที่ได้รับจากการจัดงาน	แบบสอบถาม ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงานฯ แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานต่อภาพรวมของการจัดงานฯ แบบสังเกต ชุดที่ 1 แบบสังเกตผู้เข้าร่วมกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การจัดการความรู้ เวทีทางวิชาการของการจัดงานฯ
2. ประเมินการจัดนิทรรศการและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม	แบบสังเกต ชุดที่ 2 แบบสังเกตผู้เข้าชมนิทรรศการ การแสดงสินค้าและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม (โดยในแบบสังเกตได้รวมข้อคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้เข้าชมนิทรรศการ)

การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยการสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น ระดับความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) กำหนดเป็นตัวเลขตั้งแต่ 1-5 จำนวน 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ข้อคำถามนั้นอธิบายได้ตรงกับความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจน้อยที่สุด
กำหนดให้ค่าคะแนน เท่ากับ 1 คะแนน

ข้อคำถามนั้นอธิบายได้ตรงกับความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจน้อย

กำหนดให้ค่าคะแนน เท่ากับ 2 คะแนน

ข้อคำถามนั้นอธิบายได้ตรงกับความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจปานกลาง

กำหนดให้ค่าคะแนน เท่ากับ 3 คะแนน

ข้อคำถามนั้นอธิบายได้ตรงกับความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจมาก

กำหนดให้ค่าคะแนน

เท่ากับ 4 คะแนน

ข้อคำถามนั้นอธิบายได้ตรงกับความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจมากที่สุด

กำหนดให้ค่าคะแนน

เท่ากับ 5 คะแนน

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์ของ Best and Kahn (2003) ที่แบ่งช่วงการแปลผลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยการนำค่าสูงสุดลบด้วยค่าต่ำสุด แล้วหารด้วยระดับที่ต้องการแปลผล มีความหมายดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสม/ความพึงพอใจระดับมากที่สุด

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

มีการวางแผนการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดแผนการเก็บข้อมูล

วันที่/สถานที่เก็บข้อมูล	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	การเก็บรวบรวมข้อมูล/เครื่องมือ	เป้าหมายการเก็บข้อมูล
2 กรกฎาคม 2562 10.00-12.00 น. 13.00-14.00 น. ณ ห้องสัมมนา	ประเมินการจัดกิจกรรมในห้องประชุม	<p>1. สังเกตการจัด/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในห้องประชุม ใช้ แบบสังเกต 1 กิจกรรมวิชาการ</p> <p>1. เวทีรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย</p> <p>2. ห้องย่อยที่ 1 เครือข่ายภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจคุณธรรม</p> <p>3. ห้องย่อยที่ 2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม</p> <p>4. ห้องย่อยที่ 3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษา</p> <p>5. ห้องย่อยที่ 4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) ปักถอนโพสต์”</p> <p>6. ห้องย่อยที่ 5 เครือข่ายองค์กรศาสนา: ประเด็นศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย</p> <p>7. ห้องย่อยที่ 6 เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ</p> <p>8. ห้องย่อยที่ 7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวงฯ</p>	แบบสังเกต 1 พร้อม รายละเอียด 9 ชุด

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดแผนการเก็บข้อมูล (ต่อ)

วันที่/สถานที่เก็บข้อมูล	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	การเก็บรวบรวมข้อมูล/เครื่องมือ	เป้าหมายการเก็บข้อมูล
11.00-16.00น. ณ ห้องจัดนิทรรศการ	ประเมินการจัดนิทรรศการรายโซน	1. สังเกตการจัด/ผู้เข้าร่วมนิทรรศการในแต่ละประเภท ใช้แบบสังเกต 2 1. โซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10 2. โซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปี การขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมและผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564 3. โซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย 4. โซนที่ 4 องค์ความรู้ นวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรม 5. โซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง 2. เก็บภาพการจัดนิทรรศการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามข้อ 1-5	แบบสังเกต 2 พร้อม รายละเอียด 5 ชุด
(15.00-16.00น.) ณ ห้องจัดนิทรรศการและบูธแบบสอบถาม	ประเมินภาพรวมของการจัดงาน	สอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงาน 1. แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน เป้าหมาย 45 ชุด (15 ชุด X 3 คน) 2. แบบสอบถาม เป้าหมาย 100 ชุด (30-35 ชุด/คน)	*แบบสัมภาษณ์ (แบ่งเก็บ 2 วัน)
3 กรกฎาคม 2562 09.00-12.15 น. ณ ห้องจัดประชุม	ประเมินการจัดกิจกรรมในห้องประชุม	1. สังเกตการจัด/ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในห้องประชุม ใช้แบบสังเกต 1 กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ 1.1 ปาฐกถาพิเศษ“การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” 1.2 เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย 1.3 เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”	แบบสังเกต 1 พร้อม รายละเอียด 3 ชุด
(09.00-16.00น.) ณ ห้องจัดนิทรรศการและบูธแบบสอบถาม	ประเมินภาพรวมของการจัดงาน	สอบถามความคิดเห็น/สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน 1. แบบสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน เป้าหมาย 45 ชุด (15 ชุด X 3 คน) 2. แบบสอบถาม เป้าหมาย 500 ชุด (166-167 ชุด/คน)	*แบบสัมภาษณ์ (แบ่งเก็บ 2 วัน)

2. จัดเตรียมทีมผู้เก็บข้อมูล จำนวน 12 คน ซึ่งผู้เก็บข้อมูลทุกคนจะได้รับการปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงรายละเอียดของเครื่องมือ และแนวทางการเก็บข้อมูล รวมทั้งกำหนดให้มีหัวหน้าทีม (ผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินงานประเมินผล/มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก) จำนวน 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ทีมเก็บข้อมูล อำนวยความสะดวก ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับกลับ และเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกต

3. การเก็บข้อมูล

3.1 ในการเก็บข้อมูลต่อภาพรวมของการจัดงาน

3.1.1 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทีมผู้เก็บข้อมูลเป็นผู้อ่านข้อคำถามให้ฟังทีละข้อ พร้อมจดบันทึกคำตอบ ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอ่าน-เขียนได้ และยินดีตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้เก็บข้อมูลจะทำหน้าที่ชี้แจงแบบสอบถามและอยู่ร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อตอบข้อสงสัยอย่างใกล้ชิด

3.1.2 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีการดำเนินงานโดยทีมผู้เก็บข้อมูลให้การสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานตามประเด็นที่ได้มีการจัดเตรียมไว้

3.2 สำหรับการประเมินการสัมมนารายห้องย่อย ใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม ให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งคืนผู้เก็บข้อมูลเมื่อจบการสัมมนาในแต่ละหัวข้อ

4. การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับกลับ

ทีมผู้เก็บข้อมูลรับผิดชอบตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากตรวจสอบพบความไม่สมบูรณ์จากสาเหตุใด ๆ ให้สอบถามกลับทันที

5. ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล

วันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ตั้งแต่เวลา 09.00-16.30 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ F-test

บทที่ 4

ผลการประเมิน

การประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงาน การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านความสำเร็จและคุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ รวมทั้งค้นหาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะของแต่ละกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมในการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 เป็นการจัดงานภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” ที่หมายถึงการบูรณาการของภาคส่วนต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนขับเคลื่อนคุณธรรมสำคัญ โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัยที่ภาคส่วนต่าง ๆ เห็นว่าควรมีการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นสังคมไทย การเสริมพลังทางบวกในการสร้างวินัยให้เกิดเป็นคุณธรรมของคนในชาติที่เป็นรูปธรรมอย่างกว้างขวาง โดยยึดหลักความสอดคล้องตามนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรมประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) จากฐานข้อมูลการลงทะเบียนเข้าร่วมงานฯ พบว่า มีผู้เข้าร่วมงานที่ผ่านการลงทะเบียน จำนวนทั้งสิ้น 1,964 คน ซึ่งจำนวนผู้เข้าร่วมงานจากฐานข้อมูลดังกล่าวนี้อาจยังไม่ใช่จำนวนผู้เข้าร่วมงานทั้งหมด เนื่องจากยังมีผู้ที่เข้าร่วมงานที่ไม่ได้ถูกบันทึกในฐานข้อมูลการลงทะเบียนและได้เข้าชมนิทรรศการ รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมในส่วนอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตามการประเมินผลครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 โดยวิธีการสำรวจ การสัมภาษณ์ และการสังเกต ซึ่งการสำรวจได้ใช้แบบสอบถามสอบถามข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย กำหนดเป้าหมายในการแจกแบบสอบถามโดยภาพรวมทั้งสิ้น 500 ตัวอย่าง ได้รับกลับคืนจำนวนทั้งสิ้น 450 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของเป้าหมาย มีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตคูหาบัตรการจำนวน 5 โชน ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกซึ่งสามารถสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานได้จำนวนทั้งสิ้น 35 คน

ผลการประเมินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

- 1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
- 1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงาน สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชา
คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชา คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

1.1 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรม แห่งชาติ ครั้งที่ 10

ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่
10 นี้ เป็นการสรุปผลจากการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมงาน
จำนวน 450 ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์ผู้ร่วมงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและได้รายละเอียด
ประกอบการอธิบายผลการประเมิน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐ จำนวน 5 คน
2) ผู้แทนเครือข่ายศาสนา จำนวน 3 คน 3) ผู้แทนเครือข่ายการศึกษา จำนวน 10 คน 4) ผู้แทนเครือข่าย
สื่อมวลชน จำนวน 2 คน 5) ผู้แทนเครือข่ายธุรกิจ จำนวน 1 คน 6) ผู้แทนเครือข่ายชุมชน จำนวน 10
คน และ 7) ผู้แทนเครือข่ายเยาวชน จำนวน 4 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 35 คน สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.67 และเพศชาย ร้อยละ
39.33

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงาน มีอายุเฉลี่ย 40 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 16 ปี และอายุสูงสุด
77 ปี

ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานโดยรวมและจำแนกรายเขตพื้นที่ ส่วนใหญ่มี
ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด คือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.67

ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (n=450)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	177	39.33
หญิง	273	60.67
อายุ		
อายุต่ำสุด-สูงสุด	16-77	
อายุเฉลี่ย	40.82	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	14.21	

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (n=450)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	90	20.00
ปริญญาตรี	219	48.67
สูงกว่าปริญญาตรี	141	31.33

2) ผู้แทนเครือข่าย/หน่วยงานที่เข้าร่วมงาน

ประเภทของกลุ่มเป้าหมาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานโดยรวม ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ร้อยละ 56.89 รองลงมาเป็นเครือข่ายการศึกษา เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว เด็กและเยาวชน เครือข่ายองค์กรศาสนา เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน และเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน ร้อยละ 13.78, 11.33, 7.78, 5.33, 4.89 (ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละ จำแนกผู้แทนเครือข่าย/หน่วยงานที่เข้าร่วมงาน

ผู้แทนเครือข่าย/ หน่วยงานที่เข้าร่วมงาน	จำนวน (n=450)	ร้อยละ
1. เครือข่ายองค์กรภาครัฐ	256	56.89
2. เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน	24	5.33
3. เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน	51	11.33
4. เครือข่ายองค์กรศาสนา	35	7.78
5. เครือข่ายองค์กรการศึกษา	62	13.78
6. เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน	22	4.89

3) เหตุผลสำคัญที่สุดของการเข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เหตุผลสำคัญที่สุดของการเข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม/หน่วยงานมอบหมาย ร้อยละ 39.33 รองลงมา คือ เป็นภารกิจ/ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน/เป็นหน่วยงานร่วมจัด เห็นความสำคัญและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อน การได้รับองค์ความรู้/แนวทางขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรม และการขยาย/สร้างเครือข่ายและแนวร่วมต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม ร้อยละ 23.11, 21.78, 9.33, 6.44 (ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย พบว่าเครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรศาสนา เครือข่ายองค์กรการศึกษา และเครือข่ายสื่อมวลชน มีเหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมงานเนื่องจากได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม/หน่วยงานมอบหมาย มากที่สุด โดยที่เครือข่ายองค์กรธุรกิจ เครือข่าย

ภาคประชาสังคม ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เห็นความสำคัญและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อน เป็นเหตุผลสำคัญในการเข้าร่วมงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อเหตุผลสำคัญของการเข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 จำแนกตามประเภทผู้แทนเครือข่าย/หน่วยงาน

เหตุผลสำคัญที่สุดของการเข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ		ประเภทผู้แทนเครือข่าย/หน่วยงาน						รวม (n=450)
		เครือข่าย องค์กร ภาครัฐ (n=256)	เครือข่าย องค์กร ธุรกิจ (n=24)	เครือข่าย ภาคประชาสังคม ครอบครัว และเด็ก (n=51)	เครือข่าย องค์กร ศาสนา (n=35)	เครือข่าย องค์กร การศึกษา (n=62)	เครือข่าย องค์กร สื่อมวลชน (n=22)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. เป็นภารกิจ/ยุทธศาสตร์ ของหน่วยงาน/เป็น หน่วยงานร่วมจัด	จำนวน	75	2	2	4	17	4	104
	ร้อยละ	29.30	8.33	3.92	11.43	27.42	18.18	23.11
2. เห็นความสำคัญและ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของ การขับเคลื่อน	จำนวน	31	16	23	10	14	4	98
	ร้อยละ	12.11	66.67	45.10	28.57	22.58	18.18	21.78
3. การได้รับองค์ความรู้/ แนวทางขับเคลื่อนที่เป็น รูปธรรม	จำนวน	22	-	6	2	6	6	42
	ร้อยละ	8.59	-	11.76	5.71	9.68	27.27	9.33
4. ขยาย/สร้างเครือข่ายและ แนวร่วมต่อการขับเคลื่อน คุณธรรม	จำนวน	11	-	8	6	4	-	29
	ร้อยละ	4.30	-	15.69	17.14	6.45	-	6.44
5. ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม/ หน่วยงานมอบหมาย	จำนวน	117	6	12	13	21	8	177
	ร้อยละ	45.70	25.00	23.53	37.14	33.87	36.36	39.33

4) การเข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ผ่านมา และการนำไปใช้ประโยชน์

พบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมงาน ร้อยละ 58.44 และเคยเข้าร่วมงาน ร้อยละ 41.56 สำหรับผู้ที่เคยเข้าร่วมงาน พบว่า มีการนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 85.03 โดยที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 14.97 ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมเวทีสมัชชาคุณธรรมในปีที่ผ่านมาและการนำไปใช้ประโยชน์

การเข้าร่วมกิจกรรมเวทีสมัชชาคุณธรรม ในปีที่ผ่านมาและการนำไปใช้ประโยชน์	จำนวน (n=450)	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	263	58.44
เคยเข้าร่วมกิจกรรม	187	41.56
การนำไปใช้ประโยชน์ กรณีที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม		
ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์	28	14.97
นำไปใช้ประโยชน์	159	85.03

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานต่อประเด็นความคาดหวังจากการเข้าร่วมงานในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการประเมินดังกล่าวข้างต้น ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเข้าร่วมงานจะทำให้ได้รับองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดและขยายผลในพื้นที่ของตนเองได้ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแนวทางการขับเคลื่อน รวมถึงการสร้างและขยายเครือข่ายด้านคุณธรรม การจุดประกายและเสริมพลังการทำงานด้านคุณธรรม และมีจำนวนไม่น้อยที่มีความคาดหวังต่อการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และคาดหวังต่อการจัดงานสมัชชาคุณธรรมให้เป็นงานในระดับประเทศที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างจริงจัง

ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมงานที่ว่า

“คาดหวังว่าจะได้รับความรู้ แนวทางขับเคลื่อนชุมชน องค์กร ที่เป็นรูปธรรม บรรลุผลสำเร็จ”

“คาดหวังว่าเป็นงานระดับประเทศที่คนสนใจเข้าร่วมงานและรัฐบาลให้ความสำคัญอย่างจริงจัง”

“ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ”

“ได้เห็นแนวคิดใหม่ ๆ ที่น่าสนใจของหน่วยงานอื่น จุดประกายและเสริมพลังการทำงานด้านคุณธรรม”

“คาดหวังว่าเป็นงานที่จะสร้างความตื่นตัว กระตุ้นจิตสำนึกด้านคุณธรรม”

“คาดหวังว่าจะได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นภายในงาน”

“ความรู้และแนวทางใหม่ ๆ ที่เป็นรูปธรรมไปปรับใช้ในองค์กรของตนเอง”

“เป็นการจุดประกายและเติมพลังในการทำงานด้านส่งเสริมคุณธรรม”

(ประมวลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน, 2-3 กรกฎาคม 2562)

5) การเข้าร่วมกิจกรรม ระดับความเหมาะสมของกิจกรรมที่จัด และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” ร้อยละ 70.89 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มากที่สุดรองลงมา คือ กิจกรรมเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย การจัดนิทรรศการโชนการจัดนิทรรศการโชนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10 กิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” ร้อยละ 67.11, 65.78, 63.33 (ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามประเภทกิจกรรม

ประเภทกิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรม (n=450)	
	จำนวนผู้เข้าชม/ ร่วมกิจกรรม (ร้อยละ)	จำนวนผู้ที่ไม่ได้เข้าชม/ ร่วมกิจกรรม (ร้อยละ)
1. เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย	302 (67.11)	148 (32.89)
2. การนำเสนอกรณีศึกษา/การแสดงพลัง/การโชว์ผลงานการขับเคลื่อนคุณธรรมความดีของภาคีเครือข่าย		
2.1 เครือข่ายองค์กรภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ใส่ใจคุณธรรม	179 (39.78)	271 (60.22)
2.2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม	106 (23.56)	344 (76.44)
2.3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษา	121 (26.89)	329 (73.11)
2.4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์	113 (25.11)	337 (74.89)
2.5 เครือข่ายองค์กรศาสนา: ประเด็นศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย	90 (20.00)	360 (80.00)
2.6 เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ	92 (20.44)	358 (79.56)
2.7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวง	87 (19.33)	363 (80.67)
3. ปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน”	319 (70.89)	131 (29.11)
4. เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย	281 (62.44)	169 (37.56)
5. เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”	285 (63.33)	165 (36.67)
6. การจัดแสดงนิทรรศการนำเสนอผลงานด้านคุณธรรม		
6.1 การจัดนิทรรศการโซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 10	296 (65.78)	154 (34.22)
6.2 การจัดนิทรรศการโซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปี การขับเคลื่อนสัปดาห์คุณธรรมและผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564	279 (62.00)	171 (38.00)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของการเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามประเภทกิจกรรม (ต่อ)

ประเภทกิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรม (n=450)	
	จำนวนผู้เข้าชม/ ร่วมกิจกรรม (ร้อยละ)	จำนวนผู้ที่ไม่ได้เข้าชม/ ร่วมกิจกรรม (ร้อยละ)
6.3 การจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมของ องค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย	280 (62.22)	170 (37.78)
6.4 การจัดนิทรรศการโซนที่ 4 องค์กรความรู้ นวัตกรรม ส่งเสริมคุณธรรม	273 (60.67)	177 (39.33)
6.5 การจัดนิทรรศการโซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง	259 (57.56)	191 (42.44)

เมื่อพิจารณาถึงประเด็นความเหมาะสมของกิจกรรมที่จัด พบว่าทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมของ
การจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.78-4.13 โดยที่กิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ
“วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.13)
รองลงมาเป็นการจัดนิทรรศการโซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10 การจัดนิทรรศการโซน
ที่ 4 องค์กรความรู้ นวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมการนำเสนอกรณีศึกษา เครือข่ายองค์กร
สื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์ การจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การ
ขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, 4.10, 4.06, 4.06
(ตามลำดับ) อยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อระดับความ
เหมาะสมของการจัดกิจกรรม จำแนกตามประเภทกิจกรรม

ประเภทกิจกรรม	n	ค่าคะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการแปลผล	
1. เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรม ของสังคมไทย	302	3.96 (0.67)	ระดับมาก
2. การนำเสนอกรณีศึกษา/การแสดงพลัง/การโชว์ผลงานการขับเคลื่อนคุณธรรมความดีของภาคีเครือข่าย			
2.1 เครือข่ายองค์กรภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจ คุณธรรม	179	3.82 (0.93)	ระดับมาก
2.2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคม คุณธรรม	106	3.79 (0.74)	ระดับมาก
2.3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษา	121	3.92 (0.59)	ระดับมาก
2.4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์	113	4.06 (0.64)	ระดับมาก

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อระดับความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม จำแนกตามประเภทกิจกรรม (ต่อ)

ประเภทกิจกรรม	n	ค่าคะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการแปลผล		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
2.5 เครือข่ายองค์กรศาสนา: ประเด็นศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย	90	3.87	(0.62)	ระดับมาก
2.6 เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ	92	3.92	(0.65)	ระดับมาก
2.7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวง	87	3.83	(0.81)	ระดับมาก
3. ปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน”	319	3.98	(0.70)	ระดับมาก
4. เวทีนำเสนอทิศทางการข้างหน้า การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย	281	3.86	(0.66)	ระดับมาก
5. เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”	285	4.13	(0.60)	ระดับมาก
6. การจัดแสดงนิทรรศการนำเสนอผลงานด้านคุณธรรม				
6.1 การจัดนิทรรศการโซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10	296	4.11	(0.64)	ระดับมาก
6.2 การจัดนิทรรศการโซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปี การขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมและผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564	279	4.04	(0.61)	ระดับมาก
6.3 การจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย	280	4.06	(0.64)	ระดับมาก
6.4 การจัดนิทรรศการโซนที่ 4 องค์กรความรู้ นวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรม	273	4.10	(0.64)	ระดับมาก
6.5 การจัดนิทรรศการโซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง	259	3.78	(0.64)	ระดับมาก

หมายเหตุ: ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่าทุกกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.79-4.00 โดยที่กิจกรรมการจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.00 รองลงมาเป็นกิจกรรมการนำเสนอกรณีตัวอย่างเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) ปักก่อนโพสต์ การจัดนิทรรศการโซนที่ 4 องค์กรความรู้ นวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมเวทีนำเสนอทิศทางการข้างหน้า การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย

กิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.98, 3.96, 3.95, 3.93 (ตามลำดับ) อยู่ในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามประเภทของกิจกรรม

ประเภทกิจกรรม	n	ค่าคะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการแปลผล		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย	302	3.87	(0.67)	ระดับมาก
2. การนำเสนอกรณีศึกษา/การแสดงพลัง/การโชว์ผลงานการขับเคลื่อนคุณธรรมความดีของภาคีเครือข่าย				
2.1 เครือข่ายองค์กรภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจคุณธรรม	179	3.83	(0.92)	ระดับมาก
2.2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม	106	3.80	(0.75)	ระดับมาก
2.3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษา	121	3.81	(0.72)	ระดับมาก
2.4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์	113	3.98	(0.69)	ระดับมาก
2.5. เครือข่ายองค์กรศาสนา: ประเด็นศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย	90	3.89	(0.71)	ระดับมาก
2.6 เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ	92	3.80	(0.70)	ระดับมาก
2.7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวง	87	3.84	(0.87)	ระดับมาก
3. ปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน”				
4. เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย	281	3.95	(0.71)	ระดับมาก
5. เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”	285	3.93	(0.69)	ระดับมาก
6. การจัดแสดงนิทรรศการนำเสนอผลงานด้านคุณธรรม				
6.1 การจัดนิทรรศการโซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10	296	3.92	(0.73)	ระดับมาก
6.2 การจัดนิทรรศการโซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปี การขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมและผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564	279	3.87	(0.66)	ระดับมาก

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ จำแนกตามประเภทของกิจกรรม (ต่อ)

ประเภทกิจกรรม	n	ค่าคะแนนเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการแปลผล		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
6.3 การจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กร เครือข่าย 6 เครือข่าย	280	4.00	(0.69)	ระดับมาก
6.4 การจัดนิทรรศการโซนที่ 4 องค์กรความรู้ นวัตกรรมส่งเสริม คุณธรรม	273	3.96	(0.71)	ระดับมาก
6.5 การจัดนิทรรศการโซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง	259	3.79	0.68)	ระดับมาก

หมายเหตุ: ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

6) ความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในภาพรวม

กลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในภาพรวม เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การจัดงานครั้งนี้การจัดงานครั้งนี้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” การกำหนดแนวคิดและรูปแบบการจัดงานครั้งนี้ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมงานครบทุกภาคส่วน การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดงาน การประชาสัมพันธ์ภายในงาน (ป้าย/บุคลากร/เสียงตามสาย) ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความเหมาะสม เท่ากับ 4.04, 3.97, 3.90, 3.88 (ตามลำดับ) อยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน (ห้องประชุม/จุดรับประทานอาหาร/ลานจอดรถ) มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยที่สุด เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย พบว่าทั้งกลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐ และกลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดเช่นเดียวกับภาพรวม โดยที่กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นหลักในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (S.D.)			
	ประเภทกลุ่มเป้าหมาย			รวม (n= 450)
	กลุ่มผู้แทน เครือข่ายองค์กร ภาครัฐ (n= 256)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ด้านวิชาการ (n= 97)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ภาคประชาสังคม (n=97)	
1. การจัดงานครั้งนี้มีกิจกรรมที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับ กรอบ แนวคิดหลัก (Theme) ของการจัด งานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”	4.06 (0.70)	3.96 (0.88)	4.05 (0.80)	4.04 (0.76)
2. การกำหนดแนวคิดและรูปแบบการ จัดงานครั้งนี้ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมงานครบทุกภาคส่วน	4.04 (0.69)	3.94 (0.73)	3.85 (0.86)	3.97 (0.74)
3. การจัดระบบการลงทะเบียน ล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน	4.15 (0.72)	4.21 (0.66)	3.99 (0.82)	4.13 (0.79)
4. การประชาสัมพันธ์ภายในงาน (ป้าย/บุคลากร/เสียงตามสาย)	3.90 (0.78)	4.00 (0.84)	3.71 (0.91)	3.88 (0.82)
5. การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม ของการจัดงาน (ห้องประชุม/จุด รับประทานอาหาร/ลานจอดรถ)	3.86 (0.93)	3.98 (0.76)	3.60 (0.89)	3.83 (0.89)
6. การประสานงานของเจ้าหน้าที่ใน การจัดงาน	3.88 (0.79)	4.12 (0.93)	3.74 (0.92)	3.90 (0.86)
รวม	3.98 (0.61)	4.03 (0.62)	3.82 (0.69)	3.96 (0.63)

หมายเหตุ: 1. การแบ่งประเภทกลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม

- 1.1 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายภาครัฐ
- 1.2 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรศาสนาและองค์กรการศึกษา
- 1.3. กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจาก 1) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ 2) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน
3) เครือข่ายภาคประชาสังคม ครอบครัวยุ และเด็กและเยาวชน

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

7) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่ เห็นว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในประเด็นการจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัยตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในประเด็นความพึง

พอใจในภาพรวมต่อการจัดงานครั้งนี้ การได้รับทราบทิศทาง/ข้อตกลงร่วมที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนในสังคมไทย และการเข้าร่วมงานครั้งนี้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อและประยุกต์ใช้ในระดับพื้นที่ หน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.01, 3.98, 3.98 (ตามลำดับ) อยู่ในระดับมาก โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในประเด็นการเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐและกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม เห็นว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการจัดงานในประเด็น การจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัยตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ เห็นว่าการได้รับทราบทิศทาง/ข้อตกลงร่วมที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนในสังคมไทย มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานต่อประเด็นสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมงาน ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมงานเป็นไปตามความคาดหวังสอดคล้องกับข้อมูลจากการสำรวจ คือ ได้รับแนวทาง/องค์ความรู้ มีความเข้าใจในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงาน องค์กรเพิ่มขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปกำหนดแนวทางและประยุกต์ใช้ในระดับพื้นที่ หน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นไปตามความคาดหวังก็ยังมีผู้เข้าร่วมงานบางส่วนที่เห็นว่าสิ่งที่ได้ยังไม่เป็นไปตามคาดหวัง คือ รูปแบบการจัดการงานของกิจกรรมต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และได้เรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ น้อยมาก การจัดแสดงนิทรรศการยังมีจำนวนน้อย

ดังคำกล่าวที่ว่า

“การจัดงานเป็นไปตามคาดหวังมาก รับทราบและเข้าใจแนวทางส่งเสริมคุณธรรม สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ได้”

“ได้รับความรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำเอาไปใช้ในหน่วยงานได้”

“เป็นไปตามคาดหวัง มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมงานจำนวนมาก ”

“เป็นไปตามคาดหวัง แต่การจัดแสดงนิทรรศการมีน้อยเกินไป”

“เป็นไปตามคาดหวังในบางส่วน กิจกรรมที่เปิดให้แสดงความคิดเห็นยังมีน้อยเกินไป”

(ประมวลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน, 2-3 กรกฎาคม 2562)

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นหลักในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (S.D.)			
	ประเภทกลุ่มเป้าหมาย			รวม (n= 250)
	กลุ่มผู้แทน เครือข่ายองค์กร ภาครัฐ (n= 256)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ด้านวิชาการ (n= 97)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ภาคประชาสังคม (n=97)	
1. ประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน	3.99 (0.67)	4.06 (0.75)	3.84 (0.77)	3.97 (0.72)
2. การได้รับทราบทิศทาง/ข้อตกลงร่วมที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนในสังคมไทย	3.99 (0.64)	4.10 (0.68)	3.85 (0.63)	3.98 (0.65)
3. การจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง	4.05 (0.63)	4.08 (0.66)	3.97 (0.77)	4.04 (0.67)
4. งานสมัชชาคุณธรรมเป็นเวทีกลางที่ท่านได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และได้เรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	4.00 (0.64)	3.93 (0.70)	3.76 (0.80)	3.93 (0.69)
5. ได้รับแนวทาง/องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จากกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพของตนได้	3.96 (0.64)	3.99 (0.70)	3.87 (0.87)	3.95 (0.71)
6. การเข้าร่วมงานครั้งนี้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อและประยุกต์ใช้ในระดับพื้นที่ หน่วยงานองค์กรภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม	4.00 (0.65)	4.08 (0.67)	3.84 (0.77)	3.98 (0.69)
7. การเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย	3.93 (0.70)	3.95 (0.73)	3.78 (0.83)	3.90 (0.74)
8. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10	4.05 (0.62)	4.07 (0.62)	3.86 (0.74)	4.01 (0.65)
รวม	3.99 (0.54)	4.03 (0.55)	3.85 (0.65)	3.97 (0.57)

หมายเหตุ: 1. การแบ่งประเภทกลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม
 1.1 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายภาครัฐ
 1.2 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรศาสนาและองค์กรการศึกษา
 1.3 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจาก 1) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ 2) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน
 3) เครือข่ายภาคประชาสังคม ครอบครัว และเด็กและเยาวชน
 2. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

8) คุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมงาน ส่วนใหญ่เห็นว่าคุณค่าที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นทางการบูรณาการ ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่างๆ เพิ่มมากขึ้น คุณค่าด้านการสร้างกระแสทำให้องค์กรเครือข่ายเกิดความตระหนักและตื่นตัวมีปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และคุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการ เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.04, 4.03 และ 3.97 โดยภาพรวมแล้วการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติเกิดคุณค่าในด้านต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกประเภทกลุ่มเป้าหมายต่อคุณค่าการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติครั้งที่ 10 พบว่า กลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐและกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม เห็นว่า ให้คุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.11 โดยที่กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ เห็นว่า ให้คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นทางการบูรณาการ ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.13 ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นหลักในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (S.D.)			
	ประเภทกลุ่มเป้าหมาย			รวม (n= 250)
	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย องค์กรภาครัฐ (n= 256)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ด้านวิชาการ (n= 97)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ภาคประชาสังคม (n=97)	
1. คุณค่าด้านการสร้างกระแสทำให้ องค์กรเครือข่ายเกิดความตระหนัก และตื่นตัวมีปฏิบัติการร่วมกับ เครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา	4.07 (0.74)	4.12 (0.77)	3.84 (0.83)	4.03 (0.77)

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน จำแนกตามประเภทกลุ่มเป้าหมาย (ต่อ)

ประเด็นหลักในการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (S.D.)			
	ประเภทกลุ่มเป้าหมาย			รวม (n= 250)
	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย องค์กรภาครัฐ (n= 256)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ด้านวิชาการ (n= 97)	กลุ่มผู้แทนเครือข่าย ภาคประชาสังคม (n=97)	
2. คุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม	4.11 (0.64)	4.00 (0.58)	4.03 (0.73)	4.07 (0.65)
3. คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอด และขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น	4.06 (0.69)	4.13 (0.70)	3.89 (0.84)	4.04 (0.73)
4. คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม	3.97 (0.70)	4.11 (0.69)	3.84 (0.80)	3.97 (0.72)
รวม	4.05 (0.64)	4.09 (0.60)	3.90 (0.74)	4.03 (0.65)

หมายเหตุ: 1. การแบ่งประเภทกลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม

- 1.1 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายภาครัฐ
- 1.2 กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรศาสนาและองค์กรการศึกษา
- 1.3. กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจาก 1) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ 2) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 3) เครือข่ายภาคประชาสังคม ครอบครัว เด็กและเยาวชน

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

9) ความคิดเห็นของกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาครัฐและท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนเครือข่ายอื่น ๆ ต่อประเด็นความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม ผลลัพธ์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐ กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาควิชาการ และกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม พบว่าทั้งกลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐ กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาควิชาการ และกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติและคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติไม่แตกต่างกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อประเด็นความเหมาะสมของกระบวนการจัดงาน ในภาพรวม ผลลัพธ์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน ในภาพรวมของกลุ่มผู้แทนเครือข่ายองค์กรภาครัฐ กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ และกลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม

ประเด็นหลักในการประเมินความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)			F	p-value
	กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ (n=256)	กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาควิชาการ (n=97)	กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม (n=97)		
1. ความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม	3.98 (0.61)	4.03 (0.62)	3.82 (0.69)	3.08	0.054
2. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	3.99 (0.54)	4.03 (0.55)	3.85 (0.65)	3.05	0.055
3. คุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	4.05 (0.64)	4.09 (0.60)	3.90 (0.74)	2.61	0.070

หมายเหตุ: การแบ่งประเภทกลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม

- 1) กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายภาครัฐ
- 2) กลุ่มผู้แทนเครือข่ายด้านวิชาการ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรศาสนาและองค์กรการศึกษา
- 3) กลุ่มผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม หมายถึง กลุ่มตัวอย่างจาก 1) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ 2) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน เครือข่ายภาคประชาสังคม ครอบครัว และเด็กและเยาวชน

10) ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม/แนวทางในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 ตัวอย่าง มีผู้แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม/แนวทางในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม จำนวน 75 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยส่วนใหญ่เห็นว่าให้มีกระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม และการเสริมพลังเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนรัฐระหว่างเครือข่าย การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครือข่ายมากที่สุด คือ ร้อยละ 20.00 รองลงมา คือ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมาร่วมเป็นกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม ร่วมติดตามประเมินผล และขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยให้เพิ่มมากขึ้น 2) การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่องเพื่อสร้างกระแสด้านคุณธรรม กระตุ้นให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลง 3) การขับเคลื่อนคุณธรรมในทุกระดับ ผู้นำองค์กร/หน่วยงานต้องให้ความสำคัญและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีจึงจะมีพลังในการขับเคลื่อน 4) การขับเคลื่อนคุณธรรมควรเน้นการสร้างต้นแบบ ทั้งด้านเยาวชน บุคคล ชุมชน และองค์กรคุณธรรม พร้อมเผยแพร่ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 17.33, 13.33, 12.00, 10.67 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม/
แนวทางในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม/ แนวทางในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม	จำนวน (n=75)	ร้อยละ
1	ให้มีกระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม และการเสริมพลังเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างเครือข่าย การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครือข่าย	15	20.00
2	ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมาร่วมเป็นกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม ร่วมติดตามประเมินผล และขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยให้เพิ่มมากขึ้น	13	17.33
3	การใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่องเพื่อสร้างกระแสด้านคุณธรรม กระตุ้นให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลง	10	13.33
4	การขับเคลื่อนคุณธรรมในทุกระดับ ผู้นำองค์กร/หน่วยงานต้องให้ความสำคัญและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีจึงจะมีพลังในการขับเคลื่อน	9	12.00
5	การขับเคลื่อนคุณธรรมควรเน้นการสร้างต้นแบบ ทั้งด้านเยาวชน บุคคล ชุมชน และองค์กรคุณธรรม พร้อมเผยแพร่ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น	8	10.67
6	ให้ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเด็กและเยาวชนเพื่อขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย	5	6.67
7	ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสัปดาห์คุณธรรมในระดับจังหวัดเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณธรรมสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่และขยายผลสู่ระดับองค์กร	4	5.33
8	การสร้างสังคมคุณธรรมให้เริ่มต้นที่ครอบครัว ชุมชน	3	4.00
9	ควรมีการดำเนินงานขับเคลื่อนคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยภาครัฐต้องส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นนโยบายชาติ จะทำให้คนไทยตื่นตัว มีวินัยในทุกด้าน และผลักดันให้เป็นรูปธรรมโดยนำเข้าสู่สถานศึกษาให้เข้มข้นขึ้น	2	2.67
10	แผนแม่บทและนโยบายต่าง ๆ ด้านคุณธรรม มีแนวทางต่อการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม จึงควรมีการสื่อสารกรอบแนวทางการขับเคลื่อนให้เกิดการรับรู้อย่างกว้างขวาง และสร้างความเข้าใจร่วมกันให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ	2	2.67
11	การส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษา ให้เน้นการมีวินัยและการมีจิตสาธารณะและควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ทางด้านปฏิบัติให้มากที่สุด	2	2.67
12	ให้ศูนย์คุณธรรมเป็นต้นแบบของการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบที่แท้จริง รวมถึงการสร้างและรวบรวมองค์ความรู้ที่สามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนงานคุณธรรมที่เป็นรูปธรรม และนำไปขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ	2	2.67

11) ข้อเสนอแนะต่อสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขต่อการจัดงานสมัชชาคุณธรรม

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 ตัวอย่าง มีผู้แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงในการจัดงานครั้งนี้ จำนวน 121 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.89 โดยประเด็นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องปรับปรุงเป็นประเด็นสถานที่จัดงานคับแคบ ไม่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมากได้ ควรเป็นสถานที่เปิด ที่บุคคลทั่วไป ทั้งเด็ก เยาวชน สามารถเข้าร่วมงานได้สะดวกในการเข้าถึง เช่น อิมแพ็ค เมืองทองธานีมากที่สุด คือ ร้อยละ 17.36 รองลงมา คือ 1) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ภาคส่วนอื่นได้เข้าร่วมงาน โดยเฉพาะภาคประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน/พนักงาน/องค์กรที่สนใจการขับเคลื่อนคุณธรรมในองค์กรของตนเอง/ชุมชนคุณธรรม ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ไม่ควรเน้นกลุ่มเครือข่ายเดิม ประชาชนเข้าถึงได้น้อย มีแต่คนที่ได้ข้อมูลและผู้ที่มาจัดงานเข้าร่วม 2) ให้มีกิจกรรมการรายงานความก้าวหน้าของข้อเสนอได้รับการตอบสนองจากรัฐบาลหรือไม่เพียงไร หรือผลการดำเนินงานของการขับเคลื่อนคุณธรรมที่ชัดเจน ของสมัชชาคุณธรรมในครั้งที่ผ่านมา 3) เพิ่มการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดโอกาสแสดงแนวคิดในเวทีย่อย 4) ให้มีภาคเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมในระดับจังหวัดได้เข้าร่วมงาน เพื่อรับทราบทิศทางของการขับเคลื่อนแต่ละปี เพื่อนำไปขับเคลื่อนในพื้นที่ให้รูปธรรมอย่างแท้จริง 5) ควรเพิ่มเวลาในเวทีรับฟังความคิดเห็นให้มากกว่านี้ เพราะเจตนาารมณ์ต้องการรับฟังความคิดเห็นฯ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา การกำหนดเวลาที่จำกัดอาจได้ความเห็นที่ไม่ครบถ้วน ครอบคลุม ร้อยละ 14.88, 13.22, 12.40, 7.44, 5.79 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อเสนอแนะต่อประเด็นที่ต้องปรับปรุงต่อการจัดงานในภาพรวม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงต่อการจัดงานในภาพรวม	จำนวน (n=121)	ร้อยละ
1	สถานที่จัดงานคับแคบ ไม่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมากได้ ควรเป็นสถานที่เปิด ที่บุคคลทั่วไป ทั้งเด็ก เยาวชน สามารถเข้าร่วมงานได้สะดวกในการเข้าถึง เช่น อิมแพ็ค เมืองทองธานี	21	17.36
2	การสื่อสารประชาสัมพันธ์ภาคส่วนอื่นได้เข้าร่วมงาน โดยเฉพาะภาคประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน/พนักงาน/องค์กร ที่สนใจการขับเคลื่อนคุณธรรมในองค์กรของตนเอง/ชุมชนคุณธรรม ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ไม่ควรเน้นกลุ่มเครือข่ายเดิม ประชาชนเข้าถึงได้น้อย มีแต่คนที่ได้ข้อมูลและผู้ที่มาจัดงานเข้าร่วม	18	14.88
3	ให้มีกิจกรรมการรายงานความก้าวหน้าของข้อเสนอได้รับการตอบสนองจากรัฐบาลหรือไม่เพียงไร หรือผลการดำเนินงานของการขับเคลื่อนคุณธรรมที่ชัดเจนของสมัชชาคุณธรรมในครั้งที่ผ่านมา	16	13.22
4	เพิ่มการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดโอกาสแสดงแนวคิดในเวทีย่อย	15	12.40

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อเสนอแนะต่อประเด็นที่ต้องปรับปรุงต่อการจัดงานในภาพรวม (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงต่อการจัดงานในภาพรวม	จำนวน (n=121)	ร้อยละ
5	ให้มีภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมในระดับจังหวัดได้เข้าร่วมงาน เพื่อรับทราบทิศทางของการขับเคลื่อนแต่ละปี เพื่อนำไปขับเคลื่อนในพื้นที่ให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง	9	7.44
6	ควรเพิ่มเวลาในเวทีรับฟังความคิดเห็นให้มากกว่านี้ เพราะเจตนาารมณ์ต้องการรับฟังความคิดเห็นๆ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา การกำหนดเวลาที่จำกัดอาจได้ความเห็นที่ไม่ครบถ้วน ครอบคลุม	7	5.79
7	การขยายกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมงาน โดยเฉพาะเครือข่ายองค์กรการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา ให้เข้าร่วมงานหรือสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานสุดท้ายที่จะหล่อหลอมบุคลากรออกไปรับใช้สังคม การสร้างคุณธรรมก่อนทำงานจริง	7	5.79
8	ควรมีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายสมัชชาคุณธรรม ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ที่สามารถสานพลังเครือข่ายในการทำงานร่วมกันต่อไปได้ในอนาคต	6	4.96
9	ให้มีการจัดงานสมัชชาคุณธรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นสร้างจิตสำนึกด้านการส่งเสริมคุณธรรม	6	4.96
10	ให้มีการเชิญสื่อมวลชนที่หลากหลาย เพื่อให้การนำเสนอข่าวมีความหลากหลายมากขึ้น และได้รับความสนใจ เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มวัย	5	4.13
11	ควรมีการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ มากขึ้น	4	3.31
12	จัดให้มีกิจกรรมที่ให้ผู้นำศาสนา ได้เผยแพร่คำสอนในสมัชชาคุณธรรม ส่งเสริมให้ประชาชนได้น้อมนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนให้เกิดคุณธรรม	3	2.48
13	ให้มีกิจกรรมเชิญผู้เกียรติยกย่องบุคคล กลุ่มองค์กร หน่วยงานรัฐ ชุมชน ผู้ที่ทำความประโชยชน์ในการส่งเสริมคุณธรรมทุกครั้งในงานสมัชชาคุณธรรมทุกระดับและให้มีกิจกรรมการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ที่ได้รับรางวัล	2	1.65
14	การแต่งกายของผู้เข้าร่วมงานควรมีเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัดที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ของวิถีชีวิต จะเป็นภาพที่ชัดเจนเพราะคุณธรรมและวินัย การแสดงออกของเครื่องแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์	2	1.65

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานต่อประเด็นข้อเสนอแนะต่อการยกระดับรูปแบบการจัดงาน ให้มีผลลัพธ์ที่ตอบสนองความสำเร็จ พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ นอกจากนี้ต้องสร้างการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการสมัชชาคุณธรรม โดยเริ่มจากระดับพื้นที่ที่มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มติหรือข้อเสนอ ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลและเป็นที่ยอมรับของสังคม

กิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบายและเวทีวิชาการ ควรมีการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากขึ้น การให้โอกาสกับประชาชนในทุกะดับในการเข้าร่วมงานและให้มีการถ่ายทอดกิจกรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสื่อสารเนื้อหาในวงกว้าง ให้มีความสำคัญกับกิจกรรมที่มีการนำเสนอกรณีศึกษาเป็นกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างความรู้/แนวทางใหม่ให้กับหน่วยงานอื่น

ด้านการสร้างการรับรู้และจิตสำนึก มีความเห็นว่าการจัดงานควรมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ควรหาช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมมากขึ้น รวมทั้งควรให้ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ และควรมีรูปแบบการนำเสนอ/เผยแพร่ข้อมูลที่มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ

การมีส่วนร่วมต้องอาจเริ่มต้นในระดับพื้นที่ ครอบคลุม ชุมชน ท้องถิ่น จังหวัด และสถานศึกษา จะทำอย่างไรให้องค์กรเหล่านั้นได้ตระหนักและกระตุ้นจิตสำนึกในด้านต่าง ๆ การเปิดโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในทุกะดับขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลภายนอกหรือบุคคลที่สนใจได้เข้าร่วมงาน ให้มีการจัดงานกระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เห็นความสำคัญและสร้างความตระหนัก จัดให้มีการรณรงค์จากหน่วยงานทุกภาคส่วนต่อการส่งเสริมคุณธรรม

การส่งเสริมความรู้และเพิ่มศักยภาพ เห็นว่ากิจกรรมวิชาการและการจัดนิทรรศการ ควรมีการนำเสนอ/เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลที่น่าสนใจและมีวิธีการกระตุ้นให้ผู้เข้ากิจกรรมได้มีส่วนร่วมมากกว่าจะเป็นการนั่งฟังบรรยายหรือโปสเตอร์นำเสนอเพียงอย่างเดียว

การสร้างเครือข่าย เห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ ในประเด็นของการเชื่อมโยงเครือข่ายรวมถึงการเชื่อมโยงองค์ความรู้/แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจากเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันส่งผลให้เกิดการเผยแพร่ การแลกเปลี่ยน และการประยุกต์ความรู้ใหม่ ๆ

ดังเช่นคำกล่าวที่ว่า

“กรณีศึกษาถือว่าเป็นความรู้ใหม่แก่หน่วยงานอื่น ๆ เพราะแต่ละพื้นที่ปฏิบัติไม่เหมือนกัน”

“อยากให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่านี้”

“กระจายรูปแบบการจัดงานที่สามารถเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่น คนรุ่นใหม่มากขึ้น”

“ให้เชื่อมโยงเครือข่าย ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง”

(ประมวลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน, 2-3 กรกฎาคม 2562)

นอกจากนี้ยังได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดงานในภาพรวม โดยเห็นว่าสถานที่ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัด คับแคบไม่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมงานจำนวนมากได้ นอกจากนี้ภายในงานควรจัดให้มีบริการน้ำดื่ม การสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในงานไม่ชัดเจน และควรมีการอำนวยความสะดวกเรื่องการจอดรถ

การจัดนิทรรศการและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม เห็นว่ามีความประทับใจหลายจุดจัดได้น่าสนใจ ได้รับความรู้ต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมในรูปแบบต่าง ๆ มีเจ้าหน้าที่อธิบายให้ความรู้เพิ่มเติม แต่สถานที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นการจัดนิทรรศการรอบ ๆ ห้องประชุม ซึ่งมีอากาศร้อน ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมงานจำนวนไม่น้อยขาดความสนใจในการเข้าเยี่ยมชมบูธนิทรรศการ

กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีวิชาการ เห็นว่ามีความเหมาะสมและได้รับความรู้ในประเด็นของทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรม ได้ข้อสรุปที่เป็นแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมที่เป็นฉันทามติร่วมกัน กิจกรรมการนำเสนอกรณีตัวอย่างและกิจกรรมการยกย่อง เชิดชู บุคคล องค์กรที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้แนวทาง/องค์ความรู้ที่หลากหลาย เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือนำไปเป็นต้นแบบได้

ดังเช่นคำกล่าวที่ว่า

“กิจกรรมวิชาการมีความเหมาะสม สามารถให้ความรู้และทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมว่าควรขับเคลื่อนไปในทิศทางใด”

“กรณีศึกษา การโชว์ผลงานมีความเหมาะสม ถือเป็นความรู้ใหม่ที่เป็นรูปธรรมแก่หน่วยงานอื่น ๆ เพราะแต่ละพื้นที่ปฏิบัติไม่เหมือนกัน นำไปปรับใช้ได้”

“เวทีวิชาการรับฟังความคิดเห็นมีความเหมาะสม เพราะเป็นการวางแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมที่ทุกฝ่ายได้ร่วมลงมติดังกัน”

“สถานที่ไม่เหมาะสม อาหารว่างและอาหารกลางวันไม่อร่อย”

(ประมวลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงาน, 2-3 กรกฎาคม 2562)

1.2 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

การนำเสนอผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการประเมินจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และกิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการภายในงาน ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

1. กิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

1.1 การปาฐกถาพิเศษ: การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่สังคม

1.2 เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทยเพื่อจัดทำประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของภาคีเครือข่ายสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

1.3 เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนคุณธรรมของภาคีเครือข่าย

2. กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ

โดยการนำเสนอกรณีศึกษา/การแสดงผล/การโชว์ผลงานการขับเคลื่อนคุณธรรมความดีของภาคีเครือข่าย

2.1 เครือข่ายองค์กรภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจคุณธรรม

2.2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม

2.3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา

2.4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์

2.5 เครือข่ายองค์กรศาสนา: ประเด็นศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย

2.6 เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ

2.7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวง

3. กิจกรรมการเสริมพลังเพื่อการขับเคลื่อนคุณธรรม

เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”

โดยมีการจัดกิจกรรมและข้อสังเกตในแต่ละส่วน ดังนี้

1. **กิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย** เป็นกิจกรรมการเสวนาการขับเคลื่อนเชิงนโยบายด้านคุณธรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปาฐกถาพิเศษเพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทยและฉันทามติประกาศเจตนารมณ์ร่วมกับหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอเชิงนโยบายการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมในรูปแบบสัปดาห์คุณธรรม

1.1 การปาฐกถาพิเศษ: การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่สังคม

การปาฐกถาพิเศษ: การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่สังคม โดยพลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา องคมนตรี ซึ่งมี การนำเสนอการขับเคลื่อนคุณธรรมสู่สังคม โดยน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชตอนหนึ่งว่า พระองค์อยากเห็นคนไทยมีวินัย สามัคคี เสียสละ และมีจิตอาสา ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยทำให้สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าได้ โดยต้องเริ่มจากตัวเองก่อนแล้วค่อย ๆ พัฒนาไปสู่ระดับที่กว้างขึ้น โดยพลเอกไพบูลย์ ได้กล่าวว่าคุณธรรมเป็นเครื่องมือที่ศูนย์คุณธรรมใช้เพื่อพัฒนาสังคม ต้องสร้างคนดีเข้าสู่สังคม โดยเริ่มจากโรงเรียนก่อน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชกระแสรับสั่งพระราชทานให้องคมนตรีจัดตั้งโรงเรียนคุณธรรมขึ้น ซึ่งพลเอกไพบูลย์ ได้กล่าวไว้ในปัจจุบันปัญหาเรื่องคุณธรรมนั้นเกิดจากการขาดการนำไปปฏิบัติจริง รัฐบาลให้ความสนใจน้อยเกินไป ศูนย์คุณธรรมเป็นองค์กรที่มีขนาดเล็กเกินไป หลักสูตรการเรียนการสอนคุณธรรมของ สพฐ. อาจไม่

ตอบสนองต่อปัญหาคุณธรรมในสังคม และนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการปัญหาจากภาครัฐไม่สามารถไปสู่ประชาชนในระดับท้องถิ่นได้ ซึ่งจากสาเหตุปัญหาดังกล่าว ต้องสร้างกระบวนการที่เป็นรูปธรรม ใช้ได้จริง โดยเริ่มจากการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรมในใจ และต้องเป็นกระบวนการที่ภาครัฐกระจายไปสู่ภาคชุมชนได้อย่างทั่วถึง

รูปแบบของการจัดกิจกรรม ดำเนินการในลักษณะของการบรรยาย และเนื่องจากการเป็น การปาฐกถา ดังนั้นจึงไม่มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ หรือการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชุม

อย่างไรก็ตามการบรรยายครั้งนี้ได้ให้หลักคิดที่ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรม และมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมตามบริบทของตนเอง และแนวทางการเชื่อมโยงและขยายเครือข่าย โดยได้มีการกล่าวถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ เช่นเครือข่ายการศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ต้องสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนคุณธรรมที่ตอบสนองต่อคุณธรรมในสังคม ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุของการขาดวินัยในสังคม และเครือข่ายภาครัฐต้องถ่ายทอดนโยบายไปสู่ระดับท้องถิ่นให้ได้ โดยเครือข่ายต้องร่วมกันสร้างคุณธรรมในสังคม

กิจกรรมการปาฐกถาพิเศษ การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่สังคม

1.2 เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย เพื่อจัดทำประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทยเพื่อจัดทำประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 โดยทีมวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นกิจกรรมกระบวนการทางวิชาการ ที่มีการให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภาคีเครือข่ายเพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านความมีวินัยของกลุ่มเครือข่ายทางสังคม 6 เครือข่าย โดยมีกระบวนการของการประชุม ดังนี้

1) นำเสนอสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย และข้อมูลจากการจัดสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค พบว่าคุณธรรมความมีวินัยเป็นคุณธรรมที่ภาคส่วนต่าง ๆ เห็นว่าควรมีการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นสังคมไทย การเสริมพลังทางบวกในการสร้างวินัยให้เกิดเป็นคุณธรรมของคนในชาติ น่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาวิกฤติคุณธรรม

2) นำเสนอร่างข้อเสนอเชิงนโยบายของ 6 เครือข่าย ต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย โดยเฉพาะในประเด็นคุณธรรมความมีวินัย ที่ผ่านการยกร่างจากเวทีกระบวนการระดมความคิดเห็นภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมและเตรียมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

3) ให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับแก้ไขร่างข้อเสนอเชิงนโยบายของ 6 เครือข่าย เพื่อนำไปสู่การร่วมกำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย และหาฉันทามติเพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกัน

รูปแบบการจัดกิจกรรมมีทั้งการบรรยาย การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจในประเด็นการนำเสนอต่าง ๆ เป็นอย่างดี และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ใช้เวลาการประชุมเกินกว่าที่กำหนด อย่างไรก็ตามการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและครบถ้วนจะนำไปสู่การได้ข้อเสนอที่เป็นฉันทามติร่วมกัน ภาคีเครือข่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

กิจกรรมเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทยเพื่อจัดทำประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

1.3 เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนคุณธรรมของภาคีเครือข่าย

เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนคุณธรรมของภาคีเครือข่าย เป็นเวทีที่ให้ผู้แทนของภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบไปด้วย 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 5) เครือข่ายองค์กรศาสนา และ 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน 7) เครือข่ายสมัชชาคุณธรรมภาคเหนือ ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย โดยเฉพาะคุณธรรมความมีวินัยที่เป็นฉันทามติที่จะขับเคลื่อนร่วมกัน โดยเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลด้านการสร้างวินัยในกลุ่มเครือข่ายของตนเองและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลด้านการสร้างวินัยในสังคม

รูปแบบการจัดกิจกรรม ให้ผู้แทนแต่ละเครือข่าย เป็นผู้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของเครือข่ายตนเอง โดยกำหนดระยะเวลาการนำเสนอที่สั้น ส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องเน้นความกระชับมากขึ้น ทำให้ขาดการลงรายละเอียดเชิงลึกที่น่าสนใจ สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความพร้อม สะดวก อุปกรณ์โสตและเครื่องมือมีความพร้อมใช้งาน เพียงพอ และไม่เกิดปัญหา เอกสารประกอบกิจกรรมมีการนำแจกให้แก่ผู้เข้าร่วมล่วงหน้า ในช่วงของการลงทะเบียน ทำให้ผู้เข้าร่วมทุกคนได้รับเอกสารอย่างครบถ้วน ส่วนของการลงทะเบียนมีความชัดเจน เป็นระบบ เจ้าหน้าที่มีการดำเนินงานอย่างรวดเร็ว มีความเชี่ยวชาญในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และทำงานอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจในประเด็นการนำเสนอต่าง ๆ เป็นอย่างดี แต่เนื่องจากด้วยระยะเวลาที่จำกัด อาจทำให้ผู้เข้าร่วมไม่สามารถมีส่วนร่วมในการซักถาม และแสดงความคิดเห็นที่จะสามารถริเริ่ม ต่อยอดแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมได้อย่างเต็มที่

2. กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ

โดยเป็นการนำเสนอนวัตกรรม องค์ความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายทางสังคมภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจ/เอกชน เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน เครือข่ายองค์กรการศึกษา เครือข่ายองค์กรศาสนา และเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของแต่ละกลุ่มเครือข่ายในอนาคต ซึ่งมีรูปแบบของการนำเสนอเป็นการนำเสนอกรณีศึกษา/การแสดงผล/การโชว์ผลงานการขับเคลื่อนคุณธรรมความดีของภาคีเครือข่าย และมีการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กรณีศึกษา ดังนี้

2.1 เครือข่ายองค์กรภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจคุณธรรม

เป็นเวทีการนำเสนอความก้าวหน้าของการของการขับเคลื่อนคุณธรรมของเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ในประเด็นต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจคุณธรรม โดยเริ่มจากการนำเสนอภาพรวม 3 ปีของการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และผู้แทนแต่ละองค์กรภาครัฐได้นำเสนอประสบการณ์การขับเคลื่อนคุณธรรมในองค์กรที่เป็นต้นแบบทั้งในระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับกรม ซึ่งเป็นการนำเสนอประสบการณ์การขับเคลื่อนคุณธรรมที่เป็นรูปธรรม คนในองค์กรเกิดความตื่นตัว เรื่องด้านคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมตามบริบทของตนเอง

รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นการบรรยาย ซึ่งเริ่มช้ากว่ากำหนด สถานที่จัดกิจกรรมใช้ห้องประชุมใหญ่ อุปกรณ์นำเสียงและกระจายเสียงทำงานได้ดี เจ้าหน้าที่จับภาพผู้แสดงความคิดเห็นให้ได้เห็น

ชัดเจนผ่านหน้าจอ แต่ห้องกว้างมากเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เข้าฟัง ผู้เข้าฟังส่วนมากเลือกนั่งที่ด้านหลังซึ่งห่างจากเวทีมาก ทำให้ที่นั่งด้านหน้าว่าง ห้องมืดเกินไปสำหรับการฟังการเสวนาที่ค่อนข้างจริงจังทำให้ลดความสนใจต่อผู้พูดด้านหน้าเวทีให้น้อยลง

2.2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม

เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้แทนเครือข่ายภาคธุรกิจ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม

2.3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา

เป็นการแสดงกรณีศึกษาการเสริมสร้างวินัยของสถานศึกษา โดยได้นำเสนอกระบวนการส่งเสริมวินัยจรรยา เน้นคุณธรรมอัตลักษณ์ คือ มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสา เริ่มจากการให้นักเรียนเสนอวิธีการแก้ปัญหาจรรยา เพราะนักเรียนจะมีวิธีแก้ที่ตรงจุด เพราะเขาเป็นผู้ประสบพบเจอเอง จึงได้วิธีการแก้ไขที่ตรงจุด และนำไปปรับใช้ให้กับคนอื่น ๆ ได้ การลด ละ เลิกทะเลาะวิวาท ใช้หลักธรรมในการขัดเกลาจิตใจเด็ก มีการแบ่งเวลาในการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางศาสนาของตนเองในทุกวันหลังทานอาหารกลางวันการสร้างวินัยจากการถอดรองเท้าให้เป็นระเบียบ จนทำให้เกิดเป็นนิสัย การสร้างวินัยจากขยะ ตั้งแกนนำในการแยกขยะ เพื่อให้แกนนำเป็นสื่อกลางในการสอนพี่ เพื่อน น้อง ในการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง และส่งเสริมการรักษาความสะอาด

จากรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนคุณธรรมของสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบ มีการกำหนดช่วงเวลาของการนำเสนอที่ไม่เท่ากัน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาของแต่ละองค์กรไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตามกระบวนการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แนวทางที่ชัดเจน

2.4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์

เป็นเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวทีเสวนาต่อประเด็นครอบครัวกับการสร้างวินัย โดยนำเสนอเนื้อหาบางช่วงตอนของละครโทรทัศน์ ที่สะท้อนปัญหาที่แฝงอยู่ในตัวของเด็กด้วยสภาพสังคมในปัจจุบัน การแข่งขันในด้านต่าง ๆ บางครั้งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีความผิดปกติเกิดขึ้นในจิตใจจนกลายเป็นปัญหา ผ่านมุมมองของผู้จัดละคร ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน และผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม และช่วงที่ 2 เป็นเวทีเสวนาต่อประเด็นการรับมือกับข่าวลวง โดยมีผู้แทนจากสื่อต่าง ๆ ร่วมแลกเปลี่ยนประเด็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

รูปแบบการนำเสนอของการเสวนาในช่วงที่ 1 นำเสนอและเสวนาผ่านละคร และให้ข้อมูลเพิ่มเติมทางด้านจิตวิทยา รวมถึงการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในครอบครัวที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมเสวนาให้ความสนใจและแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยน เช่นเดียวกับกับช่วงที่ 2 ที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ส่งผลให้กิจกรรมทั้ง 2 ช่วงมีผู้เข้าร่วมฟังเสวนาจำนวนมากและอยู่ร่วมจนจบกิจกรรม นอกจากนี้ในช่วงท้ายได้มี

การสรุปประเด็นของการเสวนาแลกเปลี่ยนนำเสนอผ่านภาพการ์ตูนที่วาดในช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม ทำให้กระบวนการจัดกิจกรรมมีความสมบูรณ์มากขึ้น

2.5 เครือข่ายองค์กรศาสนา: ประเด็นศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย

เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้แทนของผู้นำศาสนา ในประเด็นของศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย ประกอบไปด้วย วินัยกับการเคารพหัวใจตนเอง การสร้างวินัยด้วยสัมมาสติ การฝึกสติด้วยศาสนวินัย สร้างวินัยในหัวใจมนุษยชาติ ปลูกปัญญาปลูกวินัยในหัวใจมนุษยชาติ

มีรูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่มีผู้นำเสนอจำนวนมาก แม้ว่ากิจกรรมได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็น แต่มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวนน้อย เนื่องจากมีเวลาจำกัด

2.6 เครือข่ายองค์กรประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทย สร้างวินัยคนในชาติ

เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อประเด็นวิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ ซึ่งมีผู้แทนจากเครือข่ายนำเสนอ โดยมีเนื้อหาที่หลากหลาย ประกอบไปด้วย 1) เครื่องมือส่งเสริมคุณธรรมด้วยธรรมบุญหมู่บ้านสันติสุข 9 ดี 2) ต้นแบบชุมชนเมืองบวรสร้างสุข สานสามัคคีมีวินัย 3) การเสริมสร้างเครือข่ายพลเมืองดีพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา 4) การสะสมเวลาแห่งความดีอย่างมีวินัยเยาวชนกล้าแผ่นดิน รักดีมีวินัย 5) การสร้างวินัยพลเมือง สร้างการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนกลไกเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ครอบครัว และชุมชน

รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นการจัดกิจกรรมแบบกลางแจ้ง ทุกคนที่อยู่ภายในงานสามารถเข้ามาร่วมนั่งฟังการประชุม อย่างไรก็ตามพบว่ากิจกรรมเริ่มล่าช้ากว่ากำหนด สถานที่ไม่พร้อมต่อการจัดกิจกรรม มีเสียงรบกวนจากภายนอกเนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมในเวทีเปิด ทำให้เสียงจากเวทีติดกับหูรบกวนกิจกรรมได้นำเสนอและสนทนาในหัวข้อที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวง

เป็นการนำเสนอผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติของหน่วยงานระดับกระทรวง ของผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และการนำเสนอของประธานการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นต้นแบบให้หน่วยงานราชการส่วนอื่นที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์และขับเคลื่อนคุณธรรมในหน่วยงานของตนเองได้

รูปแบบของกิจกรรมเป็นการนำเสนอบอกเล่าประสบการณ์ แต่ด้วยระยะเวลาที่จำกัด ส่งผลให้ผู้แทนของแต่ละทรงได้นำเสนอเพียงคนละ 1 รอบ ซึ่งยังไม่ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาที่เตรียมมานำเสนอ กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมน้อย อย่างไรก็ตามในกิจกรรมครั้งนี้มีผู้แทนจาก

กระทรวงต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม ส่งผลให้เกิดการขยายเครือข่ายแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรเพิ่มมากขึ้น

3. กิจกรรมการเสริมพลังเพื่อการขับเคลื่อนคุณธรรม

เป็นการนำเสนอเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” เพื่อบอกเล่าประสบการณ์การสร้างวินัยในบทบาทอาชีพของตนเองและครอบครัว ผ่านแขกรับเชิญทั้ง 4 คน โดยได้เล่าถึงประสบการณ์การมีวินัยในการทำงานในแต่ละสายอาชีพของตนเอง ดังนี้ 1) ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลทีมชาติไทย: การมีวินัยในวงการกีฬาเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ทั้งวินัยการฝึกซ้อม วินัยในตนเอง วินัยเรื่องเวลา เพราะถ้าขาดวินัยย่อมไม่สามารถทำให้นักกีฬาประสบความสำเร็จได้ 2) พิธีกร ผู้ประกาศข่าว และนักแสดง: เนื่องจากต้องทำหน้าที่หลายบทบาท การมีวินัยเรื่องการจัดการเวลาจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก โดยเน้นเรื่องการวางแผนเวลาในการใช้ชีวิต และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงการสร้างวินัยให้กับลูกด้วยการปลูกฝังวินัยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์แปลกใหม่ที่ท้าทาย และเมื่อพบกับปัญหาสามารถพัฒนาตนเองให้ผ่านปัญหาเหล่านั้นจนเกิดวินัยในตนเอง 3) นักแต่งเพลง: ศิลปินต้องมีวินัยในการซ้อม อุทิศตนเองให้กับดนตรี นักแต่งเพลงต้องมีวินัยในเรื่องของเวลา เพราะต้องมีความรับผิดชอบในการแต่งเพลงส่งให้ทันเวลา เพราะนักแต่งเพลงถือเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการทำเพลง ถ้าผิดพลาดย่อมส่งผลถึงขั้นตอนอื่น ๆ 4) นักแสดง: วินัยในการเป็นนักแสดง ต้องมีวินัยสูงในการซ้อม การท่องบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเวลา ต้องตรงต่อเวลา เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการมีวินัยในตนเองกับเรื่องง่าย ๆ ก่อน เช่น การเก็บที่นอนหลังจากตื่นนอนในทุกวัน

รูปแบบของกิจกรรมเป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่มีชื่อเสียงสามารถเป็นต้นแบบในด้านการใช้ชีวิต โดยยึดหลักคุณธรรมด้านวินัย มีผู้สนใจเข้าร่วมฟังเป็นจำนวนมาก เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ได้มีการบริหารจัดการเวลาเป็นอย่างดี เนื้อหาและบทสัมภาษณ์มีความน่าสนใจเนื้อหาสามารถดึงดูดผู้ฟังให้มีอารมณ์ร่วมไปด้วย และถ่ายทอดประสบการณ์การสร้างวินัยให้เกิดขึ้น ได้เป็นรูปธรรม สรุปโดยภาพรวมผู้เข้าร่วมมีความสนใจในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี

กิจกรรมการเสริมพลังเพื่อการขับเคลื่อนคุณธรรม เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”

1.3 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ของการจัดงานสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

การนำเสนอผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการประเมินจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจเยี่ยมพื้นที่การจัดนิทรรศการ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการดำเนินงานการจัดกิจกรรม สำหรับการจัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ภายในงานประกอบไปด้วยการจัดตลาดนัดคุณธรรมแสดงนิทรรศการนำเสนอผลงานองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเวทีกลางที่เน้นทั้งสาระและบันเทิงตลอดการจัดงานทั้ง 2 วัน

การจัดนิทรรศการมีการแบ่งพื้นที่ 5 โซน ประกอบไปด้วย

โซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10

สืบสาน รักษา ต่อยอด เพื่อปวงประชา และพระราชกรณียกิจ รัชกาลที่ 10

โซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปีการขับเคลื่อนสัมมนาคุณธรรม และผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564

โซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย

- เครือข่ายองค์กรภาครัฐ: การนำเสนอผลสำเร็จและกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรต้นแบบคุณธรรมของหน่วยงานภาคีเครือข่ายในระดับองค์กร อำเภอ จังหวัด กระทรวง
- เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจ: นำเสนอกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม ธรรมภิบาล และ CSR ขององค์กรภาคธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชน
- เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: นิทรรศการมีชีวิต ประเด็น “วิถีชีวิตไทย สร้างวินัยคนในชาติ” นำเสนอพื้นที่จำลองวิถีชีวิตในรูปแบบชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ศาสนสถาน และมิติครอบครัว เด็ก เยาวชน และหน่วยงานส่งเสริมในพื้นที่
- เครือข่ายองค์กรศาสนา: นำเสนอกระบวนการแปลงหลักธรรมสู่การปฏิบัติในมิติองค์กร ศาสนสถาน ชุมชน และบุคคลของเครือข่ายศาสนา 5 ศาสนา
- เครือข่ายองค์กรการศึกษา: นำเสนอกรณีตัวอย่างสถานศึกษาที่ขับเคลื่อนสถานศึกษาคุณธรรมทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา จาก 4 ภูมิภาค
- เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: ร่วมกิจกรรมส่งเสริมสื่อคุณธรรม รู้เท่าทันสื่อ กับศิลปิน ดารา ผู้ประกาศข่าว และองค์กรด้านสื่อแขนงต่าง ๆ

โซนที่ 4 องค์ความรู้ นวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรม (นำเสนอสื่อ หนังสือ ชุดความรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมคุณธรรม สำหรับดาวน์โหลดผ่านคิวอาร์โค้ด)

โซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง (เวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรม และพื้นที่การเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย) โดยการจัดนิทรรศการหลัก ๆ และนิทรรศการในแต่ละส่วนมีดังนี้

โซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10

สืบสาน รักษา ต่อยอด เพื่อปวงประชา และพระราชกรณียกิจ รัชกาลที่ 10

เป็นการแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 10 การส่งเสริมคุณธรรมด้านการปกครองและสถาบันพระมหากษัตริย์

รูปแบบของการจัดกิจกรรม เป็นการนำเสนอในรูปแบบของบอร์ดนิทรรศการพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจถ่ายภาพร่วมกับพระบรมฉายาลักษณ์เป็นจำนวนมาก และให้ความสนใจต่อเนื่องหากการแสดงนิทรรศการการเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้นำเสนอในประเด็นคุณธรรมของกษัตริย์ซึ่งเป็นต้นแบบของการปฏิบัติตนและการปกครองที่มีคุณธรรม

การจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ โซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10

โซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปีการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรม และผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564

เป็นโซนที่มีการนำเสนอผลการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรมในระยะที่ผ่านมาตลอด 10 ปี ซึ่งเป็นการรวบรวมองค์ความรู้และนำเสนอนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากกลุ่มเครือข่าย ผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564

รูปแบบการจัดกิจกรรม เป็นการนำเสนอเนื้อหาผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรม และผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ในรูปแบบนิทรรศการ โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำโซน ซึ่งพบว่าผู้เข้าร่วมนิทรรศการมีจำนวนปานกลาง จะมีส่วนหนึ่งที่ยืนอ่านข้อความที่นำเสนอ แต่ส่วนมากจะเน้นไปที่การถ่ายรูป เนื่องจากการจัดนิทรรศการในโซนนี้ได้จัดทำเป็นจุดที่ใช้เป็น ชูมถ่ายภาพ (Backdrop)

การจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ โซนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรมฯ

โซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย

เป็นโซนที่มีการจัดแสดงนิทรรศการของเครือข่ายประกอบด้วย 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เป็นการนำเสนอผลสำเร็จและกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรต้นแบบคุณธรรมของหน่วยงานภาคี เครือข่ายในระดับองค์กร อำเภอ จังหวัด กระทรวง โดยมีการสร้างแนวทาง ข้อกำหนด ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบทั้งทางตรงและทางอ้อมในระดับองค์กร อำเภอ จังหวัด กระทรวง เป็นผู้กำกับดูแลการนำมาปฏิบัติใช้ และติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อสร้างการมี คุณธรรม วินัยของคนในชาติ 2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจ นำเสนอในประเด็นการสร้างวินัยในการ ทำงาน เพื่อการดำเนินงานที่ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีการนำเสนอกระบวนการในการ ส่งเสริมคุณธรรม ธรรมภิบาล และ CSR ขององค์กรต่าง ๆ จากทุกภาคธุรกิจ 3) เครือข่ายภาคประชา สังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน นำเสนอนิทรรศการมีชีวิต ประเด็น “วิถีชีวิตไทย สร้างวินัย คนในชาติ” นำเสนอพื้นที่จำลองวิถีชีวิตในรูปแบบชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ศาสนสถาน และมิตรครอบครัว เด็ก เยาวชน และหน่วยงานส่งเสริมในพื้นที่ 4) เครือข่ายองค์กรศาสนา นำเสนอการส่งเสริมคุณธรรม การ

สร้างวินัยในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการเป็นคนดีมีคุณธรรมในสังคม โดยยึดเอาหลักศาสนาเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และแปลงหลักธรรม คำสอน ไปสู่การนำไปปฏิบัติในระดับอื่น ๆ 5) เครือข่ายองค์กรการศึกษา นำเสนอการสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการมีวินัยอันเป็นพื้นฐานของการเป็นคนดีมีคุณธรรมในนักเรียน นักศึกษา อันจะกลายเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาชาติต่อไป 6) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน นำเสนอในประเด็นการให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างคุณธรรมในการนำเสนอข่าวสาร เพื่อการรู้เท่าทันสื่อ รับมือกับข่าวลวง การจัดเวทีนำเสนอการจัดการกับการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในปัจจุบัน การแนะนำวิธีการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ในปัจจุบันอย่างมีวิจารณญาณ

รูปแบบของการจัดกิจกรรมในแต่ละบูธ มีการนำเสนอที่น่าสนใจ บอกถึงการทำงานของภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีการจัดบอร์ดให้ความรู้จากเครือข่ายต่าง ๆ มีการแจกแผ่นพับ หนังสือคู่มือ แผ่นซีดี และการนำ Social Media มาใช้ เช่น Facebook และ Line เพื่อนำเสนอข่าวที่รวดเร็วและสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา และบางบูธมีการจัดกิจกรรมให้ร่วมสนุก มีการกด Like Page ของหน่วยงานเพื่อรับของที่ระลึก การจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนที่สนใจได้มาก มีการนำเสนอเนื้อหาที่เข้าใจง่าย เจ้าหน้าที่มีความสามารถให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้เกิดการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างองค์กรเครือข่าย ทั้ง 6 เครือข่าย อย่างไรก็ตามพบว่าพื้นที่การจัดกิจกรรมอยู่บริเวณภายนอกอาคาร ซึ่งมีสภาพอากาศร้อนไม่เหมาะต่อการเรียนรู้

การจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ โซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย

โซนที่ 4 องค์ความรู้ นวัตกรรมส่งเสริมคุณธรรม (นำเสนอสื่อ หนังสือ ชุดความรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมคุณธรรม สำหรับดาวน์โหลดผ่านคิวอาร์โค้ด)

เป็นโซนที่มีการนำเสนอองค์ความรู้การส่งเสริมคุณธรรม ผ่านสื่อหนังสือ การทำหนังสือคุณธรรม เป็นการส่งเสริมด้านคุณธรรมให้กับประชาชนในประเทศไทยทุกคน มีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมคุณธรรม การจัดทำหนังสือคุณธรรมเพื่อให้ทุกคนเข้าถึงการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ง่ายขึ้น และการทำเป็นหนังสือยังทำให้คนเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติตามได้ ทั้งยังส่งเสริมให้คนไทยรักในการอ่าน โดยหนังสือคุณธรรมมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เข้าถึงทุกช่วงอายุของผู้ที่อ่าน ไม่ว่าจะเป็นแบบการ์ตูนคุณธรรมสำหรับเด็ก หรือการสร้างคุณธรรมสำหรับผู้ใหญ่ เช่น หนังสือกระบวนการถอดรหัสองค์ความรู้ด้านคุณธรรม (The Process of Moral Knowledge) เป็นหนังสือที่รวบรวมเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการถอดองค์ความรู้สรุปทเรียนด้านคุณธรรมความดีจากการดำเนินโครงการ พร้อมวิธีการค้นหาข้อมูล การเลือกใช้ข้อมูล พร้อมหลักการออกแบบหนังสือเล่มเล็ก และตัวอย่างผลงานจากการถอดองค์ความรู้ และหนังสือเล่มเล็กจาก 10 โรงเรียน

รูปแบบการจัดกิจกรรม เสนอเนื้อหาโดยจัดทำเป็นจุดที่ใช้เป็นซุ้มถ่ายภาพ (Backdrop) และจัดให้มีเจ้าหน้าที่แนะนำกิจกรรมและตอบข้อซักถาม มีผู้ให้ความสนใจเข้าชมนิทรรศการจำนวนมาก และให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมที่ทางบูธจัดขึ้น เช่น การให้แสกน QR Code หนังสือคุณธรรม เพื่อให้

สามารถอ่านหนังสือออนไลน์ในทุกช่วงเวลา และยังมีคู่มือรองรับเครื่องตีพิมพ์จาก Café Amazon ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมได้ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์อีกด้วย

โซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง (เวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรม และพื้นที่การเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย)

เป็นโซนที่มีการแสดงดนตรีจากเยาวชนและศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของสมัชชาคุณธรรม รวมไปถึงเป็นพื้นที่ในการนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม

โซนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง (เวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรม และพื้นที่การเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย)

ส่วนที่ 2 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ได้กำหนดกรอบของการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน ซึ่งผลการประเมินมีดังนี้

1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน

1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงานด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

KPI 1.1 การจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ กรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”

KPI 1.2 การกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่ระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดกระบวนการจัดงาน พบว่าทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.97–4.04 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน โดยภาพรวมในด้านการออกแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ประเด็นเนื้อหาของกิจกรรมในภาพรวมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดที่ 1.1 การจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการดำเนินงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.04 โดยที่ตัวชี้วัด 1.2 การกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ประเด็นเนื้อหาของกิจกรรม ในภาพรวมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการดำเนินงาน ที่ต้องการสร้างกระแสให้เกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย นอกจากนี้การออกแบบการจัดงานสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน ในส่วนของตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนน้อยกว่าตัวชี้วัดอื่นก็เป็นประเด็นที่ควรมีการพิจารณาเพื่อยกระดับในการจัดงานครั้งต่อไป โดยการออกแบบการจัดกิจกรรมที่กลุ่มเป้าหมายทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ รวมทั้งหน่วยงานในระดับพื้นที่ ภาคประชาชนทั่วไป นักเรียน/นักศึกษา และเยาวชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดของการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การ แปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่าน เกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 1.1 การจัดงานมีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการดำเนินงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการมีกิจกรรมที่นำไปสู่การได้รับความรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการจัดงาน	4.04 (0.76)	ระดับมาก	/	
KPI 1.2 การกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน	3.97 (0.74)	ระดับมาก	/	
รวม		4.01 (0.70)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

2) การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก

การประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงานด้านการจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

KPI 1.3 การจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน

KPI 1.4 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน

KPI 1.5 การประชาสัมพันธ์ภายในงาน

KPI 1.6 การประสานงานเจ้าหน้าที่ในการจัดงาน

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่อระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดกระบวนการจัดงาน พบว่าทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.83-4.13 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน โดยภาพรวมในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดที่ 1.3 การจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.13 และตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตัวชี้วัด 1.6 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.83

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวกการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสม แต่ก็มีโอกาสยกระดับหรือพัฒนาโดยเฉพาะในด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดของการจัดงาน ในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
<u>KPI 1.3</u> การจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน	4.13 (0.79)	ระดับมาก	/	

ตารางที่ 19 ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดของการจัดงาน ในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 1.4 การประชาสัมพันธ์ ภายในงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความ เหมาะสมของการประชาสัมพันธ์ ภายในงาน	3.88 (0.82)	ระดับมาก	/	
KPI 1.5 การจัดสถานที่และ สภาพแวดล้อมของการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความ เหมาะสมของการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม ของการจัดงาน	3.83 (0.89)	ระดับมาก	/	
KPI 1.6 การประสานงาน เจ้าหน้าที่ในการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความ เหมาะสมของการประสานงานเจ้าหน้าที่ใน การจัดงาน	3.90 (0.86)	ระดับมาก	/	
รวม		3.94 (0.85)	ระดับมาก		

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน

1) ด้านประสิทธิภาพ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพ กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมิน จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ KPI 2.1 ความคุ้มค่าต่อการลงทุนของกระบวนการจัดงาน

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่ระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพ พบว่าตัวชี้วัดความคุ้มค่าต่อการลงทุนของกระบวนการจัดงานมีผลการประเมิน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพในประเด็น ประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปล ผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 2.1 ความคุ้มค่าต่อการลงทุนของกระบวนการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน	3.97 (0.72)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

2) ด้านประสิทธิผล

2.1) กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่

KPI 2.2 กิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่อร์ดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล ในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย พบว่าตัวชี้วัดที่ 2.2 กิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน โดยภาพรวมผลลัพธ์ของการจัดงานดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 2.2 กิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม ที่ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง	4.04 (0.67)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

2.2) กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนด แนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนด แนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ KPI 2.3 องค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ต่อระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าตัวชี้วัดที่ 2.3 องค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.98 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานที่ผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กร

ภาคส่วนต่าง ๆ มีความเหมาะสมเนื่องจากมีกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมงานได้รับความรู้ที่แสดงความคิดเห็นและหาฉันทามติร่วมกันต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มุ่งองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรม ตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
KPI 2.3 องค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อความเหมาะสมของกิจกรรมทำให้ได้รับทราบทิศทาง/ข้อตกลงร่วม ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนในสังคมไทย	3.98 (0.65)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ KPI 2.4 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้เรื่องการขับเคลื่อนคุณธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และ KPI 2.5 การเกิดความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม ในระดับพื้นที่ และองค์กร

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่อระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พบว่าตัวชี้วัดที่ 2.5 การเกิดความรู้ที่นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม ในระดับพื้นที่ และองค์กร มีผลการประเมิน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ตัวชี้วัดที่ 2.4 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้เรื่องการขับเคลื่อนคุณธรรม

ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีผลการประเมิน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า เท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานที่ผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ก็มีโอกาสยกระดับหรือพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่นำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนในระดับพื้นที่ได้ในโอกาสต่อไป ดังรายละเอียดในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปล ผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 2.4 การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และเรียนรู้ เรื่องการขับเคลื่อนคุณธรรม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อ ความเหมาะสมของการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และเรียนรู้เรื่องสมัชชา คุณธรรมในการทำงานผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	3.93 (0.69)	ระดับมาก	/	
KPI 2.5 การเกิดความรู้ที่ นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพ และสามารถนำความรู้ที่ ได้รับไปประยุกต์ใช้ใน หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการ ขับเคลื่อนคุณธรรม ใน ระดับพื้นที่ และองค์กร	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อ ความเหมาะสมของการเกิดความรู้ที่ นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพและสามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม ใน ระดับพื้นที่ และองค์กร	3.95 (0.71)	ระดับมาก	/	
รวม		3.96 (0.62)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย \geq 3.41 อยู่ในระดับมาก

2.4) การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผลในประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ KPI 2.6

ระดับความเหมาะสมของการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ต่อระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผล พบว่าตัวชี้วัดที่ 2.6 ระดับความเหมาะสมของการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานที่ผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของงานก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย ดังรายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิผลในประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 2.6 ระดับความเหมาะสมของการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย	ระดับความเหมาะสมของการจัดงานก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย	3.90 (0.74)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

3) ด้านความสำเร็จ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านความสำเร็จในประเด็นความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ KPI 2.6 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่อระดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านความสำเร็จ พบว่าตัวชี้วัดที่ 2.6 ความพึงพอใจใน

ภาพรวมต่อการจัดงาน มีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.01 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานที่ผลลัพธ์ของการจัดงานด้านความสำเร็จในประเด็นความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ผลการประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านความสำเร็จในประเด็นความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปล ผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 2.7 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน	4.01 (0.65)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย \geq 3.41 อยู่ในระดับมาก

3. คุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

การประเมินคุณค่าของงานคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 กำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

KPI 3.1 คุณค่าด้านการสร้างกระแสทำให้องค์กรเครือข่ายเกิดความตระหนักและตื่นตัวมีปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

KPI 3.2 คุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม

KPI 3.3 คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาตินำสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

KPI 3.4 คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

จากการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ตัวอย่าง ต่อร์ดับความเหมาะสมในประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดคุณค่าของงาน พบว่าตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 มีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.97-4.07 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้คุณค่าของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติมีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ควรต้องพัฒนานากิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นในประเด็นคุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการประเมินคุณค่าของการจัดงาน จำแนกตามตัวชี้วัดด้านคุณค่าของงาน
สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

ตัวชี้วัด	ขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			
		ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
				ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
KPI 3.1 คุณค่าด้านการสร้าง กระแสทำให้องค์กรเครือข่าย เกิดความตระหนักและตื่นตัวมี ปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายใน การขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ต่อคุณค่าในด้านการสร้างกระแส ทำให้องค์กรเครือข่ายเกิดความ ตระหนักและตื่นตัวมีปฏิบัติการ ร่วมกับเครือข่ายในการขับเคลื่อน คุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิต อาสา	4.03 (0.77)	ระดับมาก	/	
KPI 3.2 คุณค่าด้านการสร้าง การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม	ระดับความคิดเห็นของ กลุ่มเป้าหมายต่อคุณค่าในด้าน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อ การขับเคลื่อนคุณธรรม	4.07 (0.65)	ระดับมาก	/	
KPI 3.3 คุณค่าด้านเกิดการนำ นโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่สอดคล้องกับแผนแม่บท ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่ การพัฒนา ต่อยอดและขยายผล ในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็น รูปธรรม	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ต่อคุณค่าในด้านเกิดการนำ นโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับ องค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม	4.04 (0.73)	ระดับมาก	/	
KPI 3.4 คุณค่าด้านการส่งเสริม งานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้าง สังคมคุณธรรม	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ต่อคุณค่าในด้านการส่งเสริม งานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้าง สังคมคุณธรรม	3.97 (0.72)	ระดับมาก	/	
รวม		4.03 (0.65)	ระดับมาก		

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

4. เปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พบว่าทุกประเด็นหลักมีผลการประเมิน มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.90-4.04 อยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน

พิจารณาแยกรายประเด็น พบว่าผลลัพธ์ของการจัดงานในด้านประสิทธิผล ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.04 รองลงมาเป็น 1) คุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ 2) ด้านความสำเร็จประเด็นความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน 3) ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านประสิทธิผล ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.03, 4.01, 4.01, 3.98 (ตามลำดับ) โดยที่ด้านประสิทธิผล ประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่ายมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.90 ดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

ประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	ผลการประเมิน			
	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมินเมื่อเทียบกับเกณฑ์	
			ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน				
1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.01 (0.70)	ระดับมาก	/	
1.2 การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก	3.94 (0.85)	ระดับมาก	/	
2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน				
2.1 ด้านประสิทธิภาพ	3.97 (0.72)	ระดับมาก	/	
2.2 ด้านประสิทธิผล				
2.2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย	4.04 (0.67)	ระดับมาก	/	
2.2.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนด แนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วม ของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ	3.98 (0.65)	ระดับมาก	/	

ตารางที่ 27 ผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน
สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ต่อ)

ประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	ผลการประเมิน			
	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	การแปลผล	ผลการประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์	
			ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
2.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วม ขับเคลื่อนคุณธรรม	3.96 (0.62)	ระดับมาก	/	
2.2.4 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละ เครือข่าย	3.90 (0.74)	ระดับมาก	/	
2.3 ด้านความสำเร็จ				
2.3.1 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน	4.01 (0.65)	ระดับมาก	/	
3. คุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ	4.03 (0.65)	ระดับมาก	/	

หมายเหตุ: 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด, 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย, 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง, 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก, 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

2. การผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ

การประเมินผลการจัดงานสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระบวนการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงานและผลลัพธ์ของการจัดงาน ในด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านความสำเร็จ และด้านคุณค่าของงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การประเมินผลครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมงานสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย กำหนดเป้าหมายในการแจกแบบสอบถามในภาพรวม จำนวน 500 ตัวอย่าง ได้รับกลับคืนจำนวนทั้งสิ้น 450 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 90.00 รวมทั้งการสังเกตการจัดนิทรรศการจำนวน 7 โซน และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งสามารถสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานได้จำนวนทั้งสิ้น 35 คน สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของการจัดงานสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมงานสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 จากข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.67 มีอายุเฉลี่ย 40 ปี จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.67 ประเภทของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมงาน ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ร้อยละ 56.89 ไม่เคยเข้าร่วมงาน ร้อยละ 58.44 ส่วนผู้ที่เคยเข้าร่วมงาน มีการนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 85.03 เหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม/หน่วยงาน มอบหมาย ร้อยละ 39.33

ในส่วนของ การเข้าร่วมงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ โดยเป็นกิจกรรมโดยเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” มากที่สุด ร้อยละ 70.89 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา คือ กิจกรรมเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 67.11 การจัดนิทรรศการโซนการจัดนิทรรศการโซนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่ 10 ร้อยละ 65.78 กิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” ร้อยละ 63.33 สำหรับผู้ที่เข้าร่วมในแต่ละกิจกรรมมีความเห็นว่าทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมของกระบวนการจัดกิจกรรมและการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.78-4.13 อยู่ในระดับมาก ซึ่งกิจกรรมเวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” เป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการจัดที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และกิจกรรมการจัดนิทรรศการโซนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย เป็นกิจกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

มากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 โดยที่การจัดนิทรรศการโชนลานกิจกรรมสาระบันเทิง เป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการจัดที่มีความเหมาะสมและการนำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79

สำหรับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในภาพรวมนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เห็นว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนหน้างาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความเหมาะสมมากที่สุด เท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก และเห็นว่าการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก ในด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติในประเด็น การจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ การเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก

ในด้านคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าคุณค่าที่เกิดขึ้นของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ในด้านเกิดการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก โดยคุณค่าที่เกิดขึ้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

2.1 สรุปการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ได้กำหนดกรอบของการประเมินผลเพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์การจัดงาน ประกอบไปด้วย

1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน 1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มีจำนวนตัวชี้วัด 2 ตัว 2) การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก มีจำนวนตัวชี้วัด 4 ตัว
2. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงาน ประกอบไปด้วย 1) ด้านประสิทธิภาพ มีจำนวนตัวชี้วัด 1 ตัว 2) ด้านประสิทธิผล มีจำนวนตัวชี้วัด 4 ตัว 3) ด้านความสำเร็จ มีจำนวนตัวชี้วัด 1 ตัว
3. ด้านคุณค่าที่ได้รับ มีจำนวนตัวชี้วัด 4 ตัว ซึ่งการประเมินผลได้มีการเก็บข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมในประเด็นตามตัวชี้วัดจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450

ตัวอย่าง และการสอบถามความคิดเห็นผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยการผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.41 อยู่ในระดับมาก

1. กระบวนการดำเนินงานของการจัดงาน

1.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.97-4.04 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน โดยภาพรวมในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประเด็นเนื้อหาของกิจกรรมในภาพรวมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกรายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดที่ 1.1 การจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.04 โดยที่ตัวชี้วัด 1.2 การกำหนดแนวคิดและรูปแบบของการจัดงาน เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายครบทุกภาคส่วน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

1.2 การจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก

ทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.83-4.13 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน โดยภาพรวมในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่ และการอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานภาพรวมในด้านการลงทะเบียน การประสานงาน สถานที่และการอำนวยความสะดวกการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสม แต่ก็มีโอกาสยกระดับหรือพัฒนาโดยเฉพาะในด้านการจัดสถานที่ และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน

2. ผลลัพธ์ของการจัดงาน

2.1 ด้านประสิทธิภาพ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพ พิจารณาจากตัวชี้วัดความคุ้มค่าต่อการลงทุนของกระบวนการจัดงานมีผลการประเมิน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิภาพในประเด็นประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน

2.2 ด้านประสิทธิผล

2.2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิผล พิจารณาจากตัวชี้วัดกิจกรรมส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม

คุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง มีผลการประเมิน โดยมิต่ำคะแนนเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีผลลัพธ์ของการจัดงานด้าน ประสิทธิภาพในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการขับเคลื่อน คุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย

2.2.2 กลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วม กำหนด แนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของ หน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพ พิจารณาจากตัวชี้วัดระดับความเหมาะสม ขององค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริม คุณธรรมตามประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ มีผลการประเมิน โดยมิต่ำคะแนนเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน อาจกล่าวได้ว่า การจัดงานครั้งนี้มีผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพในประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องที่เข้า ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีองค์ความรู้ที่นำไปสู่การร่วมกำหนดแนวทางและรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรมตาม ประเด็นและพื้นที่ที่เป็นฉันทามติร่วมของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ

2.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม

ทุกตัวชี้วัดมีผลการประเมินโดยมิต่ำคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.93-3.95 อยู่ในระดับมาก และผ่าน เกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน โดยภาพรวมผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิภาพในประเด็นการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วม ขับเคลื่อนคุณธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมาก

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานที่ผลลัพธ์ของการจัดงานด้านประสิทธิภาพในประเด็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อ ร่วมขับเคลื่อนคุณธรรม มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่ก็มีโอกาสยกระดับหรือพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนในระดับพื้นที่ได้ใน โอกาสต่อไป

2.2.4 การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงาน ด้านประสิทธิภาพในประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย พิจารณาจากตัวชี้วัดระดับความเหมาะสมของการจัดงานก่อให้เกิด เครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย โดย มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

2.3 ด้านความสำเร็จ

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน

การประเมินผลลัพธ์ของการจัดงานด้านความสำเร็จ พิจารณาจากตัวชี้วัดระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน มีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.01 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้มีการจัดงานที่ผลลัพธ์ของการจัดงานด้านความสำเร็จในประเด็นผู้เข้าร่วมงานมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงาน มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. คุณค่าของคุณค่าของงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

การประเมินคุณค่าของงานกำหนดให้มีตัวชี้วัดในการประเมินจำนวน 4 ตัวชี้วัด มีผลการประเมินโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.97-4.07 อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์เมื่อเทียบกับผลการประเมิน อาจกล่าวได้ว่าการจัดงานครั้งนี้คุณค่าของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยเฉพาะคุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนาต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น แต่ควรต้องพัฒนากิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นในประเด็นการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม

4. เปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินประเด็นหลักของกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ พบว่าทุกประเด็นหลักมีผลการประเมิน มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.90-4.04 อยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน

หากพิจารณาแยกรายประเด็น พบว่าผลลัพธ์ของการจัดงานในด้านประสิทธิผล ประเด็นกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านวินัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.04 โดยที่ด้านประสิทธิผลประเด็นการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละเครือข่าย มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.90

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินผลการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมหลักที่จัดในงานและผลลัพธ์ของการจัดงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไปนั้น มีข้อเสนอแนะที่ทางผู้จัดงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำไปพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. ด้านภาพรวมของการจัดงาน มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) เพื่อให้การจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เป็นงานในระดับชาติที่ทุกภาคีเครือข่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการร่วมกัน ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมงานอาจต้องมีความหลากหลายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของงาน ซึ่งควรมีการกระจายในทุกภาคส่วน กลุ่มคนที่ร่วมขับเคลื่อนควรมีทุกระดับ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว เพื่อเป็นการจูงใจและสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมงาน ให้ทุกภาคส่วนเกิดความตระหนักไปสู่สังคมคุณธรรม จนส่งผลให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

2) ออกแบบการจัดกิจกรรมให้มีกระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม และการเสริมพลังเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อร่วมขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างเครือข่าย การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเครือข่าย และสานพลังของภาคีเครือข่าย

3) การพัฒนารูปแบบการจัดงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทุกกิจกรรมควรต้องสามารถสื่อสารและเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดหลักของการจัดงานได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการมาร่วมเป็นกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม การติดตามประเมินผล และการขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยให้เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งมีการยกระดับการจัดงานให้เกิดคุณค่าของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม และประเด็นการกระตุ้นจิตสำนึกต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมยังคงมีความสำคัญ ดังนั้นรูปแบบการจัดงานทั้งกิจกรรมวิชาการและการจัดนิทรรศการ ควรต้องสื่อสารเนื้อหาให้มีทั้งเชิงหลักการและแนวทางทางการปฏิบัติ รวมทั้งกระบวนการต้องให้เกิดองค์ความรู้และการเสริมศักยภาพที่ชัดเจน กิจกรรมที่นำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมที่เป็นรูปธรรม และยั่งยืนในระดับพื้นที่ และการขยายเครือข่ายให้มากที่สุด ซึ่งการทำงานและเชื่อมโยงในลักษณะของเครือข่าย จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรมไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

4) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ และสร้างความรู้จากการปฏิบัติงานจริงของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนให้เกิดสังคมคุณธรรมบนฐานความรู้จากการปฏิบัติจริงของพื้นที่

2. ด้านกิจกรรมวิชาการและการจัดนิทรรศการ มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

จากข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุง การเตรียมความพร้อมของกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ และประเด็นจากการสังเกตการจัดนิทรรศการมีดังต่อไปนี้

1) สถานที่จัดงาน ต้องเป็นสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมงานวิชาการ “สัปดาห์วัฒนธรรม” และงานแสดงผลงาน “ตลาดนัดวัฒนธรรม” ควรเป็นสถานที่ที่บุคคลทั่วไป รวมทั้งเด็กและเยาวชน สามารถเข้าถึงได้ง่ายต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและการเดินทางมาร่วมงานได้สะดวก

2) การยกระดับกิจกรรม ควรมีการนำเสนอผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายสัปดาห์วัฒนธรรมแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมวิชาการมีกระบวนการรายงานอย่างเป็นระบบ โดยแสดงผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมร่วมกับประเด็นของการได้รับการตอบสนองจากรัฐบาล นับเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สร้างความตระหนักให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของสัปดาห์วัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักของการขับเคลื่อนและส่งเสริมวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทยได้อย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2561). *การส่งเสริมคุณธรรมพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- . (2559). *แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: https://www.m-culture.go.th/yala/download/article/article_20180720153045.pdf.
- . (2559). *คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: https://www.m-culture.go.th/buengkan/ewt_dl_link.php?nid=1260.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2548). *รวมบทความทางการประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82ก ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2562). *10 ปราบฏการณ์คุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย (เดือนมกราคม-พฤษภาคม 2562)*. เอกสารอัดสำเนา.
- . (2562). *(ร่าง) การขับเคลื่อนคุณธรรมของภาคีเครือข่ายสัปดาห์คุณธรรม 4 ภาค*. เอกสารอัดสำเนา.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และคณะ. (2561). *การสำรวจสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย ปี 2561*. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: <https://www.nesdb.go.th/download/plan12.pdf>
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2548). *การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริศรา เล็กสรรเสริญ. (2551). *การประเมินกลางน้ำ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี .เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- . (2553). *ประเด็นที่ควรเรียนรู้ในการทำวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2003). *Research in Education*. (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon.

- Deakin University. (2002). *Evaluation Paradigms*. Available online: <http://www2.deakin.edu.au/Dcad/FTL/evaluation/paradigms.htm>.
- Guba, E. & Lincoln, Y. (1989). *Fourth Generation Evaluation*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
- Huse, E. F. & Bowditch, J. L. (1977). *Behavior in Organizations: A Systems Approach to Managing*. Addison-Wesley Pub. Co.: United State of America.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970) "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- McBride, R. & Schostak, J. (2002). *Action Research*. Available online: <http://www.uea.ac.uk/care/elu/Issues/Research/Res1Ch4.html#Ch4H>.
- Office of Medical Education. (2004). *Program Evaluation and Improvement Strategy*. Available online: <http://ome.med.unsw.edu.au/ome.nsf/website/evaluation.strategy>.
- Owen, J.M. & Rogers, P.J. (1999). *Program Evaluation: Forms and Approaches*. London: Sage Publication.
- Taylor R. W. (1950). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. University of Chicago Press, United Nations.

ภาคผนวก 1
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

กิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรม		ระดับความเหมาะสมของกิจกรรมที่จัด <i>กรณีที่เข้าร่วมกิจกรรม</i>					ระดับการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ประโยชน์				
	ไม่ได้เข้าร่วม	เข้าร่วม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2559-2564												
6.3 โชนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย												
6.4 โชนที่ 4 องค์กรความรู้ นวัตกรรม การส่งเสริมคุณธรรม												
6.5 โชนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง												

9. การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับใด

ประเด็นหลักในการประเมิน	ความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมของกระบวนการจัดงานในภาพรวม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การจัดงานครั้งนี้มีกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ กรอบแนวคิดหลัก (Theme) ของการจัดงานที่เน้นการขับเคลื่อนคุณธรรม “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”					
2. การกำหนดแนวคิดและรูปแบบการจัดงานครั้งนี้ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมงานครบทุกภาคส่วน					
3. การจัดระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าและการลงทะเบียนในงาน					
4. การประชาสัมพันธ์ภายในงาน (ป้าย/บุคลากร/เสียงตามสาย)					
5. การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของการจัดงาน (ห้องประชุม/จุดรับประทานอาหาร/ลานจอดรถ)					
6. การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดงาน					

10. ผลลัพธ์ของการจัดงาน มีความเหมาะสมในระดับใด

ประเด็นหลักในการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่มาร่วมงาน					
2. ท่านได้รับทราบทิศทาง/ข้อตกลงร่วม ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนในสังคมไทย					
3. การจัดงานครั้งนี้ส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมคุณธรรมด้านวินัย ตามบริบทของตนเอง					
4. งานสมัชชาคุณธรรมเป็นเวทีกลางที่ท่านได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และได้เรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ					
5. ท่านได้รับแนวทาง/องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จากกิจกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้น และนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพของตนเองได้					
6. การเข้าร่วมงานครั้งนี้ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อและประยุกต์ใช้ในระดับพื้นที่หน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม					
7. การเข้าร่วมงานครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพิ่มขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่าย					

ประเด็นหลักในการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ท่านพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดงานครั้งนี้					

11. ท่านคิดว่างานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ได้ก่อให้เกิดคุณค่าในด้านและระดับใด

ประเด็นหลักในการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. คุณค่าด้านการสร้างกระแสทำให้องค์กรเครือข่ายเกิดความตระหนักและตื่นตัวมีปฏิบัติการร่วมกับเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา					
2. คุณค่าด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม					
3. คุณค่าด้านเกิดการนำนโยบายด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การพัฒนา ต่อยอดและขยายผลในระดับองค์กร/พื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในระดับต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น					
4. คุณค่าด้านการส่งเสริมงานวิจัยและวิชาการเพื่อสร้างสังคมคุณธรรม					

12. ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม/แนวทางในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม

.....

.....

13. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการจัดงานในครั้งต่อไป

.....

.....

แบบสังเกตผู้เข้าร่วมกิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย
การจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการของการจัดงานงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
ภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”
ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2562 ถึงวันที่ 3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

วันที่..... เวลา..... น.

หัวข้อที่สังเกต:

☐ 1. เวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย ☐ 2. ห้องย่อยที่ 1 เครือข่ายภาครัฐ: ต้นแบบองค์กรภาครัฐยุคใหม่ ใส่ใจคุณธรรม ☐ 3. ห้องย่อยที่ 2 เครือข่ายองค์กรธุรกิจ: “ทิศทางธุรกิจกับการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรม” ☐ 4. ห้องย่อยที่ 3 เครือข่ายองค์กรการศึกษา: ต้นแบบเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษา ☐ 5. ห้องย่อยที่ 4 เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน: รู้เท่าทันสื่อรับมือข่าวลวง (Fake News) พักก่อนโพสต์”	☐ 6. ห้องย่อยที่ 5 เครือข่ายองค์กรศาสนา: ศาสนากับกระบวนการสร้างพฤติกรรมด้านวินัย ☐ 7. ห้องย่อยที่ 6 เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน: วิถีชีวิตไทยสร้างวินัยคนในชาติ ☐ 8. ห้องย่อยที่ 7 ผลสำเร็จการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระดับกระทรวง ☐ 9. ปาฐกถาพิเศษ “การขับเคลื่อนคุณธรรมสู่ชุมชน” ☐ 10. เวทีนำเสนอทิศทางข้างหน้า การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของภาคีเครือข่าย ☐ 11. เวทีผู้สร้างแรงบันดาลใจ “วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ากิจกรรมการสัมมนา

* จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม..... คน (จากเอกสารลงทะเบียน) * จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม..... คน (จากการเจงนับ)

ส่วนที่ 2 ประเด็นการสังเกตกระบวนการจัดกิจกรรม

1. รูปแบบการจัดกิจกรรม (ขั้นตอน/วิธีการ)

รายละเอียดการสังเกต	ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

2. บรรยากาศการจัดกิจกรรม (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/การแสดงความคิดเห็น/การซักถาม ฯลฯ)

รายละเอียดการสังเกต	ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

3. สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก (สถานที่จัดกิจกรรม/โสต/อุปกรณ์ต่าง ๆ เอกสารประกอบหัวข้อกิจกรรม มีการแจกล่วงหน้า และเพียงพอหรือไม่ การลงทะเบียน/เจ้าหน้าที่จัดกิจกรรม)

.....

4. ผลที่เกิดขึ้น

4.1 การมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมนิทรรศการ (ถ้ามี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมอย่างไร เช่น การแสดงความคิดเห็น ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น)

.....

4.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กิจกรรมเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มากน้อยแค่ไหน)

.....

4.3 การเชื่อมโยงเครือข่าย/ขยายเครือข่าย

5. สรุปเนื้อหา/ประเด็น (ย่อ ๆ) ของกิจกรรมที่เข้าไปสังเกต

5.1 แนวทาง/องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม

5.2 เนื้อหาส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม
คุณธรรม ตามบริบทของตนเอง

**แบบสังเกตผู้เข้าชมนิทรรศการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม
ของผู้เข้าร่วมงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
ภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”
ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2562 ถึงวันที่ 3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย**

1. หัวข้อนิทรรศการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม
 - 1.1 โชนที่ 1 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ รัชกาลที่10
 - 1.2 โชนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมคุณธรรม 10 ปี การขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมและผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่1 พ.ศ.2559-2564
 - 1.3 โชนที่ 3 การขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่าย 6 เครือข่าย
 - 1.4 โชนที่ 4 องค์ความรู้ นวัตกรรมกรมการส่งเสริมคุณธรรม
 - 1.5 โชนที่ 5 ลานกิจกรรมสาระบันเทิง/เวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรมและพื้นที่การเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย
2. วันที่สังเกต เวลา.....น.
3. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม.....คน (จากการประมาณการ)
4. รูปแบบการจัดนิทรรศการ (วิธีการ/รูปแบบการนำเสนอ)

รายละเอียดการสังเกต	ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

5. ผลที่เกิดขึ้น
 - 5.1 ความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (การฟัง/การร่วมกิจกรรมจนจบ ฯลฯ)

.....
 - 5.2 การมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมนิทรรศการ (ถ้ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมอย่างไร เช่น การแสดงความคิดเห็น ชักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น)

.....
 - 5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กิจกรรมเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มากน้อยแค่ไหน)

.....
 - 5.4 การเชื่อมโยงเครือข่าย /ขยายเครือข่าย

.....
6. สรุปเนื้อหา/ประเด็น (ย่อ ๆ) ของนิทรรศการที่เข้าไปสังเกต
 - 6.1 แนวทาง/องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม

.....
 - 6.2 เนื้อหาส่งผลให้เครือข่ายเกิดความตื่นตัวเรื่องคุณธรรมและมีปฏิบัติการร่วมของเครือข่ายในการขับเคลื่อนคุณธรรม ตามบริบทของตนเอง

.....

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงาน
ต่อภาพรวมของการจัดงานงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10
ภายใต้แนวคิด “1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ”
ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2562 ถึงวันที่ 3 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

2. ประเภทกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมงาน

1. เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2. เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน
3. เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน 4. เครือข่ายองค์กรศาสนา
5. เครือข่ายองค์กรการศึกษา 6. เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

3. ความคิดเห็นต่อภาพรวมของการจัดงาน

แนวคำถาม	คำตอบ/ความคิดเห็น/แง่มุมต่าง ๆ
1. ความคาดหวังจากการเข้าร่วมงานในครั้งนี้ และสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมงานเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ และอะไรที่ไม่บรรลุผลตามความคาดหวัง เพราะเหตุใด	
2. ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ (เช่น ความเหมาะสมของเนื้อหา ความรู้ที่ได้รับ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้)	
2.1 กิจกรรมการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ได้แก่ การปาฐกถาพิเศษ การอภิปราย และเวทีร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนคุณธรรมและฉันทามติที่เป็นประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ	
2.2 กิจกรรมการยกย่อง เชิดชูบุคคล องค์กร ที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา	
2.3 กิจกรรมการจัดการความรู้และเวทีทางวิชาการ	
2.4 กิจกรรมการจัดนิทรรศการ	
2.5 กิจกรรมการส่งเสริมสมัชชาคุณธรรม อื่น ๆ ในงาน (เวทีกลาง)	
3. การยกระดับรูปแบบการจัดงาน ให้มีผลลัพธ์ที่ตอบสนองความสำเร็จในด้านการสร้างการรับรู้และจิตสำนึก การส่งเสริมความรู้ และเพิ่มศักยภาพ การสร้างเครือข่าย ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่มีความเป็นสากล ท่านมีข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมอย่างไร	
4. ประเด็นอื่น ๆ การพูดคุยสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดงานฯ ในภาพรวม (สิ่งที่ประทับใจมากที่สุด/อะไรภายในงานที่อยากให้มีการปรับปรุง แก้ไขมากที่สุด)	

ภาคผนวก 2
เอกสารการประชุมสมัชชาคุณธรรม ครั้งที่ 10
และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1 ทศวรรษ สร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ

1. นิยามและคำจำกัดความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายของวินัยว่า คือ ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ ให้ความหมายของวินัยว่า คือ ระเบียบแบบแผนสำหรับฝึกฝนควบคุมความประพฤติของบุคคลให้มีชีวิตที่ดีงามเจริญก้าวหน้า และควบคุมหมู่ชนให้อยู่ร่วมกันด้วยความสงบเรียบร้อย ดีงาม

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ นิยามวินัยว่า หมายถึงการยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ทั้งวินัยต่อตนเองในการผลักดันชีวิตให้ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณและเคารพต่อกฎหมาย

สรุปความหมายของวินัย คือ การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อปฏิบัติ การยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ทั้งวินัยต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อสังคม ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณ และเคารพต่อกฎหมาย ถือเป็นพื้นฐานและเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน

จากความหมายของคุณธรรม “วินัย” ข้างต้นจะเห็นลักษณะของวินัย ดังนี้

- 1) มีระเบียบและจริยธรรมปฏิบัติตนตามหน้าที่ของพลเมืองดี
- 2) ปฏิบัติตนตามกติกากององค์กรและสังคมที่กำหนด
- 3) ปฏิบัติตามกฎหมายกติกากจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 4) เคารพต่อกฎหมาย

“วินัย” เป็นคุณธรรมที่มีหน้าที่กำกับและส่งเสริมให้บุคคล สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน วินัย เป็นคุณธรรมหลักที่มีความเชื่อมโยงกับคุณธรรมอื่นได้แก่ ความซื่อตรง คนที่มีวินัยเป็นคุณธรรม จะทำด้วยความวิริยะอุตสาหะจนกลายเป็นความเคยชินและเป็นชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะมีคนเห็นหรือไม่ก็ตาม เป็นพฤติกรรมที่อยู่บนความสำนึก “รับผิดชอบ” ผู้มีวินัยจะเป็นผู้รับผิดชอบชีวิต รู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ และมีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

2. สถานการณ์คุณธรรม “วินัยคนสะท้อนวินัยชาติ”

1) จากการสำรวจสถานการณ์คุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทย ปี 2561 ที่จัดทำโดยความร่วมมือของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กระทรวงวัฒนธรรม และบริษัท อิมเมจพลัสได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรมในระดับภูมิภาค ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ที่เข้าร่วมงานงานสมัชชาคุณธรรมภาคกลาง ภาคเหนือ และสอบถามทางไปรษณีย์ในภูมิภาคที่ยังไม่ได้มีการจัดงาน คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 608 คน

ผลการสำรวจพบว่าปัญหาที่มีความรุนแรงสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ ปัญหาความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน (ค่าเฉลี่ย 4.13) รองลงมา คือ ปัญหาด้านจิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อ

สังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม (ค่าเฉลี่ย 3.95) ปัญหาพฤติกรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยมไม่มีความพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 3.91) ปัญหาขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกติกา กฎหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.82) ปัญหาขาดความสามัคคีเกิดความขัดแย้งในสังคม และปัญหาคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยมีสัมมาคารวะ ไม่เคารพผู้ใหญ่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.73)

สำหรับคุณธรรม 5 อันดับแรก ที่ควรได้รับการส่งเสริมในสังคมไทย พบว่าคุณธรรมที่ควรส่งเสริมมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้องต่อหน้าที่และบุคคลทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 4.36) รองลงมา คือ ความมีวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.27) การปฏิบัติตนตามกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.24) การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 4.23) และความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.20) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในปี 2560 นั้น 5 ลำดับแรก ได้แก่ความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในความถูกต้องต่อหน้าที่และบุคคลทั่วไป ความพอเพียงในการดำรงชีวิต จิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม ความสามัคคี ความมีวินัยต่อตนเอง และต่อสังคม จิตสำนึกในคุณธรรมจริยธรรม จะเห็นได้ว่าประเด็นความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความพอเพียง จิตสำนึกสาธารณะ ยังคงเป็นลำดับต้นของคุณธรรมที่ควรส่งเสริม แต่ในปี 2561 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพฤติกรรมด้านวินัย ทั้งวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม การปฏิบัติตนตามกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม เป็นประเด็นที่ควรส่งเสริมมากขึ้นกว่าในปี 2560 และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ในปี 2562

คุณธรรมที่ควรปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตและความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (ร้อยละ 24.90, 20.19 และ 10.34 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในปี 2560 ที่จัดลำดับ 5 ลำดับของคุณธรรมที่ควรปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน ได้แก่ ความมีระเบียบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที และมีความขยันหมั่นเพียร โดยพบว่าหลักคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน/ท้องถิ่น 3 อันดับแรก ได้แก่ ความมีวินัยเคารพในกติกา ความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจต่อกัน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาในปี 2560 พบว่ามีความแตกต่างกันในบางประเด็น โดยในปี 2560 หลักคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกัน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสามัคคี ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความมีระเบียบวินัย

2) ผลการศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย ประจำปี 2562 ที่ดำเนินการสำรวจโดยศูนย์คุณธรรม กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสังคมไทยในปัจจุบันผู้คนมีคุณธรรมในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 52.00 และในระดับน้อย สูงถึงร้อยละ 32.50 โดยคิดว่าในอนาคตสังคมไทยจะมีคุณธรรมลดลง สูงถึงร้อยละ 59.10 ซึ่งสาเหตุของการขาดคุณธรรมในสังคมไทยเกิดจากปัญหาการที่คนในสังคมไม่มีวินัย ร้อยละ 59.70 รองลงมา คือ การคำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตัว ขาดความซื่อสัตย์สุจริต การไม่รู้จักพอเพียง การที่ผู้ใหญ่ในบ้านเมืองเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี การที่คนส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ขาดความสามัคคีอันก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ร้อยละ 57.90, 51.10, 45.60, 35.80, 32.00, 31.30, 27.30 ตามลำดับ และเห็นว่าการมีจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งการมีวินัยเป็นประเด็นคุณธรรมที่รัฐบาลควรส่งเสริมให้กับประชาชน ร้อยละ 60.30 และ 57.00 ทั้งนี้คนรุ่นใหม่ควรได้รับการปลูกฝัง

คุณธรรมสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ 1) ความมีวินัย 2) ความมีน้ำใจต่อกันและกัน 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และ 5) การมีจิตสำนึกที่ดี โดยเห็นว่าการเข้ามาของ Social Media (Facebook, Line, Instagram) ก่อให้เกิดปัญหาสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ 1) มีการใช้จากที่หยาบคายมากขึ้น 2) เกิดการหลอกลวงซึ่งกันและกันมากขึ้น 3) ความขัดแย้งกันระหว่างความคิดมากขึ้น 4) ความสัมพันธ์เสื่อมถอยลง และ 5) เกิดการเรียนแบบในทางที่ผิด ซึ่งประชาชนควรจะพัฒนาคุณธรรมเพื่อให้สามารถใช้ Social Media อย่างสร้างสรรค์ในด้านการคิดอย่างไตร่ตรอง/มีสติ ความรับผิดชอบ การมีวินัยในตนเอง การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ความมีน้ำใจต่อกันและกัน

3) จากการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรมในปี 2562 ผ่านเวทีสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค ทำให้เห็นถึงสถานการณ์คุณธรรมตามการรับรู้ของกลุ่มเครือข่ายในภูมิภาคต่าง ๆ พบว่าคุณธรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมในสังคมไทยมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้อง ความมีวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม การปฏิบัติตนตามกฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม พบว่ามีแนวโน้มเรื่องวินัยที่คนในสังคมให้ความสำคัญมากขึ้น

จากการจัดสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค พบว่าประเด็นวินัยเป็นประเด็นที่ภาคีเครือข่ายให้ความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีประเด็นย่อย ได้แก่ ประเด็นด้านวินัยการจัดการขยะ วินัยจราจร วินัยการออม และวินัยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

1. กลุ่มที่มีปัญหาด้านวินัยมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนทั่วไปเด็ก เยาวชน และครอบครัว
2. ลักษณะของกลุ่ม โดยกลุ่มเหล่านี้มีแนวโน้มขาดวินัยทั้งต่อตนเอง ชุมชน องค์กร และสังคมมากขึ้น ไม่สามารถบริหารจัดการเวลาของตนเองได้ ขาดวินัยในตนเอง และไม่เคารพกฎระเบียบขององค์กร

4) “10 ปรากฏการณ์ คุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย”ซึ่งได้ศึกษา รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นสถานการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2562 จากแหล่งข่าวที่มีความหลากหลาย ทั้งจากเว็บไซต์ข่าว และสื่อสังคมออนไลน์ ได้สะท้อนสถานการณ์คุณธรรมด้านวินัย ดังนี้

4.1) “ขยะล้นเมือง”ปัญหาสำคัญ คือ “การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะ” ทั้งจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบริโภคอย่างมหาศาล รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม ทำให้เกิดขยะมูลฝอยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น นำมาสู่ปัญหาด้านการจัดการ และกำจัดอย่างถูกวิธี

สถานการณ์ขยะในประเทศไทย

จากการสรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยเมื่อปี 2561 โดยกรมควบคุมมลพิษ พบว่ามีขยะมูลฝอย เกิดขึ้นประมาณ 27.82 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560

- ร้อยละ 1.64 ถูกคัดแยก และนำกลับไปใช้ประโยชน์
- ร้อยละ 34 ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง
- ร้อยละ 39 กำจัดไม่ถูกต้อง

ทั้งนี้ข้อมูลที่น่าสนใจ คือ จำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจะเป็นขยะพลาสติกประมาณ 2 ล้านตัน และมีการนำกลับมาใช้ใหม่เพียง 0.5 ล้านตัน นอกจากนี้ยังพบว่ามีของเสียอันตรายจากชุมชน เกิดขึ้น 638,000 ตัน

- ร้อยละ 65 เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและขยะอิเล็กทรอนิกส์จำนวนถึง 414,600 ตัน
- ร้อยละ 35 เป็นขยะอันตรายประเภทอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี กระจกสเปร์ย 223,400 ตัน ในจำนวนนี้ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพียงร้อยละ 13 หรือ ประมาณ 83,600 ตัน

ประเทศไทยยังไม่มีกฎระเบียบที่จะคัดแยกของเสียอันตรายออกจากขยะทั่วไป และกฎหมายในการกำกับดูแลให้ผู้ผลิตหรือภาคเอกชนรับผิดชอบในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

สัตว์ทะเลพิการและตายจากขยะพลาสติก เช่น กรณีที่สัตว์แพทย์ประจำศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยฝั่งตะวันออกผ่าชันสูตรซากเต่าตนุพบว่า มีขยะในท้องสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้อุดตันระบบทางเดินอาหารจนตาย และกรณีวาฬนำร่องครีบสั้นที่เกยตื้นบริเวณคลองนาทับ จังหวัดสงขลา มีขยะในท้อง 85 ชิ้น น้ำหนัก 8 กิโลกรัม

กระบวนการมีส่วนร่วมต่อการจัดการปัญหาขยะ ภาครัฐได้มีการกำหนดภาระและหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะมีการรวบรวมโดยรถขนขยะ เพื่อนำไปคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ ขยะอินทรีย์ ขยะอันตราย ฯลฯ ตามวิธีการของแต่ละหน่วยงานท้องถิ่นนั้น ๆ แต่พบว่ายังกังวลประสพปัญหาในกระบวนการจัดการ ทั้งพื้นที่รองรับ การกำจัดที่เหมาะสม หรือแม้กระทั่งข้อจำกัดด้านงบประมาณ

นอกจากหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญแล้ว ในระดับนโยบายก็ยังมีหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน และยังมีกฎหมายและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องอีก เช่น พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และแผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ รวมถึงการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในอนาคต ที่มีการจัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก (พ.ศ.2562-2570) โดยให้ลด เลิกใช้พลาสติก 7 ชนิด ภายในปี 2565 ได้แก่ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมสารประเภทอ็อกโซ่ ไมโครพีดจากพลาสติก ถุงพลาสติกหูหิ้วอย่างหนา กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วน้ำพลาสติก และหลอดพลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียว) นอกจากนี้ยังมีมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประสบปัญหาการจัดการอย่างไม่ถูกต้อง การเข้มงวดในการติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติกที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

ส่วนภาคเอกชน ได้มีการรณรงค์ “งดใช้ถุงพลาสติก” บริษัทต่าง ๆ ร้านสะดวกซื้อ และห้างสรรพสินค้า พร้อมใจกัน “งด” ให้บริการถุงพลาสติก และพร้อมรณรงค์ให้ประชาชนพกถุงผ้าหรือตะกร้าไปใส่สินค้าทดแทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อร่วมกันลดปริมาณขยะถุงพลาสติก

สำหรับการดำเนินงานในภาคประชาสังคมและประชาชนกับกระแสรณรงค์ “เก็บขยะ” เช่น

- กลุ่มจัดการขยะ Trash Hero Thailand เป็นนักเคลื่อนไหวทางสังคมที่สร้างจิตสำนึก ความตระหนักรู้ แรงบันดาลใจ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเรื่องขยะ ให้สาธารณชนเกิดจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดให้กับพื้นที่สาธารณะ ได้ทำกิจกรรมเก็บขยะอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 จนถึงปัจจุบัน
- เว็บไซต์ Change.org หรือเว็บไซต์รณรงค์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม ได้มีผู้ตั้งแคมเปญขอเรียกร้องให้ธุรกิจห้างร้านรายใหญ่เลิกการแจกถุงพลาสติก หากลูกค้าต้องการถุงก็ให้คิดเงินค่าถุงในราคาที่เหมาะสม
- กิจกรรมทำเก็บขยะในโซเชียลมีเดีย (Viral) โดยมีการกำหนดแฮชแทคต่าง ๆ ได้แก่ #trashtag# challengeforchange#BasuraChallenge/#cleanupChallenge หรือ #ChallengeforChange ทำให้ประชาชนชาวไทยที่รับทราบถึงกระแสแคมเปญนี้ ได้ลงมือเก็บขยะพร้อมถ่ายภาพพื้นที่ก่อนและหลังเก็บขยะ โดยสิ่งที่ทำให้ Viral นี้ประสบความสำเร็จคือการกระตุ้นให้ทำ ความดี มีความสนุกและการแข่งขันแทรกอยู่ ซึ่งเป็นการร่วมสร้างจิตสำนึกในการช่วยกันเก็บขยะ ใช้ของจนเต็มประสิทธิภาพหรือนำกลับใช้ใหม่ จะเป็นการแบ่งเบาภาระการย่อยสลายตามธรรมชาติที่โลกต้องแบกรับและลดเงินที่ใช้กำจัดขยะในแต่ละปี

ปัญหาขยะล้นเมือง เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ทั้งด้านการจัดการ งบประมาณ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะอย่างถูกต้องให้กับประชาชน รวมถึงประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้ไม่สามารถกำจัดขยะจำนวนมหาศาลโดยเฉพาะในพื้นที่เมืองใหญ่ แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษล้นเมืองที่สำคัญที่นับได้ว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด คือ การลดการผลิตขยะจากต้นทางในระดับบุคคล และครัวเรือน รวมถึงการแยกขยะเพื่อลดภาระการจัดเก็บ ดังนั้นจึงควรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติเพื่อความสมดุลพอดีในการบริโภคของทุกคนทุกครัวเรือนในสังคมไทย ลดการผลิตขยะที่ไม่จำเป็น และการสร้างวินัยในการจัดการขยะจากครัวเรือน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา โรงเรียน ศาสนสถาน และภาคเอกชนผู้ประกอบการเพื่อลดผลกระทบและภาระในการรวบรวมจัดเก็บขยะของท้องถิ่น และสามารถจัดการขยะล้นเมืองที่สะสมอย่างยาวนานได้ในที่สุด

4.2) “วินัยจราจร สะท้อนวินัยชาติ” อุบัติเหตุแม้จะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดเดาได้แต่หลายเหตุการณ์เกิดจากความประมาทและสามารถป้องกันการเกิดเหตุได้ อย่างเช่นกรณีของอุบัติเหตุบนท้องถนนที่ส่วนใหญ่มีสาเหตุสำคัญมาจาก “การขาดวินัยจราจร” ที่รวมถึงปัญหาเมาแล้วขับจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาและต้นตอที่เกิดขึ้นตั้งแต่การมีปากเสียง ความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาท ไปจนถึงการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน

ประเทศไทยในช่วงเทศกาลสำคัญ เช่น เทศกาลปีใหม่ และประเพณีสงกรานต์ ที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน มักเป็นช่วงที่หน่วยงานภาครัฐได้มีการประกาศสถิติการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาล เช่น “7 วันอันตราย” เพื่อเป็นช่วงของการเฝ้าระวังและปฏิบัติการในการลดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ และ

การสูญเสียชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะอุบัติเหตุทางท้องถนน โดยใช้มาตรการต่าง ๆ เป็นตัวช่วยกำกับ เช่น การกวดขันวินัยจราจร การตั้งจุดพักรถ การรณรงค์ลดอุบัติเหตุ การจับกุมผู้กระทำความผิด เป็นต้น

ผลกระทบและความสูญเสียจากอุบัติเหตุ

ประเทศไทยกับการติดตามข่าวสรุปสถิติ ทั้งที่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์ ได้รับความสนใจทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เมื่อต้นปี 2562 ได้มีการรณรงค์และสรุปสถิติระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2561-2 มกราคม 2562 พบว่าเกิดอุบัติเหตุรวม 3,791 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 463 คน ผู้บาดเจ็บ 3,892 คน ซึ่งแม้จะมีจังหวัดที่ไม่มีผู้เสียชีวิต จำนวน 4 จังหวัด คือ ตาก แพร่ สตูล และสมุทรสงคราม แต่ในจังหวัดใหญ่หรือจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอุบัติเหตุสะสมสูงสุดถึง 118 ครั้ง และมีผู้บาดเจ็บสูงสุดถึง 137 คน ขณะที่จังหวัดนครราชสีมา มีผู้เสียชีวิตสูงถึง 25 คน

ทั้งนี้ สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจนนำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ การดื่มแล้วขับ ร้อยละ 40.39 การขับเร็วเกินกำหนด ร้อยละ 28.30 ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 79.64 รถปิกอัพ 6.95 มีสถิติที่น่าสนใจอีกประการ คือ ส่วนใหญ่เกิดในเส้นทางตรง ร้อยละ 64.89 บนถนนกรมทางหลวง ร้อยละ 39.30 ถนนใน อบต./หมู่บ้าน ร้อยละ 34.90 เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติช่วงการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ในปี 2561 ที่มีอุบัติเหตุสะสมจำนวน 3,841 ครั้ง มีผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวน 4,005 คน และมีผู้เสียชีวิตจำนวน 423 คน แม้ว่าจะมีจำนวนอุบัติเหตุลดลง แต่มีจำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นถึง 40 คน

ถัดมาในช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่มีการสรุปสถิติ 5 วันอันตราย ระหว่างวันที่ 11-16 เมษายน 2562 ของศูนย์อำนวยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (ศปถ.) โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่ามีจำนวนอุบัติเหตุสะสมสูงถึง 2,702 ครั้ง ผู้เสียชีวิตรวม 297 คน มีผู้บาดเจ็บสะสม 2,807 คน ซึ่งจังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดและบาดเจ็บสูงสุด ยังคงเป็นเมืองใหญ่อย่างจังหวัดเชียงใหม่ โดยจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุด จำนวน 14 คน และพบว่าอุบัติเหตุที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดบนถนนกรมทางหลวง ร้อยละ 59.85 โดยส่วนใหญ่เกิดบนเส้นทางตรง ร้อยละ 66.54 อย่างไรก็ตาม สาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากการขับเร็วร้อยละ 43.4

“ทะเลาะวิวาท” ปัญหาใหญ่ผู้ใช้รถ

นอกจากสาเหตุการเมาแล้วขับ ขับรถผิดกฎ การขาดวินัยจราจร หรือสภาพถนนหนทางที่ไม่ได้มาตรฐานแล้ว ยังพบว่าการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนนั้นมีสาเหตุมาจากอารมณ์ร้อนของผู้ขับขี่ หรือการขาดการควบคุมอารมณ์โกรธทำให้เกิดอุบัติเหตุ และเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทต่าง ๆ ตามมา โดยสถานที่ที่มักเกิดการทะเลาะวิวาท อาจเกิดบริเวณท้องถนนที่สามารถใช้ความเร็วสูงเพราะความต้องการที่เร่งรีบ โดยกลุ่มเสี่ยงที่มักจะทำให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทบนท้องถนนมากที่สุด คือ กลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสำนักพัฒนาสุขภาพจิตได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทว่ามักเกิดกับเพศชาย เนื่องจากเพศชายมีความรุนแรงทางอารมณ์สูงในตัวอยู่แล้ว นอกจากนั้นยังมีความหุนหัน ขับขี่ด้วยความเร็ว ยังไม่มีประสบการณ์ในการขับขี่เท่าที่ควร และไม่เข้าใจกฎจราจรหรือปฏิบัติได้อย่างเคร่งครัด เท่ากับผู้ใหญ่หรือผู้ใช้รถมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้นทางออกที่ดี คือ “การฝึกสติ” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญใน

การขั้ชี่ยนพาหนะ หากขาดสติก็จะขาดการยับยั้งอารมณ์ นำมาซึ่งการเกิดอุบัติเหตุ การระบายอารมณ์ด้วยความรุนแรง อาจทำได้โดยการคำทอ กดแตร เร่งเครื่อง ใช้กำลัง ชกต้อย รวมไปถึงใช้อาวุธทำร้ายร่างกายกัน

ตัวอย่างการทะเลาะวิวาท ที่เป็นข่าวดังบนโลกออนไลน์

- “หนุ่มใหญ่ นิ่งซิลบนหลังคาบีเอ็ม รอประกันฯ” คลิปดังที่เกิดการตั้งข้อสงสัยของสังคมออนไลน์ว่า ทำไมหนุ่มใหญ่ถึงนั่งอยู่บนหลังคารถของตน เพื่อรอประกันมาดูแลค่าใช้จ่าย โดยสาเหตุหลักเกิดจากหนุ่มใหญ่ไม่พอใจระหว่างคู่กรณีที่มีการขั้ชี่ด้วยโทสะ ปาดหน้ากันจนก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ส่งผลให้ผู้ขั้ชี่บนท้องถนนรายอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุไปด้วย
- “ฮั่นแน่!! จากความไม่พอใจบนท้องถนนสู่การทะเลาะวิวาท” ที่กลายเป็นวลีเด็ด “ฮั่นแน่” ในโลกออนไลน์ เกิดการนำมาตัดต่อ ล้อเลียนมากมาย แต่เบื้องหลังของปัญหานั้นเกิดจากการกระทบกระทั่งคำทอระหว่างผู้ใช้รถใช้ถนนจนนำมาสู่การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายกัน โดยเริ่มต้นมาจากความเข้าใจผิดกันในเรื่องการเร่งเครื่องรถจักรยานยนต์
- เสียเมาแล้วขั้บ สร้างความย่อยยับให้ผู้อื่น จากกรณีของนักธุรกิจรายหนึ่ง ได้ขั้บรถโดยมีอาการมีเมามาจากการดื่มสุรา ทำให้เกิดอุบัติเหตุชนตำรวจนายหนึ่งเสียชีวิต เหตุการณ์นั้นได้ส่งผลให้ครอบครัวของตำรวจนายนั้น ต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและเสาหลักของครอบครัวไป แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม รับบุตรสาวคนเล็กพร้อมภรรยา ไว้เป็นคนใช้ในพระราชานุเคราะห์

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นทั้งการกระทำความผิดกฎจราจร ความขัดแย้งในการใช้รถใช้ถนน ตลอดจนปัญหาเมาแล้วขั้บ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ใช้รถใช้ถนน อันส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายและสังคมในวงกว้าง ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญทางสังคมในการกำหนดสุขภาพ เนื่องจากก่อให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งส่วนใหญ่เกิดเหตุการณ์ในช่วงเทศกาลสำคัญ ที่ควรจะเป็นเทศกาลที่นำความสุขมาสู่คนไทย อย่างเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์

5) สถานการณ์คุณธรรมที่สำคัญด้านวินัย ภายใต้บริบทของเครือข่ายต่าง ๆ

5.1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ

จากข้อมูลสรุปผลการวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประจำปี 2561 องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้ประกาศผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต ประจำปี พ.ศ.2561 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2562 ประเทศไทยได้รับคะแนน 36 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 99 จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ (คะแนนลดลงจากปี 2560 ซึ่งประเทศไทยมีคะแนน 37 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 96 จากประเทศที่ได้รับการประเมิน 180 ประเทศ)และอยู่ในลำดับที่ 5 ของกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเริ่มจาก 1) สิงคโปร์ 85 คะแนน 2) บรูไน 63 คะแนน 3) มาเลเซีย 47 คะแนน 4) อินโดนีเซีย 38 คะแนน และ 5) ประเทศไทย 36 คะแนน โดยมีคะแนนเท่ากับประเทศฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ ปัญหาการคอร์รัปชั่นสะท้อนให้เห็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชั่นในระบบราชการไทยที่

เกิดขึ้นในองค์กรภาครัฐ 2 ส่วน คือ 1) การสร้างค่านิยมความมีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในระดับปัจเจกบุคคลและ 2) การส่งเสริมธรรมาภิบาลให้กับระบบราชการไทย

อย่างไรก็ตามในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันนั้น ไม่อาจกระทำได้แต่เพียงภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว หากแต่ต้องเกิดความร่วมมือและเอาจริงเอาจังของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงภาคเอกชน และชุมชนต่าง ๆ ในการสร้างสังคมแบบเปิดในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมดำเนินการ และตรวจสอบผลการดำเนินงาน รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรม “ซื่อสัตย์ สุจริต” ที่เป็นคุณธรรมพื้นฐานสำคัญของทุกคนในสังคมให้กลับมามีความสำคัญและตระหนักถึง เพื่อลดการกระทำผิด ตั้งแต่ระดับบุคคล พวักพ้อง และสังคมโดยรวม โดยยึดหลักการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานในพิธีพระราชทานพระพุทธรูปบูชาบพิตร ประจำจังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2512

5.2) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำเสนอข้อมูลปริมาณกากของเสียอุตสาหกรรม ใน พ.ศ.2560 พบว่ามีปริมาณกากอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบการจัดการทั้งหมด 32.95 ล้านตัน ลดลงจาก พ.ศ.2559 ที่มีจำนวน 4.398 ล้านตัน โดยแบ่งเป็นกากอุตสาหกรรมอันตรายจัดการได้ 1.95 ล้านตัน หรือร้อยละ 6 ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2559 ที่มีปริมาณกากอุตสาหกรรมอันตรายจัดการได้ 1.12 ล้านตัน และกากอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นอันตรายจัดการได้ 31 ล้านตัน หรือร้อยละ 94 ทั้งนี้สัดส่วนการกระจายตัวของโรงงานบำบัดกำจัดกากอุตสาหกรรม ศักยภาพการรองรับ และการกระจายตัวในแต่ละภูมิภาค พบว่าภาคตะวันออกมีสัดส่วนระหว่างผู้ก่อกำเนิดของเสียและผู้รับบำบัดกำจัดในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น รองลงมา คือ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2551-2560) พบว่าปริมาณกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่การจัดการปริมาณกากของเสียดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา

5.3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน “ครู/อาจารย์ และการศึกษาไทยในปัจจุบัน” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 3-4 ตุลาคม 2561 จากประชาชนทั่วไป รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,258 ตัวอย่าง เมื่อถามถึงความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับข่าวครูตรวจการบ้านผิด ครูปล่อยปะละนักเรียนจนถูกรุ่นพี่ล้วงละเมิดทางเพศ อาจารย์ให้นักศึกษาแก่เกรดแลกด้วย SEX ฯลฯ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.38 ระบุว่าไม่มีจรรยาบรรณในการเป็นครู/อาจารย์ รองลงมา ร้อยละ 33.94 ระบุว่าไม่มีคุณธรรม (เมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต) ร้อยละ 27.42 ระบุว่าไม่มีความรับผิดชอบหน้าที่และวิชาชีพครู ร้อยละ 19.87 ระบุว่าไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิษย์ ร้อยละ 17.73 ระบุว่าไม่เอาใจใส่ศิษย์ ไม่ใส่ใจการสอน ร้อยละ 6.36 ระบุว่าเป็นการกลั่นแกล้งดูถูกเหยียดหยามศิษย์ ร้อยละ 2.86 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ รู้สึกเฉย ๆ อยู่ที่ตัวครู/อาจารย์ และเด็ก และร้อยละ 1.11 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ

เมื่อถามถึงความคาดหวังของประชาชนต่อ “ครู/อาจารย์” ไทยในปัจจุบัน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.54 ระบุว่าทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ตรงต่อเวลา พุดจาชัดเจน แสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมา สุขภาพเรียบร้อย เป็นต้น รองลงมา ร้อยละ 34.42 ระบุว่าตั้งใจถ่ายทอดวิชาการ ร้อยละ 31.80 ระบุว่าซื่อสัตย์ ยุติธรรม ไม่มีอคติลำเอียงต่อลูกศิษย์ ร้อยละ 28.06 ระบุว่ารักและเข้าใจศิษย์เพื่อที่ศิษย์จะได้กล้าปรึกษาในสิ่งต่าง ๆ ร้อยละ 24.09 ระบุว่าส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนหาวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ร้อยละ 18.84 ระบุว่าไม่ใช้อำนาจในทางที่ผิด เช่น พุดจาข่มขู่ ใช้คำพูดไม่สุภาพ เยาะหยันหรือดูถูกผู้เรียน ร้อยละ 16.06 ระบุว่าช่วยเหลือศิษย์โดยสังเกตความผิดปกติหรือข้อบกพร่องของศิษย์ และพร้อมให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที ร้อยละ 0.87 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ ไม่คาดหวังอะไรกับ “ครู/อาจารย์” ไทยในปัจจุบัน และร้อยละ 0.79 ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ

สถานการณ์การชำระหนี้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พบว่าจากข้อมูลสถานะการให้กู้ยืมเงิน โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีนักเรียนและนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี ได้รับโอกาสทางการศึกษาจากกองทุนฯ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539-2561 โดยมีผู้กู้ยืมเงิน กยศ.ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 5.6 ล้านคน คิดเป็นวงเงิน 5.9 แสนล้านบาท และมียอดเงินค้างชำระสะสมมากถึง 7.4 หมื่นล้านบาท นอกจากนี้พบว่ามีสถานการณ์การผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเรียน ซึ่ง ณ ปัจจุบัน (ปีงบประมาณ 2562) มีสูงถึงร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ยืมกว่า 3 ล้านคน แม้ว่าจำนวนผู้กู้ยืมจะเพิ่มขึ้นทุกปี และจำนวนคนที่ผิดนัดชำระหนี้ลดลง แต่สัดส่วนภาพรวมไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งนี้ กยศ.ระบุว่าสาเหตุการค้างชำระหนี้ คือ ความยากจน ขาดวินัยทางการเงิน ขาดจิตสำนึกในการชำระหนี้ แม้จะมีงานทำมีรายได้แต่ไม่มีเงินเหลือจ่ายหนี้คืนกองทุนฯ

5.4) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน

จากเอกสารวิชาการ ช่าวลวง: ปัญหาและความท้าทาย ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ได้สะท้อนสถานการณ์ต่อพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต พบว่าพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเปลี่ยนไปหันมาเสพข่าวจากสื่อสังคมหรือสื่อออนไลน์มากขึ้นเนื่องจากในสังคมยุคใหม่ที่เร่งรีบและแข่งขันด้วยความรวดเร็ว ข่าวโซเชียลสามารถตอบโจทย์ได้ดีในเรื่องความง่าย สะดวกความเร็ว และต้นทุนต่ำในการเข้าถึง สร้าง และแบ่งปันข่าวถึงกลุ่มคนจำนวนมาก ด้วยข้อดีดังกล่าวทำให้การเปิดรับข่าวจากโซเชียลได้รับความนิยมมากขึ้น และมีสัดส่วนมากขึ้นจากข่าวทั้งหมดที่เราบริโภคในแต่ละวัน พฤติกรรมของมนุษย์ที่มักมีแนวโน้ม “เชื่อในสิ่งที่เราเชื่ออยู่แล้ว” (Confirmation Bias) ทำให้ข่าวอาจไม่ถูกต้องในข้อเท็จจริงแต่ถูกใจคนอ่านได้รับความนิยมมากขึ้นตามไปด้วย การรีทวีตหรือแชร์ข้อมูลที่ตนรับรู้ตาม ๆ กันมาจากการเห็นพาดหัวก่อน แต่ไม่มีการคลิกเข้าไปอ่านต่อ ทำให้ข่าวลวงนั้นยิ่งแพร่กระจายจนไม่เหลือพื้นที่ให้กับข่าวจริง สิ่งสำคัญ คือ การสร้างวิสัยพาดหัวให้น่าตื่นเต้นเพื่อหวังให้คนแชร์ซ้ำ ๆ ทำให้ไม่รู้จริงว่าแหล่งข่าวแท้จริงนั้นมาจากที่ใด ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดแหล่งข่าวลวงจำนวนมากที่พยายามสร้างสรรค์ข่าวที่คนชอบ การ “เฝ้าข่าว” หรือสร้างข่าวลวงขึ้นมา ไม่ว่าจะลวงทั้งหมดหรือลวงเพียงบางส่วน เพื่อให้เกิดการแพร่กระจายของข่าวสารในวงกว้างจำนวนมาก เพื่อหวังผลในเรื่องของรายได้โฆษณาที่มากขึ้นตามไปด้วยอย่างไรก็ตามปัญหาของข่าวลวง

ไม่ได้จำกัดแค่ข่าวที่มีเนื้อหาผิด ๆ แต่ยังรวมถึงการเขียนข่าวที่ไร้คุณภาพ การโฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง และรูปแบบโฆษณาสินค้าหรือบริการที่ชวนให้เข้าใจผิด

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและองค์กรภาคี ได้จัดเวทีเสวนาด้านสื่อ (Media Forum) ครั้งที่ 9 “ถอดบทเรียนปัญหาข่าวลวงในประเทศไทยกับทางออกเชิงสร้างสรรค์” (Fighting Fake News: Lesson-Learned and Constructive Resolution) เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2562 เพื่อฉายภาพสถานการณ์ข่าวลวง ข่าวปลอมในสังคมไทย จากหลากหลายมุมมองของนักปฏิบัติและนักวิชาการ โดยประธานคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อได้เสนอข้อมูลจากเดอะการ์ดเดียน พบว่าคนไทย 52% เชื่อข้อมูลจากโซเชียลมีเดีย เป็นตัวเลขที่ใกล้เคียงกับโปแลนด์ ซาอุดีอาระเบีย และอินเดีย ขณะที่สัดส่วนคนที่เชื่อข้อมูลจากโซเชียลมีเดียในสหราชอาณาจักรและเยอรมนีมีเพียง 12% และ 20% ตามลำดับ และนักวิชาการจากมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ได้ให้ข้อมูลการรับเรื่องร้องเรียนในช่วงแรกของปี 2562 มูลนิธิฯ ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพมากที่สุด ซึ่งพบในพื้นที่ออนไลน์ และเกิดจากการมีสปอนเซอร์

การเกิดข่าวลวงเป็นปรากฏการณ์ของสังคมยุคดิจิทัล ด้วยช่องทางการสื่อสารบนโลกออนไลน์ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และง่ายต่อการใช้งานจึงเกิดผู้ทำหน้าที่ส่งสารขึ้นเป็นจำนวนมาก บางข้อมูลขาดการตรวจสอบข้อเท็จจริง เกิดการเผยแพร่ข่าวลวง ข่าวปลอม สร้างผลกระทบในทางลบให้กับคนในสังคมเป็นวงกว้าง

5.5) เครือข่ายองค์กรศาสนา

ศาสนาเป็นสิ่งที่ควบคุมและประสานความสัมพันธ์ของมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข คือให้มีหลักการค่านิยมวัฒนธรรมร่วมกันและวิถีทางที่มนุษย์เลือกใช้ในการดำรงชีวิตให้สังคมเป็นหนึ่งเดียวกัน มีแนวทางไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยหลักจริยธรรมคุณธรรมศีลธรรมที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน การมีสถาบันทางศาสนาเป็นสถาบันหลักที่ประชาชนนับถือด้วยความเชื่อมั่นว่าหลักธรรมคำสอนของทุกศาสนานั้นมีขึ้นเพื่อมุ่งที่จะผดุงไว้ซึ่งศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมอันดี รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งระเบียบแห่งสังคมอันดีงามและการมีชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมไทย ทำให้มองเห็นมิติและความสำคัญของสถาบันศาสนาในฐานะที่เป็นสถาบันทางสังคมหนึ่งของประเทศไทยที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศควบคู่กันไปกับมิติทางด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยแต่ละมิติตั้งกล่าวล้วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างแยกกันไม่ได้ และต่างก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันในการเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศ

สำหรับประเทศไทยประชาชนมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาซึ่งจากการสำรวจสถานะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต ปี 2561 จากครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 27,960 ครัวเรือน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าประชากรของประเทศไทยร้อยละ 93.5 เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 5.4) และศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 1.1) ที่เหลือเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งผู้ที่ไม่มีศาสนา (น้อยกว่าร้อยละ 0.1) เมื่อเปรียบเทียบการประกอบกิจการทางศาสนาระหว่างปี 2551-2561 พบว่าในปี 2561 พุทธศาสนิกชนตักบาตรและสวดมนต์มีแนวโน้มลดลงจากปี 2551 แต่มีแนวโน้มของผู้ที่รักษาศีล 5 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 43.2 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 55.2 ในปี 2561 สำหรับชาวมุสลิมนั้นการทำ

ละหมาดและการถือศีลอดมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย (ร้อยละ 96-98) ในขณะที่คริสต์ศาสนิกชนไปโบสถ์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 91.0 ในปี 2557 เป็นร้อยละ 94.3 ในปี 2561 ส่วนการสวดมนต์กลับมีแนวโน้มลดลงเป็นร้อยละ 85.0 ในปี 2561

ตามหลักทุกศาสนาในโลกล้วนมีคำสอนให้ศาสนิกชนประพฤติตนเป็นคนดี ทั้งดีต่อสังคมและดีต่อศาสนา วิธีการทำความดีนั้นแต่ละศาสนาจะแตกต่างกันไปตามบทบัญญัติและหลักการของศาสนานั้น ๆ แต่ทุกศาสนาจะมีจุดร่วมกัน คือ การให้ความสำคัญแก่จิตใจ การเชื่อมั่นในความดี การเสียสละ เห็นแก่ตัวน้อยที่สุด จนไม่มีความเห็นแก่ตัวอยู่เลย แต่ปัจจุบันศาสนาสากลของโลกกำลังเผชิญกับปัญหาท้าทายร่วมกัน บางศาสนาเผชิญกับปัญหาท้าทายจากภายนอก บางศาสนาเผชิญกับปัญหาท้าทายจากภายใน และบางศาสนาเผชิญกับปัญหาท้าทายทั้งสองส่วน

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในภาพรวมอย่างมาก สังคมโลกปัจจุบันก่อให้เกิดการเสื่อมถอยและวิกฤติศรัทธาในหมู่ประชาชนเพิ่มขึ้น ศาสนิกชนในแต่ละศาสนาขาดความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาของตนอย่างแท้จริง รวมทั้งขาดความเข้าใจในศาสนาอื่นมีผลทำให้สังคมเกิดปัญหาอย่างมากในด้านศีลธรรมและคุณธรรม บุคคลทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ขาดการนำหลักศาสนธรรมไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเพียงพอ สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาด้านวัตถุอย่างมาก ก่อให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และการนำหลักศาสนธรรมไปปฏิบัติในหมู่ชนส่วนใหญ่ ปัจจุบันข่าวสารจากสื่อสารมวลชน สะท้อนภาพผู้คนที่ขาดศีลธรรม หลงใหลอยู่ในวัตถุนิยม ความฟุ้งเฟ้อ เกิดแหล่งอบายมุขหลายประเภท คนขาดจิตสำนึกในคุณธรรมตามหลักศาสนา มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตประพฤติมิชอบอย่างแพร่หลาย ขาดความละอายต่อบาป เกิดขึ้นในทุกมิติของสังคม ภาคประชาสังคมประสบความล้มเหลวในการสร้างคนให้เป็นคนดี ทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน

ปัญหาท้าทายจากภายในเป็นเรื่องความเข้มแข็งขององค์กรศาสนา สังคมเปรียบเสมือนกงล้อที่มีสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ร่วมกันขับเคลื่อน “สถาบันศาสนา” ก็คือแกนหลักที่เชื่อมโยงยึดเหนี่ยวสถาบันอื่น ๆ เข้าด้วยกัน สังคมไทยมี “วัด” เป็นศูนย์กลางในการดำเนินชีวิตของผู้คนในแต่ละชุมชนอย่างแน่นแฟ้น แต่ในปัจจุบันพบว่าสถาบันศาสนาลับค่อย ๆ ลดบทบาทลงอย่างมาก ทุกศาสนาประสบกับปัญหาการดำเนินการภายในองค์กรศาสนาของตนเอง เนื่องมาจากกฎระเบียบที่ไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคในด้านการบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการภายในองค์กรทางศาสนาที่มีปัญหาสะสมเป็นเวลานาน มีผลทำให้สูญเสียภาพลักษณ์ขององค์กรที่ผู้คนนับถืออย่างสูงส่งในอดีต รวมทั้งสูญเสียบทบาทในการเป็นที่พึ่งพาและเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจของมหาชน

โลกในยุคที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสารสนเทศในปัจจุบัน มีผลทำให้เกิดการพัฒนาทางวัตถุมากขึ้นเพียงใด ประชาชนก็ดูเหมือนจะถอยห่างจากศาสนามากขึ้นไปด้วย ในศาสนาพุทธเองจะพบว่าจำนวนพระภิกษุสามเณรลดน้อยลงเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มจะลดลงไปอีกในอนาคต วัดจำนวนมากกลายเป็นวัดร้างเนื่องจากไม่มีพระไปจำพรรษาอยู่ นอกจากนี้ทุกศาสนายังมีปัญหาในเรื่องคุณภาพของบุคลากรทางศาสนา โดยพบว่าส่วนหนึ่งยังขาดความรู้และทักษะในการสื่อสาร

หรือถ่ายทอดหลักคำสอนที่ถูกต้องเพื่อสั่งสอนศาสนิกชนอย่างเหมาะสม บ่อยครั้งพบว่าจะมุ่งเน้นไปทางการทำพิธีกรรมต่าง ๆ หรือมีพฤติกรรมที่ไม่น่าเลื่อมใสศรัทธา จึงเป็นการยากที่จะจูงใจผู้คนที่ตั้งมั่นอยู่ในหลักคำสอนและหลักปฏิบัติของแต่ละศาสนาอย่างแท้จริงได้

5.6) เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน

สถานการณ์ทางสังคมที่สามารถพบเห็นได้บ่อยตามหน้าข่าว ก็คือปัญหาวัยรุ่นทะเลาะวิวาท ที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ รวมถึงอายุของผู้กระทำความผิดมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ อย่างน่าตื่นตระหนก ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา เช่น วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 เกิดเหตุการณ์วัยรุ่นยกพวกเข้าตีกันในบริเวณห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งมีผู้ถูกทำร้ายกว่า 20 คน ส่วนผู้ก่อเหตุหลบหนีไปก่อนเจ้าหน้าที่จะมาถึง และอีกกรณีหนึ่งเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562 กลุ่มวัยรุ่นนับสิบคนได้ยกพวกตีทะเลาะวิวาทกลุ่มคู่อริที่ได้รับบาดเจ็บ จากการทะเลาะวิวาทกันภายในงานบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา และกลุ่มคู่อริได้เดินทางเข้าไปรักษาพยาบาลไปก่อนหน้า เหตุเกิดบริเวณหน้าห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลในจังหวัดนครราชสีมา จนแพทย์และพยาบาลเกิดความตื่นตระหนก

การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มวัยรุ่น นับได้ว่าเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ทวีความรุนแรง และโหดเหี้ยมเพิ่มมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา การแก้ไขปัญหาจึงต้องแก้ไขจากต้นทาง คือ ครอบครัว การขัดเกลา เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและผู้อื่น เคารพให้เกียรติ ปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย และบรรทัดฐานของสังคม

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “เด็กและเยาวชนไทยในยุคดิจิทัล” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 7-9 มกราคม 2562 จากประชาชนที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,270 หน่วยตัวอย่าง สำหรับคุณสมบัติที่ดีของเด็กไทยในยุคดิจิทัล ตามความคิดเห็นของประชาชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.69 ระบุว่า มีระเบียบวินัย เคารพกฎระเบียบ ร่องลงมา ร้อยละ 38.03 ระบุว่ามีความซื่อสัตย์ ช่วยเหลือสังคม ไม่เห็นแก่ตัว ร้อยละ 36.38 ระบุว่ามีความอดทน อดกลั้น ร้อยละ 27.17 ระบุว่ารู้จักการคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลที่ได้รับ ร้อยละ 26.69 ระบุว่ามีความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ ร้อยละ 19.21 ระบุว่าหมั่นศึกษาหาข้อมูลหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียน ร้อยละ 16.61 ระบุว่ามีความทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศได้ดี และร้อยละ 12.83 ระบุว่าไม่ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับโลกอินเทอร์เน็ต

และจากรายงานสุขภาพคนไทย 2562 ได้นำเสนอตัวชี้วัดสุขภาพประชากรเปราะบางใน 12 หมวด โดยในหมวดที่ 11 เกี่ยวกับประชากรกลุ่มที่มีความเปราะบางและความเสี่ยงจากสถานภาพทางวัย ได้แก่ เด็กและวัยรุ่น เป็นกลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางจากช่วงวัย และสถานภาพในบางเรื่องที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น ในกลุ่มเด็กที่มีความผิดปกติทางสุขภาพตั้งแต่กำเนิดสภาพทางเศรษฐกิจและการเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นปัจจัยกำหนดที่สำคัญของความเปราะบาง ในกลุ่มวัยรุ่นนั้นพฤติกรรมเสี่ยงทางสังคม รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความสูญเสียและความเปราะบางในระยะยาวของประชากรวัยนี้ สถานการณ์การตั้งครรณ์ในวัยรุ่นของไทยมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมเสี่ยงทางสังคมของวัยรุ่น เช่น จากปัญหาอุบัติเหตุทางท้องถนนจากการขับขี่

จักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย การทะเลาะใช้ความรุนแรง การใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม ติดเกมส์ หรือการพนันยังเป็นความท้าทายในกลุ่มวัยรุ่นที่ยังต้องช่วยกันดูแล วัยรุ่นเป็นช่วงวัยรอยต่อที่สำคัญจาก เด็กสู่การเป็นผู้ใหญ่ ความเสี่ยงด้านพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่ความเปราะบางและปัญหา ทั้งทางสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม เป็นเรื่องที่สังคมไทยทุกฝ่ายต้องเฝ้าระวัง ปลูกฝังความรู้ทัศนคติและค่านิยมที่นำไปสู่ การปฏิบัติตนและใช้ชีวิตที่เหมาะสม

3. เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2561). *การส่งเสริมคุณธรรมพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- _____. (2559). *แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: https://www.m-culture.go.th/yala/download/article/article_20180720153045.pdf.
- _____. (2559). *คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: https://www.m-culture.go.th/buengkan/ewt_dl_link.php?nid=1260.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82ก ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า). (2562). *“ครู อาจารย์ และการศึกษาไทยในปัจจุบัน”* สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: <http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=620>
- _____. (2562). *“เด็กและเยาวชนไทยในยุคดิจิทัล”* สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: <http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=634>.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2561. *รายงานสุขภาพคนไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: <https://www.thaihealthreport.com/index256211>.
- สถานะกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2562). สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: <http://www.blrbangkok.com/CoverStory/กยศ-กองทุนเพื่อการศึกษา>
- สถานการณ์ข่าวลวงกับทางออกเชิงสร้างสรรค์เวทีสานเสวนาด้านสื่อ (Media Forum) ครั้งที่ 9. (2562). สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: <https://thailand.fnst.org/content/sthaankaarnkhaawlwngkabthaangkechingsraangsrrkh>.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2018) . *ข่าวลวง: ปัญหาและความท้าทาย FAKE NEWS: PROBLEMSAND CHALLENGES*.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: <https://www.nesdb.go.th/download/plan12.pdf>.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ข้อมูลตัวชี้วัด “ปริมาณกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม”. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2562. จากเว็บไซต์: http://www.onep.go.th/env_data/2016/01_57/.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2561. การสำรวจสภาวะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต ปี 2561. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). สรุปผลการวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ประจำปี 2561 โดยสำนักงาน ป.ป.ท. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2562. จากเว็บไซต์: https://www.nesdb.go.th/article_attach/article_file_20190206093107.pdf.

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2562). 10 ปราบกฏการณ์คุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย (เดือนมกราคม-พฤษภาคม 2562). เอกสารอัดสำเนา.

———. (2562). (ร่าง) การขับเคลื่อนคุณธรรมของภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรม 4 ภาค. เอกสารอัดสำเนา.

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และคณะ. (2561). การสำรวจสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย ปี 2561. เอกสารอัดสำเนา.

4. ประเด็นพิจารณาของสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

ขอให้สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ได้พิจารณารายงานสถานการณ์: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ และพิจารณาร่างข้อตกลงการสร้างสังคมคุณธรรม: วินัยคน สะท้อนวินัยชาติ ของกลุ่มภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบไปด้วย 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 5) เครือข่ายองค์กรศาสนา และ 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน

จากสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย โดยผลการสำรวจสถานการณ์โดยศูนย์คุณธรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น ในปี 2561 ต่อปัญหาวิกฤตทางด้านคุณธรรมที่มีความรุนแรงในสังคมไทย 5 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน จิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม พฤติกรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยม ไม่มีความพอ ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกติกา กฎหมาย ขาดความสามัคคีเกิดความขัดแย้งในสังคม

ผลการสำรวจคุณธรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมในสังคมไทยมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้อง ความมีวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม การปฏิบัติตนตามกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กฎหมายของสังคม การดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม พบว่ามีแนวโน้มเรื่องวินัยที่คนในสังคมให้ความสำคัญมากขึ้น

และข้อมูลจากการจัดสมัชชาคุณธรรมใน 4 ภูมิภาค พบว่าประเด็นวินัย เป็นประเด็นที่ภาคีเครือข่ายให้ความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีประเด็นย่อย ได้แก่ ประเด็นวินัยการจัดการขยะ วินัยจราจร วินัยการออม และวินัยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

นอกจากนี้เรายังพบปัญหาขยะล้นเมืองที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ทั้งด้านการจัดการงบประมาณ พฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะอย่างถูกต้องให้กับประชาชน

สถานการณ์ด้านวินัยจราจร ขับรถผิดกฎ การขาดวินัยจราจร หรือสภาพถนนหนทางที่ไม่ได้มาตรฐานแล้ว ยังพบว่าเกิดการอุบัติเหตุบนท้องถนนนั้นมีสาเหตุมาจากอารมณ์ร้อนของผู้ขับขี่ หรือการขาดการควบคุมอารมณ์โกรธทำให้เกิดอุบัติเหตุ และเกิดเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทต่าง ๆ ตามมา

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทของภาคีเครือข่ายที่สะท้อนให้เห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนคุณธรรมด้านวินัยในสังคมไทย เช่น ผลของคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (CPI) ที่ประเมินโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ประจำปี 2561 ประเทศไทยได้รับคะแนน 36 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 99 ซึ่งเป็นลำดับที่เพิ่มมากขึ้นจากปี 2560 สะท้อนแนวโน้มของการคอร์รัปชันที่เพิ่มขึ้น ในสถาบันการศึกษาพบสถานการณ์การมิดนิตชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเรียน จากรายงานสุขภาพคนไทย 2562 ได้นำเสนอตัวชี้วัดสุขภาพประชากรเปราะบาง พบพฤติกรรมเสี่ยงทางสังคมของวัยรุ่น เช่น จากปัญหาอุบัติเหตุทางท้องถนนจากการขับขี่จักรยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย การทะเลาะใช้ความรุนแรง การใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม ดิตเกมส์ หรือการพนัน ยังเป็นความท้าทายในกลุ่มวัยรุ่นที่ยังต้องช่วยกันดูแล

“วินัย” เป็นคุณธรรมที่มีหน้าที่กำกับและส่งเสริมให้บุคคล สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน วินัยเป็นคุณธรรมหลักที่มีความเชื่อมโยงกับคุณธรรมอื่นได้แก่ ความซื่อตรง คนที่มีวินัยเป็นคุณธรรม จะทำด้วยความวิริยะอุตสาหะจนกลายเป็นความเคยชินและเป็นชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะมีคนเห็นหรือไม่ก็ตาม เป็นพฤติกรรมที่อยู่บนความสำนึก “รับผิดชอบ” ผู้มีวินัยจะเป็นผู้รับผิดชอบชีวิต รู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ และมีจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

จากสถานการณ์คุณธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย พบว่าคุณธรรมความมีวินัยเป็นคุณธรรมที่ภาคส่วนต่าง ๆ เห็นว่าควรมีการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นสังคมไทย การเสริมพลังทางบวกในการสร้างวินัยให้เกิดเป็นคุณธรรมของคนในชาติ น่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาวิกฤติคุณธรรม

จึงมีมติที่เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบายในเครือข่ายองค์กรภาครัฐ

1) ขอให้องค์กรภาครัฐทุกองค์กร ได้ร่วมมือกันส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจ สร้างค่านิยม และวัฒนธรรมขององค์กร ให้คนในองค์กรมีวินัยในการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และข้อบังคับ รวมทั้งมีการยกย่องเชิดชูเกียรติ โดยการให้รางวัลกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีคุณธรรมด้านวินัยที่ดีในองค์กร

2) ขอให้องค์กรภาครัฐ มีการส่งเสริมให้เกิดวินัยเชิงบวกกับบุคลากรในหน่วยงาน โดยผู้นำในแต่ละระดับควรเป็นแบบอย่างของการมีวินัย และการยึดมั่นในหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น

- การส่งเสริมให้บุคลากรมีความตรงต่อเวลาในการมาปฏิบัติงาน หรือการเข้าร่วมประชุม
- การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าคิวและต่อแถวเพื่อรับบริการต่าง ๆ

- การส่งเสริมให้บุคลากรคัดแยกขยะ และช่วยลดปริมาณการเกิดขยะ
- การสร้างจิตสำนึกเรื่องการเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจร
- การส่งเสริมให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ การยึดประโยชน์ส่วนรวมของสังคมมากกว่าประโยชน์ตน การเคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ยอมให้ใครละเมิดสิทธิของตน

3) ขอให้หน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีการควบคุม กำกับดูแลด้านการรักษาวินัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำรงตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามกฎระเบียบของทางราชการ อีกทั้งเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

4) ขอให้บุคลากรภาครัฐ ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างเคร่งครัด ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 ที่กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำ การตัดสินใจ ความถูกต้อง ความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการดำรงตนในการทำความดีและละเว้นความชั่ว

5) ขอให้องค์กรภาครัฐ ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพในระดับปัจเจกบุคคล และส่งเสริมให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

6) ขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน มีวินัยในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน และร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทุกรูปแบบอย่างจริงจัง รวมทั้งร่วมกันผลักดันให้ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ที่สูงขึ้น

7) ขอให้องค์กรภาครัฐ มีบทบาทส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณธรรมของภาคส่วนต่าง ๆ และสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณธรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีสถาบันการศึกษาสนับสนุนด้านวิชาการ

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายในเครือข่ายองค์กรธุรกิจ/เอกชน

1) ขอให้องค์กรธุรกิจ/เอกชน ได้มีการส่งเสริมการสร้างวินัยในองค์กร โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร และจรรยาบรรณทางธุรกิจ ส่งเสริมให้บุคลากรทำหน้าที่โดยนำหลักคุณธรรมไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

2) ขอให้สถานประกอบการในองค์กรธุรกิจ/เอกชน ที่เป็นต้นทาง/แหล่งกำเนิดของวัสดุ สิ่งของ เหลือใช้ที่กลายเป็นขยะมูลฝอย ร่วมรับผิดชอบในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ การรับคืนผลิตภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพจากการใช้งาน และส่งเสริมค่านิยมองค์กรต่อการใช้สิ่งของอุปโภคบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการรณรงค์ในการลดปริมาณขยะมูลฝอย เช่น ลดการใช้ถุงพลาสติก เลิกใช้โฟม เป็นต้น

3) ขอให้ผู้ประกอบการเน้นเรื่องการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ (CSR) ของบริษัท/หน่วยงาน เช่น เรื่องวินัยจราจร ฝึกรู้จักใช้ทรัพยากรร่วมกับชุมชน ฯลฯ และมีการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐเพื่อแสดงออกถึงการทำธุรกิจที่เป็นประโยชน์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4) ขอให้องค์กรธุรกิจ/เอกชน ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการร่วมกันป้องกันและปราบปราม การทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบอย่างจริงจัง โดยไม่มีการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อร่วมกันผลักดันให้ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ที่สูงขึ้น

5) ขอให้องค์กรธุรกิจ/เอกชน กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยให้ความสำคัญกับคนดีมีคุณธรรมมากกว่าคนเก่ง เป็นลำดับต้น ภายใต้หลักคิด “ดีเป็นจุดเด่น เก่งเป็นจุดรอง ตามครรลองคุณธรรมนำธุรกิจ”

6) ขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประสานความร่วมมือกับกระทรวง วัฒนธรรม (ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)) กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเร่งรัดการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจประจำจังหวัดให้ ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อเป็นแกนกลางในการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจในพื้นที่ให้ เกิดการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นองค์รวม และเพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอเชิงนโยบายในภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน

1) ขอให้ศูนย์ประสานงานเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ กรมกิจการ เด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย สมาคมผู้ปกครองและครูทุกแห่ง องค์กรวิชาชีพสื่อทุกแขนง สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านการใช้สื่อออนไลน์อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม เป็นประโยชน์ และสนับสนุนให้เกิดการสร้างชุดข้อมูล ความรู้ แนวปฏิบัติ และ คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง ครู และชุมชน เกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์อย่างครอบคลุมทุกมิติ และร่วมกัน กำหนดแนวทางการป้องกัน การปกป้องคุ้มครอง และการช่วยเหลือเยียวยาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการ ใช้สื่อออนไลน์ในทุกด้าน ตลอดจนร่วมกำหนดมาตรการและดำเนินการพัฒนาศักยภาพ สถานศึกษา ศูนย์ การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน ร้านเกมส์ ครอบครัว และชุมชน ร่วมกันเฝ้าระวัง ดูแล ป้องกัน ส่งเสริมสนับสนุน และแก้ปัญหาการใช้สื่อออนไลน์สำหรับเด็กและเยาวชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีอย่าง สร้างสรรค์

2) ขอให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ เครือข่ายต่าง ๆ ที่ทำงานด้านคุณธรรมในกลุ่มเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในเขตพื้นที่ของตนเอง และให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บรรจุแผนการส่งเสริมคุณธรรมอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

3) ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ สนับสนุนให้ชุมชนได้มี กลไกการสร้างวินัยของคนในชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน โดย ดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ติดตาม เสนอแนะ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ โดยนำประเด็นเรื่องการสร้างวินัยด้านการจัดการขยะมูลฝอยบรรจุไว้เป็นข้อตกลงร่วมของชุมชน เช่น การระบุไว้ในธรรมนูญชุมชน
- ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยเรื่องส่งเสริมสร้างวินัยด้านจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม จัดทำคู่มือปฏิบัติ และกำกับติดตามให้ประชาชนมีวินัยในการปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน
- สร้างมาตรการต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อลดขยะมูลฝอยในชุมชน เช่น จัดตั้งกองทุนการจัดการขยะธนาคารขยะศูนย์รับซื้อขยะในชุมชน
- สร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน โดยการจัดการขยะมูลฝอยให้ถือเป็นหน้าที่ที่ทุกภาคส่วนต้องมีวินัยในการปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไข ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในระดับบุคคลครอบครัว และชุมชน ให้เห็นความสำคัญในการรับผิดชอบ และมีการจัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเอง จนเกิดเป็นลักษณะนิสัยพื้นฐานในชีวิตประจำวัน

4) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจร ร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ และบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจราจร พลุกพล่านให้มีจิตสำนึกในการเคารพกฎจราจร ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของวินัยจราจร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยรวม โดยมีการยึดถือบทบัญญัติทางกฎหมายและแผนต่าง ๆ ที่กำหนดครบเป็นแนวทางปฏิบัติ

5) ขอให้เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการแก้ปัญหาการใช้ความรุนแรงในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวมถึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อแก้ไขและป้องกันการใช้ความรุนแรงของกลุ่มเด็กและเยาวชนแบบครบวงจร

6) ขอให้เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ร่วมมือกันสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว โดยให้ความสำคัญและสร้างวินัยต่อการเลี้ยงดูบุตรหลานให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีคุณภาพ ให้สถาบันครอบครัวได้ทำหน้าที่ชัดเจน อบรมบ่มเพาะ และพัฒนาเด็กซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวให้สามารถควบคุมตน รวมทั้งตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาอย่างสมเหตุสมผล เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและผู้อื่น เคารพให้เกียรติ ปฏิบัติตนในระเบียบวินัย และบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย

7) ขอให้เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ร่วมกันส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักพึ่งพาตนเองอย่างแท้จริง โดยให้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และมีการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีวินัย

8) ขอให้เครือข่ายภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับประชาชน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนกองทุนสวัสดิการของ

ชุมชน การสร้างความรู้ ความเข้าใจทางการเงิน (Financial Literacy) ต่อการใช้เงินในยุค Digital Finance และ Digital Banking เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน

9) ขอให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด ร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จัดให้มีสมัชชาคุณธรรมในระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัดและเชื่อมโยงกันในระดับภูมิภาคอย่างเข้มแข็งมากขึ้น

4. ข้อเสนอเชิงนโยบายในเครือข่ายองค์กรศาสนา

1) ขอให้เครือข่ายองค์กรศาสนา มุ่งเน้นการทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขับเคลื่อนคุณธรรม โดยเป็นองค์กรรวมของปัญญาในการสร้างจิตวิญญาณเพื่อเป็นพื้นฐานของการสร้างวินัยในสังคม และน้อมนำหลักคุณธรรมไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และมีการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นภายในองค์กรของตนเอง และองค์กรภายนอก

2) ขอให้เครือข่ายองค์กรศาสนา นำหลักธรรมทางศาสนา มาขับเคลื่อนงานให้เกิดรูปธรรมอย่างต่อเนื่องผ่าน 3 หลัก คือ 1) ศรัทธา เป็นหลักศรัทธาที่แน่วแน่ของตนเอง 2) หลักปฏิบัติ เช่น ละหมาด ถือศีลอด คนปฏิบัติได้เพราะศรัทธาในสิ่งที่ตนเองเชื่อ และ 3) จริยธรรม เป็นสิ่งที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมของคนจะทำให้เป็นคนมีคุณธรรม

3) องค์กรเครือข่ายศาสนา ต้องทำให้เกิดพื้นที่ศาสนวิถี เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการสร้างวินัยในการดำรงชีวิตที่มุ่งส่งเสริมคุณธรรมวินัยที่ไม่ใช่การบังคับ ให้ยึดหลักศาสนวิถีเป็นแกนหลักในการดำเนินชีวิตอย่างจริงจัง ปรับพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันให้รู้จักการภาวนา มีสัมมาสติ ความรักและเมตตา รู้จักบาปบุญ รวมทั้งการนำคำสอนของศาสนา มาเป็นแนวทางในการสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการขาดวินัยทั้งระดับตนเอง องค์กรและสังคม ซึ่งอาจร่วมกับกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมด้วยศาสนวิถีที่สามารถรองรับและแก้ไขปัญหาในสังคมได้อย่างมีวินัย

4) ขอให้เครือข่ายองค์กรศาสนา สร้างการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมระเบิดจากข้างใน และร่วมสร้างกฎกติกาการอยู่ร่วมกันของบุคลากร: กฎแห่งวินัย เช่น การนั่งสมาธิครึ่งชั่วโมงก่อนทำงาน/การสวดมนต์ก่อนทำงาน/การละหมาดตรงเวลา โดยถือเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องทำ ต้องมุ่งเน้นการฝึกสติอย่างมีวินัย

5) ขอให้เครือข่ายองค์กรศาสนา มีการพัฒนาและนำเสนอโมเดลต้นแบบของเครือข่ายศาสนาสู่โมเดลชาติ เพื่อให้แก้ปัญหาความไม่สงบสุขและปัญหาสังคมด้วยศาสนวิถี:ชีวิตดีดีธรรม

6) ขอให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการสร้างค่านิยม อัตลักษณ์และวัฒนธรรมขององค์กรผ่านคุณธรรมวินัย มุ่งสู่การมีวินัยต่อองค์กร โดยการปฏิบัติตามกฎกติกา และจรรยาวิชาชีพขององค์กร พร้อมทั้งเคารพและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ หรือข้อตกลงขององค์กร

7) ขอให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการฝึกอบรมคนในองค์กรให้มีคุณธรรมวินัยด้วยสัมมาสติอันส่งผลให้มีสัมมาธรรม โดยใช้หลักสูตรอบรมที่เข้าใจหลักศาสนวิถี เช่น ศาสนิกสัมพันธ์/การศึกษาดูงาน เป็นต้น

5. ข้อเสนอเชิงนโยบายในเครือข่ายองค์กรการศึกษา

1) ขอให้เครือข่ายองค์กรการศึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุนวินัยด้านการจัดการขยะโดยบูรณาการเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน ทั้งท้องถิ่น ชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานระดับนโยบาย เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบร่วมกัน ดังนี้

- สถาบันการศึกษาสนับสนุนองค์ความรู้การจัดการขยะ โดยเป็นเครือข่ายร่วมกับชุมชน ดำเนินการให้เกิดกิจกรรมด้านการจัดการขยะ และนำรายได้บางส่วนไปเป็นทุนพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดนักวิจัยจากชุมชน
- สร้างการตระหนักรู้และจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน และชุมชน ขยายผลดำเนินงาน ให้เกิดรายได้ เกิดการออม เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ ได้ และมีการขยายผลออกไปยังพื้นที่อื่น ๆ

2) ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) และสถาบันการศึกษาที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการสร้างหลักสูตร การฝึกอบรม วิจัยและพัฒนา เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้เรียนในด้านการจัดการขยะ ด้านวินัยจราจร ด้านวินัยทางการเงิน ด้านวินัยการใช้สื่อออนไลน์ และวินัยอื่นที่เป็นปัญหาของสังคมไทยตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3) ขอให้เครือข่ายองค์กรการศึกษา ได้มีการจัดการ ควบคุม การใช้สื่อออนไลน์ด้านลบ และส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์ด้านบวกสำหรับเด็กและเยาวชน ดังนี้

- ส่งเสริมให้ใช้สื่อออนไลน์ในสถานศึกษาให้ถูกที่ถูกลเวลา เช่น ใช้เพื่อกำหนดการเรียนการสอน ใช้เพื่อสืบค้นข้อมูล ใช้ในการส่งการบ้าน ใช้ในการทำข้อสอบ ด้วยการกำหนดข้อตกลง ขอบเขตในการใช้งานภายในสถานศึกษา
- ร่วมกับผู้ปกครองในการดูแล ควบคุมการใช้สื่อออนไลน์ของผู้เรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน ให้มีวินัยในการใช้สื่อออนไลน์ไม่ให้เกิดติดมือถือไม่รู้จักแบ่งเวลา และที่สำคัญผู้ปกครองต้องมีพฤติกรรมในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อออนไลน์ให้กับผู้เรียนด้วย

4) ขอให้เครือข่ายองค์กรการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาการขาดวินัยทางการเงินและการขาดจิตสำนึกในการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

5) ขอให้เครือข่ายองค์กรการศึกษา รมรณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดี และส่งเสริมการมีวินัยที่ดีให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการเปิดพื้นที่โชว์ความดี ให้คนดีได้มีที่ยืนในสังคม และกำหนดให้มีวันเชิดชูเกียรติ “บุคคลผู้ทำความดี” ให้กับครู อาจารย์ นักเรียน และนักศึกษาที่เป็นต้นแบบความดีในสถานศึกษา ด้วยการมอบรางวัลและใบประกาศเป็นประจำทุกปี

6) ขอให้ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเป็นต้นแบบด้านวินัย และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน

7) ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) และสถาบันการศึกษาที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ กำหนด กฎ ระเบียบ ที่ชัดเจนในการเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งทางวิชาการ หรือระดับของครู อาจารย์ ให้มีหลักเกณฑ์ด้านการมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และการไม่เคยถูกตั้งกรรมการสอบสวนเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการพิจารณาด้วย

8) ขอให้เครือข่ายองค์กรการศึกษา ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาทั้งระบบ เกิดการสร้างสถานศึกษาคุณธรรม และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น

9) ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) และสถาบันการศึกษาที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ และสถาบันการศึกษาที่ผลิตครู ได้มีการกำหนดหลักสูตรการเสริมสร้างวินัยอย่างเข้มข้นให้กับนักศึกษาที่เรียนด้านศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการมีวินัยให้กับผู้ที่จะไปเป็นครูในอนาคต

10) ขอให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหน่วยงานด้านการศึกษา ได้มีการพิจารณาผลการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรม และการทำความดีเพื่อสังคมของครู อาจารย์ และผู้เรียน ควบคู่ไปกับการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยกำหนดเพิ่มเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของสถานศึกษา

11) ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) และสถาบันการศึกษาที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ร่วมกันผลักดันให้หน่วยงานที่รับบัณฑิตทุกอาชีพเข้าทำงาน ต้องมีการพิจารณาคุณสมบัติในการรับพนักงานด้วยการคัดเลือกคนที่มีความดีมีคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วย

12) ขอให้สถาบันการศึกษา สนับสนุนให้พิธีมอบใบประกาศนียบัตรและปริญญาบัตรแก่ผู้จบการศึกษาในทุกระดับ กำหนดให้ผู้ที่มิฉะนั้นคุณธรรมความดีและได้เกียรตินิยมได้รับมอบเป็นลำดับแรก (เก่งและดี) และมอบให้กับผู้ที่ได้เกียรตินิยมเป็นลำดับถัดไป

6. ข้อเสนอเชิงนโยบายในเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน

1) ขอให้เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน มีการขับเคลื่อนงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยน้อมนำหลักคุณธรรมไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสม และมีการกำกับ ควบคุม ดูแลกันเองภายในเครือข่ายสื่อมวลชนรวมทั้งส่งเสริมการใช้กลไกขององค์กรสื่อและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นและจริงจังในการควบคุมกำกับดูแลสื่อ

2) ขอให้เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์โดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ให้คนในองค์กรมีวินัยในการมีปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ทั้งวินัยด้านการจัดการขยะ วินัยจราจร วินัยการออม วินัยการใช้สื่อออนไลน์ และวินัยอื่นที่สำคัญของสังคมไทย

3) ขอให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับกองทุนสื่อ สื่อมวลชนกระแสหลัก กรมประชาสัมพันธ์ เป็นองค์กรหลักดำเนินการประสานเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชนทุกรูปแบบเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกลไกทางสังคม โดยเฉพาะการลงโทษโดยสังคม (Social Sanctions) ในการตรวจสอบและกำกับดูแลสื่อประเภทต่าง ๆ

4) ขอให้เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน ร่วมกันป้องกันและแก้ปัญหาการสื่อสารที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) โดยมีการส่งเสริมสร้างการเรียนรู้และรณรงค์ให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล รวมทั้งการรณรงค์สร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบสำหรับผู้ที่ใช้

Social Media ในการนำข่าวสารมาถ่ายทอดต่อสาธารณะ เช่น ให้มีการระบุชื่อผู้ส่ง และแหล่งที่มาของข่าวและมีกลไกที่สามารถตรวจสอบสื่อโดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่ขาดความรับผิดชอบ และละเมิดผู้อื่น

5) ขอให้เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน ส่งเสริมการใช้สื่อสารสนเทศและดิจิทัลในการนำเสนอข้อมูล การขับเคลื่อนคุณธรรมที่เร้าใจและสามารถปลุกพลังบวกในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดกระแสและจิตสำนึกของประชาชนในการพัฒนาคุณธรรมร่วมกันรวมทั้งให้ร่วมกันจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาเป็นตัวชี้วัดของสังคม

6) ขอให้เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน ร่วมกันพัฒนาและสร้างกลไกการเฝ้าระวังและตรวจสอบข่าว และข้อมูลข่าวที่นำเสนอว่าเป็นความจริงหรือไม่ก่อนนำเสนอออกไปในวงกว้าง เพื่อช่วยหยุดข่าวลวง (Fake News)

7. ข้อเสนอเชิงนโยบายในภาพรวมของสังคมไทย

1) ขอให้รัฐบาล ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ 6 เครือข่ายทางสังคม ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคธุรกิจ/เอกชน องค์กรศาสนา ภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน องค์กรการศึกษา และองค์กรสื่อมวลชน ให้สามารถขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) และแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564)

2) ขอให้รัฐบาล มีระบบการติดตามประเมินผล และกำหนดให้การส่งเสริมคุณธรรมด้านวินัยเป็น ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร โดยให้มีการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์เพื่อการบูรณาการคุณธรรมระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร เพื่อบริหารจัดการ และติดตามประเมินผล ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดให้สามารถเป็นกลไกระดับพื้นที่ที่ส่งเสริมคุณธรรมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

3) ขอให้รัฐบาล กำหนดมาตรการส่งเสริมคุณธรรมด้านวินัยการจัดการขยะแบบบูรณาการที่เข้มข้นในทุกภาคส่วนของสังคม โดยส่งเสริมให้มีการลดปริมาณขยะ มีการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยเริ่มจากระดับครัวเรือน แล้วขยายออกไปสู่ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ อันจะส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงในภาพรวมของประเทศ อีกทั้งยังเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด

4) ขอให้รัฐบาล กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุน และผลักดันให้มี ชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม อำเภอคุณธรรม และจังหวัดคุณธรรม ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติกำหนดให้มากขึ้น

5) ขอให้รัฐบาล มีการส่งเสริมแผนพัฒนาทรัพยากรแห่งชาติในภาคธุรกิจ และสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของศูนย์ส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อสนับสนุนให้ภาคธุรกิจได้มีการขับเคลื่อนคุณธรรมที่มากขึ้น เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม และลดการใช้ทรัพยากรที่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

6) ขอให้รัฐบาล กำหนดให้การสร้างวินัยของคนในชาติในเรื่อง “วินัยการจัดการขยะ” และ “วินัยจราจร” เป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกหน่วยงานต้องให้ความสำคัญ และมีมาตรการในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างวินัยในเรื่องดังกล่าวให้เป็นจิตสำนึก และวิถีปฏิบัติที่ดีของคนในชาติ

7) ขอให้รัฐบาล มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาคนด้านจิตใจ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าทางจิตใจแก่คนในสังคม นำศาสนวิถีมามีหัวใจในการพลิกแผ่นดิน มุ่งเน้นการทำให้ศาสนาเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิต และต้องสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในแต่ละกระทรวงได้รับการอบรมและพัฒนาจิตใจ

8) รัฐบาลต้องพัฒนาประเทศชาติสู่ความร่มเย็น สังคมเป็นสุข ผู้คนจิตใจเข้มแข็ง มีวินัย ใจซื่อตรง แก้ปัญหาทุจริตและสร้างจิตอาสาเพื่อสังคม และมุ่งส่งเสริมให้ผู้คนในสังคมเคารพกฎหมาย เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

9) ขอให้รัฐบาล ได้มีการประเมินและทบทวนการจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมคุณธรรม ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

10) ขอให้รัฐบาล ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานระดับนโยบายนำแนวทางศาสนวิถีไปเผยแพร่ และปฏิบัติจนเกิดรูปธรรม

11) ขอให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันหาแนวทางยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) และร่วมกันปฏิบัติตามแนวทางอย่างมีวินัย ให้ค่าคะแนน CPI เท่ากับหรือมากกว่า 50 คะแนน ภายในปี 2564 เพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564)

12) ขอให้รัฐบาล ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัวให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครอบครัวถือเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มีความสำคัญ และเป็นพื้นฐานแรกในการพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต หากครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ดีก็จะทำให้เด็กเกิดการหล่อหลอมบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีวินัยในตนเอง และได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เด็กสามารถปฏิบัติตามการอบรมสั่งสอน นำไปสู่การเรียนรู้การมีวินัยในตนเองต่อไปได้อย่างถูกต้อง

13) ขอให้รัฐบาล นำมติของสมัชชาคุณธรรมไปสู่การขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมรวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นการวัดผลสำเร็จของการขับเคลื่อนคุณธรรม และให้มีการรายงานผลการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับชาติครั้งต่อไป